

โรงเรียนพุทธนิคม

โรงเรียนมิชชันนารีพุทธศาสนา ของคณะธรรมทาน

ขอขอบคุณ

ท่านผู้มีกำลังทรัพย์ทั้งหลาย ได้มีสัทธาบำรุง
กิจการส่งเสริมปฏิบัติธรรม ตามวิธีทันสมัย คือ
การอบรมเด็กโดยให้การศึกษา และอบรมความ
ประพฤติตามทางพุทธศาสนา ประกอบไปด้วย.

โดยบริจาคทรัพย์ให้รางวัลпенทุนเล่าเรียนแก่ :-

- นักเรียนที่สอบไล่วิชาพุทธศาสนาได้คะแนนเยี่ยม ๓ คน
- นักเรียนที่สอบไล่ได้คะแนนเยี่ยมทั่วไป ๑ คน
- นักเรียนอนาถา บิดามารดาถึงแก่กรรมแล้ว ๓ คน

เงินรางวัลпенทุนเล่าเรียนได้มีผู้สัทธาบริจาคให้ไว้
(จนถึง ๓๑/๔/๗๐) เปนเงินรวม ๔๐ บาทแล้ว คณะ
ธรรมทานขอขอบคุณและอนุโมทนา จะได้ประกาศราย
นามและการใช้จ่ายในฉบับวิสาขะ.

โรงเรียนพุทธนิคม

ที่คณะธรรมทาน ริมทางรถไฟ สถานีไชยา

โรงเรียนพุทธนิคม ได้เปิดสอนชั้นมัธยมต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ มีนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๑, ๒๘ คน ชั้นมัธยมปีที่ ๒, ๒๖ คน. หลักสูตร การปิดภาค, วันหยุด และระเบียบการเก็บเงินค่าเล่าเรียนตามอย่าง โรงเรียนประจำจังหวัด หยุตรอบสัปดาห์ ในวันแปดค่ำและวันพระ.

การสอนพุทธศาสนา

นักเรียนชาวไทยล้วนนับถือพุทธศาสนา เป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่จะ ได้เรียนรู้เรื่องศาสนาของตนไว้บ้างพอควร. โรงเรียนมีการสอนพุทธศาสนา ในชั่วโมงวิชาหน้าที่ศีลธรรม ตามหลักสูตร, ในชั่วโมงแต่งเรื่อง และใน ชั่วโมงพิเศษของวันขึ้นและแรม ๑๔ ค่ำ สอนเฉพาะหลักสำคัญในพุทธศาสนา ที่พอเหมาะกับความเข้าใจของเด็ก มี พระพุทธ, พระธรรม, พระสงฆ์, ศีลห้า, ผลของการทำความดีคือความสุข, ผลของการทำความชั่วคือได้รับความทุกข์, ผู้ รู้ความหมายของพุทธศาสนา ย่อมรักความดี ความจริง เป็นผู้มีมีความสุขอยู่ ภายในร่มเงาของพุทธศาสนา คนที่ไม่รู้จักพระ ประพฤติความชั่วร้ายต่างๆ ด้วยหลงผิดว่าเป็นสิ่งที่ควร.

การอบรมความประพฤติดี

โรงเรียนมีการอบรมความประพฤติดี ตามทางพุทธศาสนาเป็นพิเศษ นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตนตามกฎของชาวพุทธ ดังต่อไปนี้.

กฎของชาวพุทธ สำหรับนักเรียน

๑. ไม่เสพของเสพติดของมีนเมาทุกชนิด : เช่น สุรา หมากพลู บุหรี่ ฯลฯ
(ถ้าไม่ดื่มน้ำชากาแฟด้วยยิ่งดี)
๒. ไม่เล่นการพนันทุกชนิด
๓. มีความมัธยัสถ์ ใช้จ่ายแต่ที่จำเป็น เช่น : ไม่แต่งตัว และใช้สิ่งของที่มี
ค่าเกินสมควรแก่นักเรียน รักษาของใช้และเครื่องใช้ในการเรียนให้
สะอาดและทนนาน ฯลฯ
๔. มีความพากเพียรในการทำงาน และหน้าที่ของตน : คือมีความหมั่นในการ
เรียน ไม่ขาดเรียน ทำการงานทางบ้านทุกอย่างที่ตนควรจะทำได้ เป็น
บุตรที่ดีของบิดามารดา ฯลฯ
๕. ถือหลักทางใจ และความประพฤติเป็นสัมมาทิฐิปฏิบัติบุคคลตามหลักธรรม
ในพุทธศาสนา เป็นฝักฝ่ายข้างความดี ความจริง ความยุติธรรม ไม่เป็น
ฝักฝ่ายข้างคนชั่ว คนพาล เอาเปรียบผู้อื่น ฯลฯ (นักเรียนแจ้งความ
เท็จผิดกฎข้อนี้ด้วย นักเรียนที่เห็นเพื่อนนักเรียนด้วยกันประพฤติผิดกฎ
ข้างต้นนี้ นำความมาแจ้งให้ครูทราบ โรงเรียนจะบันทึกไว้เป็นความ
ชอบ ในการรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนส่วนหนึ่ง)

การให้รางวัลทุนเล่าเรียน

เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความประพฤติดี นักเรียนอนาถา บิดา
มารดาถึงแก่กรรมเสียแล้ว และนักเรียนที่เรียนได้อย่างดีเยี่ยม, คณะกรรมการ
ได้จัดหาเงินจำนวนหนึ่ง ไว้เป็นเงินรางวัลทุนเล่าเรียนแก่

๑. นักเรียนที่สอบไล่วิชาพุทธศาสนาได้คะแนนเยี่ยม ๓ คน
๒. นักเรียนที่สอบไล่ได้คะแนนเยี่ยมทั่วไป ๑ คน

๓. นักเรียนอนาถา ที่ได้เข้าเล่าเรียนมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ปี ๓ คน.

การให้รางวัลจะพิจารณาความประพฤติ และการเคารพต่อระเบียบของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญด้วย.

ขอเรียนท่านผู้ปกครองให้ทราบไว้

ท่านผู้ปกครองทั้งหลาย ควรจะสนใจในการเรียน และความประพฤติของบุตรท่าน ให้ยิ่งกว่าของรักชนิดอื่นๆ. โกว่ชนหรือสัตว์เลี้ยงชนิดอื่นๆ เป็นเครื่องเล่นสนุกสนานชั่วคราว, ส่วนเด็กที่เป็นบุตรหลานนั้น ถ้าพยายามอบรมให้เป็นคนดีมีประโยชน์ ก็จะทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชาติประเทศจนตลอดชีวิต ถ้าปล่อยให้ตกไปข้างฝ่ายชั่วจนไม่อาจจะกลับเป็นคนดีได้แล้ว ท่านก็ต้องเสียใจจนตลอดชีวิต, และยังเป็นภัยแก่ครอบครัว และชาติประเทศยิ่งกว่าสัตว์เลี้ยง หรือสัตว์นอกบ้านเสียอีก.

ความประพฤติดีเป็นสิ่งสำคัญที่สุด แม้มีความรู้น้อยแต่มีความประพฤติดี ก็สามารถรับผิดชอบกระทำการงาน ที่พอควรแก่ความสามารถของตนได้ดี คนที่มีความรู้มากถ้าเป็นคนชั่วก็ไม่เป็นประโยชน์แก่ใครเลย และมักจะใช้ความรู้ในทางทุจริตคดโกง เป็นภัยแก่ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงเป็นอย่างยิ่ง.

การอบรมความประพฤติดี เป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่ดีทั้งหลาย และโรงเรียนพุทธนิคม มีความมุ่งหมายจัดการอบรมความประพฤติดีเป็นสิ่งสำคัญที่สุด. การอบรมความประพฤติจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการช่วยเหลือของผู้ปกครอง ช่วยแนะนำตักเตือนให้เด็กเคารพต่อคำสั่งสอนและระเบียบอยู่เสมอ เมื่อเด็กยังมีความประพฤติเสียหายประการใด เป็นต้นว่าเกียจคร้านการทำงาน, ขอบเทียวเตร่, ใช้จ่ายสุรุษสุร่าย, ไม่เคารพบิดามารดา ฯลฯ ผู้ปกครองก็ควรจะแจ้งให้ครูใหญ่ทราบ โดยไปพบปะเอง หรือจะมีจดหมายไปก็ได้.

ความประพฤติดีช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้นด้วย เด็กที่มีความประพฤติดีจะได้รับรางวัลของโรงเรียน อันเป็นรางวัลเบื้องต้น และเมื่อเติบโตไปภายหน้าจะได้รับผลของความดีนั้นๆ เป็นความสุขสมบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติ มีผู้นับถือยำเกรง เป็นที่เชิดชูวงศ์ตระกูลได้เป็นอย่างดี.

นายยีเกี้ย พานิช

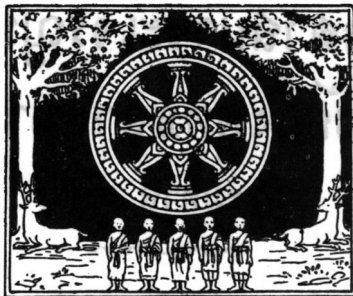
ครูใหญ่ และ ผู้จัดการ

ชาวพุทธ

ชาวพุทธคือผู้ต้องการความสุขสม่าเสมอทั้งทางกายและใจ
จึงเต็มใจปฏิบัติตนในเบื้องต้น ตามกฎต่อไปนี้

๑. ไม่เสพของเสพติด ของมีนเมาทุกชนิด
๒. ไม่เล่นการพนัน
๓. มีความมัจฉะสัจ ใช้จ่ายแต่ที่จำเป็น
๔. มีความพากเพียรในการทำงาน และหน้าที่ของตน
๕. ถือหลักทางใจ และความประพฤติ เป็นสัมมา-
ทิฎฐิบุคคล ในพระพุทธศาสนา

ท่านเป็นชาวพุทธแล้วหรือยัง ?

พระพุทธศาสนา

ภาคความรู้ทั่วไป

ดูก่อนอานนท์! ภิกขุ ภิกขุณี อุบาสก อุบาสิกา ไตฺย, ประพฤติ
ธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ปฏิบัติตามธรรมอยู่, ผู้นั้นยอม
ชื่อว่า สักการะ เคารพ นับถือ บูชา ตถาคต ด้วยการบูชาอันสูงสุด.

มหาปริณิพพาน. มหา. ที่.

ปีที่ ๕

สิงหาคม ๘๐

เล่ม ๒

ตาย !

เกิดมาชาติหนึ่ง จะตายดีหรือไม่ดี ก็ตายหนเดียวเท่านั้น จะตายแก้ตัว
อีกหน ๑ หรือ ๒ หนไม่ได้ ไม่เหมือนการค้าขาย จะได้แก้ตัวคราวหลัง
ได้ ควรตายอย่างดีที่สุดที่จะตายได้ คือมีความมองอาจกล้าหาญ มีอาการ
อดทนเข้มแข็งบริสุทธิ์สะอาด ปราศจากโทษโดยประการทั้งปวง พร้อมทั้ง
กาย วาจา ใจ และทิฐิฐิความเห็น มีสติสัมปชัญญะ และปัญญาสามารถ
อย่างดีที่สุด.

ของ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เยี่ยมและพักแรมในสวนโมกข์

เมื่อวันที่ ๒๖ เดือนมิถุนายนศกนี้, สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ญาณวโร-
เจริญ) วัดเทพศิรินทราวาส ประธานกรรมการพระมหาเถรสมาคม ผู้บัญชา
การสงฆ์แทนองค์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า, ได้แวะเยี่ยมสวนโมกขพลาราม
ของคณะธรรมทาน และพักแรมในสวนโมกข์ฯ ๑ คืน. จักรรถไฟเดินทาง
กลับกรุงเทพฯ ในวันรุ่งขึ้นที่ ๒๗, ภายหลังจากที่ได้เที่ยวเยี่ยมท้องถิ่นปักษ์
ใต้หลายจังหวัดมาแล้ว.

คณะธรรมทานชื่นชมในคุณธรรมและการอุทิศตนของท่านเป็นอย่าง
สูง, เห็นว่าควรบันทึกไว้ในหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์พุทธศาสนาของ
คณะตามสมควร ดังต่อไปนี้

แขกผู้มีความกรุณา มากเท่าๆที่ท่านมีเกียรติผู้นี้ ไม่เพียงแต่จะหว่าน
โปรยความกรุณา และธรรมทานอย่างเดียว ท่านได้ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด
ในการดำเนินตนตามแนวแห่งพระโอวาทของพระพุทธองค์ อันชาวเราเรียกกัน
ว่า พระธรรมวินัย, อยู่ทุกระยะฝักบัวหรือทุกอิริยาบถ. ข้อนี้เป็นการจงใจ
ให้ชาวคณะธรรมทาน ตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้พำนักในสวนโมกข์ ฯ รู้
สึกว่าเป็นคุณอันประเสริฐยิ่งไปกว่าความกรุณาประการอื่น ซึ่งมีอยู่อย่าง
น้อย. และท่านทราบดีมาก่อนแล้วว่า สวนโมกข์ฯ มีสภาวะเช่นไร, คมนาคม
ในแถบนั้นเป็นเช่นไร, แต่อาศัยความเสียสละของท่าน จึงกะโปรแกรม
แวะสวนโมกข์ ซึ่งท่านจะต้องเดินเท้าตลอดหนทาง ๑๔๐ เส้น ตามถนนอัน
ขรุขระเป็นส่วนมาก, และพักแรมในสวนโมกข์ อันมีเสนาสนะง่ายๆเลวๆ
ข

และแห้งแล้งโดยประการอื่นอีกหลายประการ. มันเป็นการเสียดสีซึ่งพวกเรา
ในนามคณะธรรมทานจะลืมไม่ได้, ทั้งไม่เคยคาดฝันมาก่อนว่าจะได้รับ
การุณยภาพจากท่านถึงเพียงนี้.

เมื่อได้ทราบโปรแกรมของท่าน, พระภิกขุพุทธทาส ในนามของ
คณะธรรมทาน ได้อาสาขับรถขบวนเช้าในวันเดียวกัน ไปรอรับท่านล่วงหน้าที่
สถานีสุราษฎร์ เพื่อความสะดวกบางอย่างด้วยกันทั้งสองฝ่าย, ได้อาสาขับรถบาย
เดินทางมาพร้อมกัน ถึงสถานีไชยา ๑๔ น.เศษ. ท่านได้กรุณาแจกหนังสือ
แก่บุคคลบางคน และระเบียบการไหว้ห้าครั้งซึ่งเป็นสมาธิวิธีอย่างง่ายๆ แต่มี
ผลดีชนิดหนึ่งทั่วทุกคน แก่พระภิกขุสามเณรในเขตต์ไชยา ๗๐ รูปเศษ อันมา
รอรับอยู่พร้อมกับนักเรียนโรงเรียนพุทธนิคม ของคณะธรรมทาน ๕๒ คน
และคนอื่นๆ อีกไม่น้อย.

ต่อจากนั้น ท่านเดินเท้าไปตำบลพุมเรียง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสวนโมกข์ฯ
เป็นเวลาเกือบสองชั่วโมง. ได้ปราศรัยและแจกหนังสือและแบบไหว้ห้าครั้ง
แก่พระภิกขุสามเณรในเขตต์ตำบลพุมเรียง ที่มารอรับอยู่ที่ทางแยกหน้าสวน
โมกข์ ครู่หนึ่งแล้ว จึงถึงสวนโมกข์เวลา ๑๖ น.เศษ. ท่านได้เที่ยวดูของ
บางอย่าง เช่นกระต๊อบที่ทำขึ้นอยู่อาศัยกันในสวนนั้นเป็นต้น แล้วจึงไปพักผ่อน
ยังที่อันจัดไว้เป็นที่พักของท่าน, ริมสระส่วนหนึ่งขณะที่นี้, ท่านได้ปราศรัยผู้
ต้อนรับ, แล้วสนทนาและแนะแนวความคิดความเห็น ทั้งทางปฏิบัติ และทาง
หลักวิชาฝ่ายปริยัติอันจะถือเอาเป็นหลักเกณฑ์แก่พระภิกขุพุทธทาส ผู้เป็นที่
ปฤกษาของภิกขุทุกรูปในสวนโมกข์ฯ จนกระทั่ง ๑๙ น.เศษ, ต่อจากนั้นท่าน
ได้ให้ทานธรรมเทศนา บนโต๊ะซึ่งใช้เป็นธรรมาสน์ ภายใต้พุ่มไม้ร่มครึ้ม
ใกล้ๆบริเวณนั้น มีผู้นั่งฟังบนพื้นดิน, รวมหลายสิบคน. แม้ท่านจะเหน็ด
เหนื่อยและตรากตรำมาตลอดวัน, แต่ความกรุณาและความมีอนามัยเป็นอย่าง
ดีของท่าน ยังทำให้ท่านสามารถแสดงธรรมขนาดกัณฑ์ใหญ่ อันกินเวลา

ร่วมสองชั่วนาฬิกา.

ท่านเริ่มเทศนาด้วยการแสดงพระพุทธรูป ด้วยภาษาไทยธรรมดาอย่างง่าย พอที่จะทำให้ผู้ฟังรู้จักพระพุทธรูปได้ถูกต้อง ซึ่งตามธรรมดาก็นับได้ว่าเปนเทศนาภักดิ์หนึ่งแล้ว ต่อนั้นจึงแสดงข้อความ ชื่อ อนุสังคหิตสูตร ในฐานเปนธรรมที่ผู้เข้าใจในพระพุทธรูปเป็นอย่างดีแล้ว จะพึงประพฤติดีถือ เพื่อคุณอันสูงยิ่งขึ้นไป, มีใจความว่า สัมมาทิฏฐิปัญญาเห็นชอบของผู้ใดก็ตาม เมื่อได้ สีล, สุตะ, สากัจฉา, สมณะ, และวิปัสณา ทำอย่างนี้เปนเครื่องอนุเคราะห์ส่งเสริมแล้ว สัมมาทิฏฐินั้นๆ ของผู้นั้น ก็เปนอันหวังได้ว่าจักมีเจโตวิมุตติและปัญญาวิมุตติเปนผลเปนอานิสงส์. การอธิบาย ได้แยกอธิบายทีละอย่าง พร้อมทั้งอุทาหรณ์อันชัดเจนตลอดเวลา. ข้อนี้ทำให้ทุกคนรู้สึกอัศจรรย์ ในความเปนพระธรรมกถึก เต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของท่าน -นั่นคือเสียงไม่แห้งแหบ เยือกเย็นชัดเจนสม่ำเสมอตลอดเวลา, ไม่พลั้งพลอ แม้ว่าจะคอยรบกวนท่านอยู่เสมอๆ. ส่วนพิเศษ, ท่านยังได้เล่าถึงการท่องเที่ยวเดินทางที่แล้วมา, การเทศนาสั่งสอนคนทั่วไป และตลอดถึงนักโทษในเรือนจำ. เวลา ๒๒ น.จึงได้พักผ่อน จำวัดในกระต๊อบที่จัดไว้เป็นที่พักสำหรับท่าน, อันเปนกระต๊อบที่โตที่สุด ที่สวนโมกข์ฯมี.

เช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อเสร็จกิจอันเกี่ยวกับสรีรกายแล้ว ท่านได้ใช้เวลาที่เหลืออยู่เล็กน้อยก่อนหน้าฉันอาหาร สนทนาเรื่องอันเปนคุณสาระแก่วิธิดำเนินการปฏิบัติธรรมกับพระภิกษุพุทธทาส เช่นเดียวกับตอนเย็นวันก่อน. โดยความช่วยเหลือของพระปลัดช่วย ติสโส เจ้าอาวาสวัดโพธาราม มีชาวบ้านจัดอาหารบิณฑบาตร มาถวายในตอนเช้าวันนี้อย่างเหลือเฟือ. เสร็จการฉันแล้ว ท่านแสดงธรรมเทศนาภักดิ์น้อยๆเปนภัตตานุโมทนา และชี้ประโยชน์แห่งการบำเพ็ญทานโดยวงกว้างอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงมีการกล่าววาทะ, สัพพี. เวลา ๘ น.เศษ จึงออกเดินทางจากสวนโมกข์ ขึ้นมาทางสถานีรถไฟ.

ท่านได้แวะเยี่ยมคณะธรรมทาน ริมทางรถไฟ, มอบหนังสือเทศนาและบทประพันธ์อื่นๆ ที่ท่านร้อยกรองและแสดงโดยตนเอง ให้แก่คณะธรรมทาน ๑ ชุด (๘ เล่ม) เช่นเดียวกับที่มอบให้สวนโมกข์ฯในวันก่อน. และหนังสือเทศนาภาษาจีนพิมพ์ด้วยตัวอักษรจีนล้วนอีก ๒ ชุด (ชุดละ ๔ เล่ม).

หนังสือภาษาไทย คือ หนังสือ ประเภทธรรม อภินิหารปัจเจกเวทคุณ โสฬสปัญหา (เท่าบาลี) โสฬสปัญหาเทศนา คีลาโนวาท มหาสพายนิกสูตร เว้นธรรมวินัย และ อัญญาผลกถา.

หนังสือภาษาจีน พิมพ์ด้วยอักษรจีน คือ เรื่องสาธุกถา นาฎูปมากถา เรือนใจ และหิริโอดตัมปะ.

นอกจากหนังสือข้างต้นนั้น ท่านได้ให้ไวยวัจจกรมอบเงินอนุโมทนา ร่วมทำบุญในกิจการของคณะธรรมทาน จำนวนห้าบาทถ้วน.

เวลาจวนเพล จึงออกจากคณะธรรมทาน ไปสู่วิหารวัดเวียงไชยะ ซึ่งอยู่ห่างคณะธรรมทานออกไปเดิน ๓ นาที. สถานที่ของคณะธรรมทานแคบไป จึงตกลงพร้อมกันว่า จะสมทบรวมกันต้อนรับท่านถวายภัตตาหาร และมีการแสดงธรรมเทศนา ร่วมกันกับพระสงฆ์และราษฎรอื่นๆ ณที่วัดเวียงไชยะ แห่งเดียว ท่านได้ไปนมัสการพระบรมธาตุไชยา ซึ่งอยู่ห่างออกไปอีกเล็กน้อย แล้วจึงกลับมาฉันเพล พร้อมด้วยภิกษุสามเณรที่ต้อนรับ ท่านพระครูโศภน-เจตสิกการาม เจ้าคณะแขวงได้เป็นหัวแรง และหัวหน้าดำเนินกิจการณในส่วนนี้ให้เป็นที่ไปด้วยดี เมื่อทนายทนายิกาที่ไปเลี้ยงดูได้รับประทานอาหารเสร็จแล้ว ท่านเริ่มการแสดงธรรมเทศนาอีกครั้งหนึ่ง ด้วยหัวข้อว่า ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม. ธรรมเทศนากัณฑ์นี้ เป็นยาหอมชูกำลังอย่างดีสำหรับชาวไชยา และท่านเรียกของท่านว่า “ร่ม” ที่ท่านได้ให้แก่ชาวไชยา คนละคัน ๆ.

ท่านเริ่มเทศนา ด้วยการปรารภ ถึงมงคลนามของเมืองนี้ คือคำว่า ไชยา ซึ่งแปลว่า ชำนาญ, ทุกคนควรพยายามเพื่อชำนาญ, ท่านจึงสอนให้เข้าใจ

ในการที่จะขำนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ, ขำนะความไม่ดีด้วยความดี, ขำนะความตระหนี่หรือคนตระหนี่ด้วยการให้ทาน, และขำนะคนพูดเท็จพล่อยๆ ด้วยการกล่าวแต่ความจริง, คนชนะคือคนประพடுத்தธรรม. ธรรมย่อมกลับรักษาผู้ประพடுத்தธรรมนั้นๆ ให้ปลอดภัย เหมือนร่มคันใหญ่ป้องกันผู้กางมิให้เปียกฝน.

การประพடுத்தธรรมเป็นอย่างไบบ้าง, ท่านแสดงข้อธรรม ๔ อย่าง คือ ปัญญา — ความฉลาด, สติ — ความเฉลียว, วิริยะ — ความเพียร, และ ขันติ — ความอดทน. ท่านจำแนกโดยละเอียดทีละอย่างๆพร้อมทั้งอุทาหรณ์ที่ชัดเจนอย่างมาก, ในฐานะเป็นสิ่งที่ทุกคนๆ ควรพยายามทำให้เกิดมีขึ้นในตน. ใครทำให้เกิดได้ ผู้นั้นชื่อว่าผู้ประพடுத்தธรรม จะได้รับความคุ้มครองจากพระธรรม เหมือนคนเดินทางเมื่อยามฝนตก ย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ให้เปียก จากร่มคันใหญ่ฉนั้น. สิ้นเวลา ๑ ชั่วโมงภาฬิกาคั้ง มีผู้ประชุมฟังทั้งคฤหัสถ์ บรรพชิต รวมสองร้อยคนเศษ. เวลา ๑๔ น.เศษ จึงไปสถานี จับรถไฟจากไชยา ไปชุมพร.

ชาวคณะธรรมทานยอมกำหนดความกรุณา และคำแนะนำชี้แจงของท่านไว้ใใจอย่างซาบซึ้ง โดยเฉภาะพระภิกษุพุทธทาสได้กล่าวว้า ได้รับความรู้ใหม่ๆจากท่านเป็นอันมาก ทั้งใฝ่ฝายวิธีดำเนินการปฏิบัติและหลักวิชาฝายปริยัติกระทั่งถึงวิธีแปลหนังสือ, รู้สึกว้ามากอย่างเหลือทีจะจำ และตอบแทนไหว ในการเสี่ยสละ, ความกรุณา, ความไม่ถือตัว ฯลฯ ของท่าน และอีกข้อหนึ่งซึ่งควรถือเอาเป็นปฏิญญานุกตใอย่างยิ่งก็คือ ความเคร่งครัดใการสำรวมตามธรรมวินัยของท่าน รวากะว้าท่านเป็นภิกษุผู้บวชใหม่เมื่อวานนี้. นีส์อให้เห็นชัดว้า พระภิกษุสงฆ์สามารถสำรวมอย่างเคร่งครัดจนแก่เฒ่าและมรณภาพ ผิดกับบางคนซึ่งเห็นกันอยู่โดยมากว้า เมื่อบวชนานเข้าหน่อย ก็จะมีสีล

เป็นปรกติในสันดานไม่รู้จักขาดจักทำลายเอาเสียทีเดียว เป็นผู้หยาบๆหย่อนๆ
ไปกว่าเมื่อแรกบวชใหม่ๆ. เราชาวคณะธรรมทานตลอดถึงพระภิกษุสามเณร
ที่สำนักในสวนโมกข์ ๗ รู้สึกว่าเราได้เห็นตัวอย่างที่ดีที่สุด ซึ่งเราจะถือเอา
เป็นปฏิธานุคติในยามแก่เฒ่า หรือสมัยที่เราคุ้นเคยกับพระธรรมวินัยหนักเข้า
ทุกที.

“คณะธรรมทาน” บันทึก

ในสวนโมกข์

พรรษาที่ มีภิกษุสามเณรจำพรรษา ๖ รูปคือ

๑. ถาวร	ภิกษุ	น. ฐ. เอก	อายุ ๓๖	พรรษา ๑๓
๒. อินทปณฺโณ	ภิกษุ	น. ฐ. เอก	อายุ ๓๒	,, ๑๑
๓. อตฺตโร	ภิกษุ	น. ฐ. เอก	อายุ ๒๒	,, ๒
๔. ดิกขปณฺโณ	ภิกษุ	น. ฐ. เอก	อายุ ๒๑	,, ๑
๕. พุทฺธสิริ	สามเณร	น. ฐ. เอก	อายุ ๒๑	
๖. ภิกษุอยู่ช่วยดูแลเสนาสนะ				๑ รูป.

ขณฺเฆมา โว อุปจจคา

เวลาอันสำคัญ ซึ่งผ่านมาเป็นครั้งคราว อย่าผ่านพ้นท่านไปเสียเลย !

พระพุทธภษิต นาควรรค ธ. ขุ

You have only just a minute,

เวลานั้น จำเพาะมี นาทีหนึ่ง

Only sixty seconds in it.

เพียงหกสิบ ตากะพริบ รีบคณึง

Forced upon you can't refuse it,

บังคับฝึง ต้องไม่พลาด หนอชาติชาย,

Did'nt seek it did'nt choose it,

อย่าหาพึ้น ภูมิของตัว อย่ามัวคล้า

It's up to you to use it,

มันเกิดมา ให้ท่านทำ ตามกาลหมาย

You must suffer if you lose it,

ถ้าปล่อยล่วง เลยไป,ต้อง เข้าคลองร้าย

Give account if you-abuse it.

และเกิดเรื่อง เคืองระคาย ถ้านาย“แพ้ว.”

You have only just a minute,

สหายเอ้ย ระยะเวลา นี้ นาทีเอก

Only sixty seconds in it,

อย่าโหยกเหยก มีหกสิบ กะพริบแน

Just a tiny little minute,

นาทีน้อย กะจิหริต พินิจแล

But Eternity is in it.

อนันตสุข มีแน ๑ ในนี้เอย.

From "Dhamma - Bold Upasaka"

translated by "I.P."

ธรรมทานของพวกเรา

ฉบับ ๑๖

ธรรมทาน ใช้การ อดดี ดีไม่ค่อยมี ขึ้นอด ก็หมด อดเอง
ธรรมทาน การกล่าว ตามเพลง ใช้พูดโง่งเงง ที่แท้ ก็การ หวานธรรม
ธรรมทาน คือการ จูงนำ ในพุทธศาสนาสำ- หรับเรา เหล่าพุทธ มามกา
“ธรรมทาน” พวกเราเอาภา- ระสอนศาสนา เปนทาน อันเอก อวยไป
ธรรมทาน ของเรา เหล่าไทย ยังไม่ทันสมัย แท้หนัก นีะท่าน วานตรอง
ธรรมทาน ล้าทาน ทั้งผอง, เพื่อนเอ๋ยควรมอง ญี่ปุ่น ฯลฯ ฝรั่งเศส ลังกา
ธรรมทาน เขาวาง กว้างกว่า ทันสมัยกว่า ทั้งแปล ทั้งแต่ง ทั้งกวีฯ
ธรรมทาน ใหม่สด รสดี ก็เพราะพิสูจน์ชี้ ถูกหลัก สมเกณฑ์ เด่นจริง
ธรรมทาน “บริมาณ !” ไม่ยิ่ง “คุณภาพ !” สียิ่ง น่ารัก น่ารัก ผึกฝืน
ธรรมทาน งานครู, รู้กัน ว่าโลกทุกวัน ยิ่งป่วย ยิ่งทรมาน ส่วนใจ
ธรรมทาน ควรได้ ศาสตรสมัย- ใหม่เปนทาสใช้ เปนกระสาย-
-เปนสื่อ มีอรอง
ธรรมทาน จึงคม สมปอง สมจิตต์มิตรผอง ผู้ศึกษาแผน ปัจจุบัน
ธรรมทาน ต้องด้าน ทานทัน วิทยาศาสตร์อัน ยะยั่ว ยั่วหนุ่ม กลุ่มกาม
ธรรมทาน เมื่อซ่าน สูงตาม ใหม่สดดงาม จึงด้าน ทานทัน มันหนอ
“ธรรมทาน!” พวกเรา อย่ารอ **อย่าต้องใครร้อง ใครจ้าง !** จึงขาน ทานธรรม
ธรรมทาน เรามี ก็คำ พูดให้เป็นล้ำ เปนแสง ส่องซึ่ง ถึงใจ
ธรรมทาน ที่ดี ต้องไซ้ ขยายอรรถออกให้ เปนเรื่อง ของคน จริงๆ
ธรรมทาน ปานอ้อย อ้อยอิง ครี ครีพริ้งพริ้ง หรือเรื่อง อ่านจำ ตำรา
ธรรมทาน ปานนั้น ท่านว่า “เปนเรื่องฟากฟ้า ใช้เรื่อง ของฉัน ชั้นเอ๋ย !”

โดย “สิริवास”

ในนามคณะเผยแผ่พุทธศาสนาทั่วไป

๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๕

มาเถอะเพื่อน !

จาก the “COME”, by Miss A. C. Albers
แปล, ประพันธ์และอธิบายคำ โดย “สิริयाส”

Come, friend, sit in my boat and sail with me.
The dawn is fresh, the hours are on the wing,
We'll sail the clouds and sailing on, will sing
A ringing anthem of Eternity.

มาเร็ว กลอ, เล่นเรือ ไปด้วยข้า
อรุณใหม่ นาฬิกา อ้าปีกหนี
เราจะขึ้น ก้อนเมฆผล็อย ลอยเมฆี
สุดดี “อนันตชีพ”^๑ พलग,รีบไป.

You dare not come for fear that you may lose
One fleeting hour that holds on earth-born chance?
Your feet are bound by chain of circumstance?
Shake off that chain, be fearless, free and choose.

อ้อ ไม่กล้า มา,เพราะกลัว ตัวจะพลาด
“ชั่วโมงซึ่ง หมายถึง”^๒ หรือสหาย ?
หรือชาติดี ตรวนชีพ บิบบใจกาย ?
จงปัดหาย และกล้าแก้ว แล้วเฟ้นฟรี

Break every obstacle that progress bars,
Harken the carol of the wind that blows,
The fervent secret of the moonlit rose,
And hear the lily whisper to the stars.

จงฟาด ฟัน อุปสรรค ซึ่งปักขวาง
จงฟังเสียง ลมคราง เปนเพลงซี้
ทั้งกุหลาบ แสงจันทร์จับ ความลับมี
และฟังดอก พลับพลึงที่ กระซิบดาว.

There is a song that rings through million years,
Those million years that centre in a night
It sends its notes unto the sunlit height
Its echoes vibrating throughout the spheres.

มีเพลงบัน – เลงนาน ล้านปีแล้ว
ล้านปีที่ มีศุนย์แนว คืบหนึ่ง, เอ้า!
มันกางไน้ต สูง,แสง แดดจับวาว
ส่งเสียงเร้า กระเช้าทั่ว ทั้งจักรวาล.

Know your own self ; shake off life's sullen shroud.

You hold within yourself your Universe :

Then freely with the morning star converse

And steer your boat unto you gold - edged cloud.

รู้ตัวไว้, สลัดสาย ระยาง^๓ ซี้
ก็ท่านมี โลกของท่าน ในตัวท่าน :
จึงคุยกับ “ดาวรุ่งฤกษ์” อย่างเบิกบาน
ถือท้ายเรือ หมายถึงสถาน เมฆชลิบทอง.^๔

Control the senses, for, alas, they spin
 Webs of illusion, Seek the Great Release.
 The path that leads unto the endless peace
 Is yours alone ; it lies within, within.

ข่มอินทรีย์. เพราะ, โอ้ ! มัน ชักใยเปน-
 ภาพลวงเล่น ; จุงเพิ่น วิมุติก่อง.^๕

ทางไปสู่ ศานติรส ไม่หมดมอง^๖

ก็เปนของ ท่านเท่านั้น มันอยู่ใน - (อยู่ในเอย).

อธิบายคำบางคำ

- ๑, อนันตชีพ หมายถึงโลกุตตรธรรมหรือความหลุดพ้น อันเปนสุขยั่งยืนคงที่ตลอด อนันตกาล.
- ๒, ชั่วโมงซึ่งมาดหมาย, คือชั่วโมงสำคัญ ที่ชาวโลกคิดว่าตนจะตะครุบได้เสนอห้ชีพที่ตนคอยจ้องมานานแล้ว.
- ๓, สายระยางชีวิตหรือตรวนชีพ หรือสรรพสิ่งที่ผูกมัดกดทับดวงใจนานาประการ.
- ๔, มีโลกของตัวเองในตัวเอง หมายถึงรู้สิ่งที่ตนต้องรู้ทุกสิ่งในใจเอง. “ดาวรุ่ง” หมายถึงนิมิตรหรือแนวแห่งการครองชีพ. เมฆขลิบทอง คือสถานะที่ดีที่สุด ที่ทุกคนพึงไป.
- ๕, วิมุติก่อง วิมุติอันสุกใสอย่างยิ่ง, ได้แก่ความที่ดวงจิตหลุดพ้นเปนอิสระจากความรู้สึกที่ร้ายกาจ ที่เกิดขึ้นทรมาณจิตอยู่เสมอ ตามธรรมชาติของบุุชุนคือผู้ที่ยังมิได้วิเวกของวิมุติ.
- ๖, คำนี้ที่แปลว่า ไม่หมดมอง เพื่อให้สัมผัสกลอน พึงยากสักหน่อย แต่ก็หมายความว่า ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีขีดชั้น ตามศัพท์ Endless นั้นแล.

ท่านโลกนาถในอินเดีย

ในปลายปีก่อน ตามที่เราได้เสนอข่าวเรื่องประชาชนวรรณะศูทรหลายล้านคนในอินเดีย พวกัฒประกาศว่าตนจะเลิกถือศาสนาฮินดู แต่ยังไม่ทราบว่าจะถือศาสนาไหนดี, และท่านโลกนาถเป็นผู้หนึ่ง ในบันดาที่ชักชวนชนเหล่านั้นเข้ามาสู่พุทธศาสนา นั้น, บัดนี้เราได้รับสำเนาคำเทศน์ของท่านผู้นี้ เห็นว่าเป็นเรื่องน่าอ่านฟังตามเคย จึงนำลงสู่หน้ากระดาษของเราสืบไป. เป็นสำเนาที่แปลเป็นไทยโดย “ทูลโลกการมณจิตต์.” -บ.พ.

.....

“นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺทสฺส !”

ข่าวดีสำหรับวรรณะที่ถูกกดขี่ในอินเดีย

มิใช่โดยการกำเนิด ที่คนเราจะเป้นศูทร.

มิใช่โดยการกำเนิด ที่คนเราจะเป้นพราหมณ์.

โดยนานากรรมที่เขาประพฤติ เขาเป้นศูทร !

โดยนานากรรมที่เขาประพฤติ เขาเป้นพราหมณ์ !

วสลสูตร (๕/๒๗).

โอ, คูรหรือชน^๑ทั้งหลาย ! พี่น้องชาย และพี่น้องหญิง ทั้งหลาย ! จงลุกขึ้น และเงี้ยวหูฟังเถิด ! ดวงใจของอาตมา เพียบล้นไปด้วยความกรุณา อันหาขีดจำกัดมิได้ ในท่าน ! จงระลึกให้ได้ว่า ความจริง เป้นสิ่งสูงสุด ! เพราะฉะนั้น ความจริงเท่านั้น ที่จะให้สถานะอันสูงสุดแก่ท่าน. ความจริง เป้นสิ่งที่สูงสุด และอาจให้ผลอันสูงสุดประเภทเดียว.

๑. หรือชน แปลว่าคนของพระเป้นเจ้า : หรือ แปลว่าพระเป้นเจ้าสูงสุดองค์ใดองค์หนึ่ง...ผู้แปล

หริชนทั้งหลาย ! จงระลึกให้ได้ว่าในครั้งหนึ่ง ท่านได้เคยเป็นพุทธ-
 ศาสนิกชน และท่านเป็นพวกที่ถูกกดทับดูแคลนจากพวกฮินดู โดยการไม่ยอม
 ให้ท่านเข้าไปในโบสถ์แห่งศาสนาฮินดู, (ทั้งที่ท่านนับถือศาสนาฮินดู). ทุกวันนี้
 หนึ่งในสามของสากลมนุษยส์ เป็นพุทธศาสนิก. เพราะฉะนั้น ท่านจึงมาเป็น
 พุทธศาสนิก และสมทบกันกับ มหาภาพรภาพ แห่งความรักของสากลมนุษยส์
 เกิด. **ไม่มีการถือชั้นวรรณะในพุทธศาสนา !** เพราะฉะนั้นจึงมาเป็น
 พุทธศาสนิก, และด้วยเหตุนี้แหละ ท่านจะสามารถก้าวสถานะทางสมาคมของ
 ท่านขึ้นได้ !

พุทธศาสนา เป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งสามารถสอนให้
 ท่านทราบถึง อิศสรภาพภายใน-อิสสรภาพภายนอก-และอิสสรภาพโดย
 รอบตัว ! จงหมั่นเข้ามาสู่พุทธศาสนาเถิด, และแล้วลัทธิถือชั้นวรรณะใน
 ฮินเดียมก็จะเป็นอันทำลายลง ในตัวมันเองด้วยตัวมันเอง. การได้พบพระ
 พุทธศาสนา เป็นวิธีที่เป็นของจริงอยู่ในตัวเอง (natural) ที่สุด ง่ายที่สุด
 มีเหตุผลที่สุด, สำหรับการทำลายเสีย ซึ่งลัทธิการถือชั้นวรรณะ. วิธี
 อื่น ทุกวิธี เป็นเพียงการบังหน้าไว้ชั่วคราว (artificial). ไม่เป็นจริงในตัวเอง,
 และจะต้องพลาดหัวแต่้ม. พระพุทธศาสนา สอนการรวมกันเป็นจุดเดียว
 และสามัคคีกรรม (Unity & Co-Operation). พระพุทธศาสนาสอนอิสสรภาพ
 ทั้งข้างนอกและข้างใน. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาเดียวเท่านั้น ที่ได้สร้าง
 ให้มี พระเจ้าศรีอโศกราช และศรีอาณาจักร ของพระองค์.

ดูกรหริชนทั้งหลาย ! จงระลึกให้ได้ว่า พุทธศาสนาจะให้ กระจุกสันหลัง
 แก่ท่าน ! พุทธศาสนาจะให้อิสสรภาพ และอพันธภาพแก่ท่าน ! พุทธศาสนา
 จะให้ความเชื่อมั่นตัวเอง อันประเสริฐแก่ท่าน ! พุทธศาสนาจะสอนการ

ชนะตัวเองให้แก่ท่าน ! พุทธศาสนาจะทำให้ท่านมีบุญญาบารมีและผุดผ่อง ! พุทธศาสนาจะยกท่านขึ้นสู่ภาวะอันสูง ในทางใจ ! พุทธศาสนาจะให้ความสุขอันสูงสุดแก่ท่าน ! พุทธศาสนาจะให้ทุกอย่าง แก่ท่าน, และยังคงให้ยิ่งขึ้นกว่านั้น ขึ้นไปอีก !

เพราะฉะนั้น จงศึกษาพระพุทธานุชาต ! จงรับคำสั่งสอนอันเปี่ยมมิ่งขวัญของพระพุทธองค์ ! และแล้วความบรมสุข ก็จะเป็นของท่าน !

หรือชนทั้งหลาย ! จงระลึกให้ได้ว่า ศาสนาต่าง ๆ ทั้งหมดนั้น มิใช่พ้องเป็นอย่างเดียวกัน ! พระพุทธศาสนาเป็นเอกศาสนา. พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สบลัทธิวิทยาศาสตร์,^๑ สำหรับดวงใจที่มอบให้กับหลักวิทยาศาสตร์. พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการจำแนกพิสูจน์. พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งเหตุผล. วิธีการของวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งที่เราจะหาพบได้เฉพาะในพุทธศาสนา. ศาสนาอื่นๆทั้งหมด ขัดกับหลักวิทยาศาสตร์ มากบ้างน้อยบ้าง. พุทธศาสนาเป็นศาสนาเดียวในโลก ที่กลมเกลียวกันได้กับหลักวิทยาศาสตร์อย่างสมบูรณ์. พุทธศาสนาเป็นศาสนาเดียวเท่านั้น ที่รับรองหลักคณิตศาสตร์^๒ ด้วยความเต็มใจ เพื่อปฏิบัติการณ์. พุทธศาสนาเป็นศาสนาเดียวเท่านั้นที่สามารถต้านทาน ต่อการพิสูจน์ด้วยหลักคณิตศาสตร์. พุทธศาสนาเท่านั้นที่ประกอบด้วยอริยสัจสี่ และทางปฏิบัติอันประกอบด้วยองค์แปดประการ สำหรับทำลายเสียซึ่งความโสมนัส และความทุกข์. **นี่ไม่เป็น**

๑ วิทยาศาสตร์ (science) คำนี้ หมายถึง หลักที่ประกอบด้วยเหตุผลมีความจริงอันพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนได้เสมอไป, มิได้หมายถึงการแยกธาตุผสมธาตุปรุงเป็นนั่นเป็นนี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามที่กล่าวกันติดปากทั่วไป. --ผู้แปล.

๒ คณิตศาสตร์ หมายถึง วิทยาศาสตร์สายหนึ่ง ที่เป็นไปในแง่การคำนวณทบทวนด้วยจำนวน. เราเรียกว่าวิชาเลข. --ผู้แปล.

เครื่องชี้ให้เห็นชัดว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนา ที่ดีที่สุด ในบันดาศาสนาทั้งปวง อีกหรือ ?

คณิตศาสตร์ เป็นวิทยาศาสตร์ ที่หมดจดสมบูรณ์ที่สุด ในบันดา
ศาสตร์ทั้งปวง. พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่หมดจดสมบูรณ์ที่สุด ใน
บันดาศาสนาทั้งปวง. มันเป็นสิ่งควรอัศจรรย์ที่สุด เป็นศรีอันรุ่งเรืองที่
สุด ที่ศาสนาอันหมดจดสมบูรณ์ที่สุด จักสนิทสนมกลมเกลียวกันได้อย่าง
งดงาม กับวิทยาศาสตร์ที่หมดจดสมบูรณ์ที่สุด ในบันดาศาสตร์ทั้งหลาย.

พระพุทธศาสนา ย่อมมอบให้ซึ่งอำนาจและกำลัง ! ดังนั้น จงมา
เป็นพุทธศาสนิกเถิด, และแล้วรัฐบาลก็จะยอมรับรู้ในความมีสิทธิอันชอบ
ธรรม ที่แท้จริง ของท่านทั้งหลาย ! ท่านจะได้รับอำนาจ ก็เฉพาะในเมื่อ
ท่านทำตนเองให้มีอำนาจ ด้วยการยอมรับถือพระพุทธศาสนา !

ญี่ปุ่นเป็นประเทศพุทธศาสนิก ! จงดูเถิด เป็นประเทศที่มีอำนาจเพียงไร.
ดังนั้น จงมาเป็นพุทธศาสนิกเถิด และแล้วโลกทั้งหมดก็จะหมอบตัวสั่นเทิ้มอยู่
แทบเท้าท่านทั้งหลาย.^๑ จงคิดให้ซึ่ง, พุทธศาสนิก ๕๐๐ ล้านคน จะเป็น
ผู้เคียดขี้ท่าน ถ้าเมื่อท่านเป็นพุทธศาสนิก. จงมาเป็นพุทธศาสนิก, และ
สมทบเข้าในครอบครัวพุทธศาสนิกอันมหิมา ของโลกเถิด !

เยรูซเลม ย่อมอยู่ในกำมือของพวกคริสเตียน. เมกกา ก็อยู่ในกำมือ
ของพวกโมหมัด. พาราณสี ก็อยู่ในกำมือของพวกฮินดู. **ทำไมพุทธคยา**

๑. เราผู้แปล เข้าใจว่า ท่านโลกนาถจะให้อะไรแก่พวกหริชน มากมายจนเกินไป เขาเลยกลัว
ไม่กล้าเข้ารับเอาพุทธศาสนา ก็เป็นได้. ถ้าหากท่านโลกนาถบอกให้ แต่บางอย่าง อาจเป็น
ผลดีกว่านี้กระมัง.

จึงจะไม่อยู่ในกำมือของพวกพุทธศาสนิก ! พุทธคยาเป็นเมกกกาของพุทธศาสนา. มวลพุทธศาสนิก ต้องการพุทธคยา. แต่รัฐบาลอินเดีย ปฏิเสธ ที่จะยกพุทธคยาคืนให้แก่พุทธศาสนิกชน ผู้เป็นเจ้าของอันแท้จริง. อะไรเป็นต้นเหตุของเรื่องนี้? ความรู้สึกในใจของพวกพุทธศาสนิก ๕๐๐ ล้าน ยังคงรู้สึกเจ็บปวดรวดร้าวอยู่ ตลอดเวลาที่พุทธคยายังคงอยู่นอกกำมือของเขา.^๒ พุทธศาสนิกชนและพวกฮินดู กลายเป็นผู้มีนตึงต่อกัน ก็ด้วยเรื่องปัญหาพุทธคยา. และพวกฮินดูเสียความช่วยเหลือที่ควรจะได้รับจากพวกพุทธศาสนิก ๕๐๐ ล้านคนไป. เพราะฉะนั้น ฮินดูจึงมาเป็นพวกพุทธศาสนิก, และขอให้ชาวเจ้าเหล่าหรือชน จงนำทาง โดยเข้าเป็นพุทธศาสนิก พวกแรก, และแล้ว มหาพุทธคยาวิหาร ก็จะคืนกลับเป็นของพุทธศาสนิกผู้เป็นเจ้าของอันแท้จริง ได้ในตัวเองโดยตัวเอง. นี่เป็นวิธีเดียว ที่จะทำบัญญัติประมวลรายการความช่วยเหลือของโลกพุทธศาสนิกทั้งสิ้นได้ และในฐานะเป็นความชอบของพวกฮินดู พวกที่เคยถูกกดขี่.

เดี๋ยวนี้ อินเดียกำลังอ่อนแอ เพราะได้แบ่งแยกกันเด็ดขาดเป็นพวกๆ ซึ่งนับถือลัทธิศาสนาเป็นปรปักษ์ต่อกัน ซึ่งต่างก็ตัดทอนกำลังของกันและกัน, กำลังโยนความอ่อนแอ เข้าใส่กันและกัน. พวกฮินดู ปฏิเสธที่จะกลายเป็นพวกโมหมัด. และพวกโมหมัด ก็ปฏิเสธการที่จะกลายเป็นฮินดู. เพราะฉะนั้นจึงให้เขาทั้งสองทำสัญญากัน, เดินเข้ามาพบกัน คนละครึ่งทางเถิด. ขอให้โมหมัดและฮินดูทั้งสองพวก จงพากันรับถือพระพุทธรูปศาสนา, และแล้ว ปัญหายุ่งยากทั้งหลาย ก็จะกลายเป็นสิ่งที่ถูกวางเสร็จเรียบร้อยไปในตัว.

เมื่อชาวอินเดียนทั้งหมดพากันเป็นพุทธศาสนิกแล้ว, มิใช่เพียงเท่าที่เขา

๒. ตรงนี้ชาวหรือชน อาจเข้าใจไปว่า ท่านโลกนาถลงเขาไปขาย ชื้อพุทธคยาคืนมาให้พวกพุทธบริษัทก็เป็นได้. --ผู้แปล

ทั้งหลายจะได้รับเสรีภาพเท่านั้น แต่เขาจะทำให้โลกทั้งสี่นพากันสิ้นสะเทือนไปทีเดียว. การที่คนถึง ๔๐๐ ล้านคน พากันเข้าสมทบเป็นพุทธศาสนิกในอินเดีย อาจที่จะเขย่าโลกทั้งโลก ให้สั่นได้.

จงย้อนดูวันคืนอันรุ่งเรืองแห่งพระเจ้าอโศก ในเมื่ออินเดียทั้งหมดกลมเกลียวเป็นอันเดียวกัน ภายใต้การคุ้มครองของมหาจักรพรรดิผู้เป็นพุทธศาสนิก. พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งความจริง ซึ่งปิดเป่าปัญหายุ่งยากลำเค็ญแห่งลัทธิไม่คบหาสมาคมกันได้จริงๆ. พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งกรุณาภาพอันไม่มีขีดจำกัด. การุณยาภาย่อมทำให้ร่วมใจกันได้. ในหมู่ที่ร่วมใจกันได้ ย่อมมีกำลัง. พุทธศาสนาให้กำลัง โดยทางการุณยาภาพ และความรวมกันได้เป็นเอกภาพ.

โอ, หริชนทั้งหลาย ! จงมองดูไปในอนาคต. อินเดียจะต้องกลายเป็นพุทธศาสนิก ในวันหนึ่ง. ในทุกที่ทุกทาง เราจะเห็นนิมิตรแห่งการแปรรูปเพื่อเป็นพุทธศาสนิก. ประชาชนในที่ทุกแห่งกำลังมีความสนใจอย่างแรงกล้าในคำสอนแห่งพระพุทธองค์. พุทธศาสนาจะกลับเป็นศาสนาของอินเดียอีก. ดังนั้น จงก้าวให้ถูกเสียแต่ใน **บัดนี้**. จงหลบเลี่ยงความที่จะต้องเสียใจในภายหลัง. จงรับถือพุทธศาสนา, และให้เวลาล่วงไปด้วยอาการเช่นนั้น. จงรับถือพุทธศาสนา, และนั่นจะเป็นการเร่งกำลังเร็วให้แก่ความแปรรูปใหม่เป็นพุทธศาสนิก. จงรับถือพุทธศาสนา, และทำตนเป็นผู้นำของการพลิกตัวเป็นพุทธศาสนิกครั้งใหญ่หลวงแห่งยุคปัจจุบันนี้ ด้วยการทำเช่นนั้นเถิด.

ดูก่อนหริชนทั้งหลาย ! อนาคตของอินเดีย นอนแบอยู่ในกำมือของท่าน ! ท่านจงเป็นพุทธศาสนิก และเรียกเอาสมัยรุ่งเรืองแห่งพระเจ้าอโศกราช

คืนกลับมาให้แก่สมัยแห่งลัทธินิยมวัตถุ (materialistic) ในปัจจุบันนี้เกิด !
จงรับถือพระพุทธศาสนาและรับเอาความจำเริญสุข !

พุทธศาสนา คือนางห่านทอง ซึ่งออกไข่เป็นทอง ! พวกพราหมณ์ได้
ฆ่าห่าน จึงเสียไข่ ! ยุคทองแห่งศิลปะและสวัสดิภาพ ตามแบบแห่งพุทธศาสนิก
เป็นที่รู้จักแก่ชาวโลกทั่วไป. หน้าสมุดที่แจ่มใสที่สุดในหนังสือประวัติศาสตร์
อินเดีย ก็คือหน้าที่กล่าวถึงพุทธศาสนิกอันรุ่งเรือง แห่งพระเจ้าอโศกราช
และจักรพรรดิผู้เป็นพุทธศาสนิก องค์อื่น ๆ. และแม้ในทุกวันนี้ เหล่าพุทธ-
ศาสนิกชน แห่ง พม่า สยาม และลังกา เป็นประชาชนที่เป็นสุขที่สุด บันดามี
บนพื้นผิวโลก. จงรับเอาพระพุทธศาสนาเถิด ! จงรับเอานางห่านทอง !
และแล้วไข่อันเป็นทอง ทั้งทางจิตและทางวัตถุ ก็จะไม่หลงอยู่ในคอกของ
ท่านเป็นอันมาก ตลอดกาลาวสาน.

พรอันสูงสุด และกรุณาอันหาขีดจำกัดมิได้ แต่ท่านทั้งหลาย **ทุกคน !**

LOKANATHA

(Italian Buddhiit Monk)

May 1, 2480/1936

(หมายเหตุ :- ถ้าหากการเคลื่อนไหวครั้งนี้ ของท่านโลกนาถ
ยังเป็นที่น่าสนใจท่านผู้อ่าน เราจักนำจดหมายของท่านที่ติดต่อกัน
กับหัวหน้าพวกหริชน ลงสู่กันฟังสืบไป. ---บ.พ.)

สจจ เว อมตา วาจา
สจจธาเรนติ ปณชิตา,
เอเตน สจจวชเชน
ปลายนตุ อธมมิกา.

เรื่องนำของเล่มนี้

พระพุทธศาสนาในสยามทุกวันนี้

พระไตรปิฎกกับคัมภีร์ศาสนา

ธรรมทายาท เขียน

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ธรรมวินัยจักเป็น ศาสดาแทนพระองค์” เราเหล่าพุทธบริษัท จึงได้ยึดหลักธรรมวินัยเป็นสำคัญ ก็ธรรมวินัยนั้นมีอยู่ในพระไตรปิฎก ๆ ได้พิมพ์เป็นเล่มสมุดครบถ้วนแล้ว ๔๕ เล่มจบ, การชำระพระไตรปิฎกพิมพ์นั้น สำเร็จด้วยเอกชนเป็นผู้ชำระ, น่าเสียดายว่าวิธีการนี้ไม่ตรงตามแบบสังคายนาในครั้งโบราณ ซึ่งประชุมสงฆ์ช่วยกันชำระและรับรอง. ถ้าเราจะเปิดพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐดู จะได้เห็นระเบียบการแตกต่างกันไปเป็นตอนๆ เช่นในการย่อหน้า ในการทำสารบาญ ในการทำบทภาชนีย์ข้างท้ายเล่ม ฯลฯ, นอกจากนี้ยังมีการผิดพลาดอยู่ไม่น้อยซึ่งเท่ากับเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกต่างแคว้นเขาพากันติเตียนเราได้.

เราควรทำได้ดีกว่านี้ ซึ่งถ้าจะไม่ถือทิวฐิมานะ ควรจะตั้งกองชำระพระไตรปิฎกขึ้นให้ถูกถ้วนและให้ระเบียบการลงกันทุกเล่ม. ถ้าพระไตรปิฎกอันเป็นหลักสำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนาเกิดมีที่บกพร่องดังว่ามา ก็เท่ากับเรามีศาสดาที่บกพร่องใช่หรือไม่. ทำไมพวกเราจึงไม่ถือกันว่า พระไตรปิฎกเป็นหลักธรรมสำคัญแทนองค์พระพุทธเจ้าอยู่ในทุกวันนี้? ควรละหรือ ที่พวกเราจะนั่งดูตายปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรม อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมทราม.

ส่วนคัมภีร์ ในพระพุทธศาสนาอื่นๆ ซึ่งพิมพ์ขึ้นแล้วก็มีมาก ยังไม่ได้พิมพ์ก็ไม่่น้อย ล้วนแต่ปล่อยให้ออกชนเป็นผู้ชำระ โดยที่สุดแบบเรียนบาลี เช่นธัมมบทฎฐกถา และมังคลัตถทีปนี ก็ได้ยืมว่า มีผิดพลาดเหลือล้นพันคนนบบางแห่งก็แก้กลับไปกลับมาตามคราวที่พิมพ์ จนทำความยุ่งยากแก่ครูและนักเรียน. ถึงหนังสือเรื่องพระศาสนาที่พิมพ์เป็นภาษาไทย ในความรับรองของมหามกุฏราชวิทยาลัย ก็มีผิดพลาดอย่างเอนกอนันต์ ไม่มีผู้เอาใจใส่เพื่อให้เป็นแบบเรียนหรือแบบสอนที่ดีที่ถูกต้องอย่างแท้จริง.

จะพูดถึงราคาขายก็แพงเป็นที่สุด, อย่างชุดเลือดชุดเนื้อ! คิดเอากำไรเล่มละหลายสิบบเปอร์เซ็นต์ ดูทำตัวเป็นพ่อค้ามากกว่าตั้งใจจะเผยแผ่พระศาสนาให้แพร่หลาย, จนคนบางเหล่าลักลอบพิมพ์ขึ้นขายหักราคาถึงกับต้องลดลงตามกัน ซึ่งไม่ใช่ลดเพื่อพระศาสนา แต่ลดราคาเพราะความจำเป็นในเชิงการค้าขาย.^๑

ส่วนคัมภีร์เถื่อนยังมีอีกมากหลาย ที่จวนลงลานก็มี พิมพ์เป็นเล่มก็มี, ผิดจากพุทธวจนะ แอบอ้างเอาออกขายหลอกหลวงคนโง่ อ้างนรก อ้างสวรรค์ ชี้ทางให้ทำบุญประดุจใบปลิวแจ้งความให้ไปซื้อตัวคูปอง เพื่อเดินไปสวรรค์ เปนดังยาเสพย์ติดให้โทษอย่างร้ายกาจ, บางเรื่องก็เป็นความโง่เขลาของ

๑. เดียวนี้ ราคาหนังสือได้ลดลงตามความเห็นนี้แล้ว.

ผู้แต่ง ผู้แปล ทำให้ผิดพลาดมีอยู่ดาษดื่นทุกวันนี้. หนังสือเหล่านี้เป็นหนังสือทำลายพระพุทธศาสนาโดยอ้อม ไม่เห็นพระสงฆ์องค์เจ้าใดๆ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รับภาระพระศาสนา จะเหลียวแลกำจัดเสี้ยนหนาม และยาเสพติดให้โทษแห่งมหาชนเสียให้สิ้นเชิง.

ข้าพเจ้าเห็นว่าคณะสงฆ์จะเป็นใครก็ตาม ควรลงมือแก้ไขความเสื่อมแห่งพระพุทธศาสนาดังนี้ :-

๑. ตั้งกองชำระพระไตรปิฎกเสียให้ถูกต้อง และเปนระเบียบเรียบร้อย ถึงแม้ว่ายังไม่พิมพ์ก็ควรให้มีพระไตรปิฎก ที่บริสุทธิไว้ก่อน.

๒. ตั้งกองชำระคัมภีร์บาลี ตั้งแต่ธัมมปทัฏฐกถา และมังคลัตถปิณี เปนต้นทุกๆ ไป ให้เปนแบบเรียนที่ถูกต้อง อย่าปล่อยให้เลอะอย่างทุกวันนี้.^๒

๓. ตั้งกองพิจารณาหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ที่เอกชนแต่งจามลงลานหรือพิมพ์ขาย ถ้าเห็นผิดพลาดอย่างไร ก็ทำบันทึกไว้ประกาศในหนังสือ แลกแถลงการณ์หรือหนังสือข่าวให้พุทธศาสนิกชนรู้จักกันไป หรือเห็นว่าใช้ได้ ก็ให้ใบรับรองเฉพาะครั้งอย่างกรมศึกษาธิการ.

๔. ตั้งราคาให้ถูกต้องอย่าให้ขาดทุน มุ่งหมายเอากุศลเป็นกำไร เพื่อให้พระศาสนาแพร่หลายให้พุทธบริษัทได้เรียนได้รู้กันทั่วถึง และเลิกวิธีการค้าเห็นแก่เงินเสียทั้งสิ้น.

๕. ตั้งกองรจนาแบบแผนขึ้นค้นคว้าหลักธรรม แต่งแบบเรียนแบบสอน ออกเผยแผ่แก่ปวงชนทุกชั้นชาติ หรือจัดให้มีการแต่งประกวดขึ้นก็ได้.

ข้าพเจ้าติเพื่อก่อ ไม่ได้ติเพื่อทำลาย เมื่อได้ชี้แจงข้อบกพร่องแล้ว ก็แสดงวิธีแก้ไขไว้พร้อมสรรพ สิ่งเหล่านี้เป็นของทำได้โดยไม่ยากเลย. ถ้าไม่มีการแก้ไขในเรื่องนี้ เราเหล่าพุทธศาสนิกชน จงช่วยกันนึกต่อไปเถิดว่า พระเถรานุเถระทั้งหลาย คงจะสิ้นความปรารถนาต่อพระศาสนาเสียแล้ว หรือ

๒. บัดนี้ได้ตั้งแล้ว กำลังดำเนินการอยู่.

มีฉะนั้นก็ไร้ความสามารถเสียแล้ว การที่ได้แต่งตั้งให้เป็นสมเด็จพระราชา
คณะผู้ใหญ่มอบภาระให้เป็นผู้บำรุงศาสนา ถ้าไม่จัดแก้การบกพร่องตั้งว่านี้
การเป็นสมเด็จพระราชาคณะก็ไร้ประโยชน์แก่พระศาสนาอย่างแท้จริง พระ
เถรานุเถระตั้งแต่ครั้งก่อน ที่ท่านเป็นสงฆ์เห็นแก่พระพุทธศาสนาโดยแท้
แม้ไม่ได้มีใครยกย่องตั้งแต่งวางหน้าที่ให้ท่าน ท่านก็ยังได้พยายามกระทำไป
โดยเพียรจนสำเร็จประโยชน์, ก็พระเถรานุเถระของเราทุกวันนี้ได้รับความ
ยกย่องตั้งแต่งด้วยแล้วตั้งนี้ก็หาทำไม่ จะว่าอย่างไรกัน !

ขอให้ช่วยกันนึกว่า ถ้าพระเถรานุเถระผู้มีหน้าที่แก้ไขความบกพร่อง
แต่ท่านกลับละเลยเสียเพราะเห็นแก่ตัวกลัวความลำบาก หรือเพราะไม่สามารถ
ตั้งนี้ไซ้ เราเหล่าพุทธบริษัทจะรู้สึกอย่างไร และทำอย่างไรเราจึงจะได้แบบ
แผนซึ่งแสดงธรรมวินัยที่บริสุทธิ์มาเป็นองค์ศาสดา ข้าพเจ้าจะไม่ขอร้อง
วิงวอนพระเถรานุเถระองค์ใดโดยฉะเพาะ เพราะเป็นหน้าที่ของท่านซึ่งท่านรู้
สึกตนอยู่ว่ามีหน้าที่อย่างไร ถ้าการแก้ไขจะไม่เกิดขึ้นในเร็ววันแล้ว ก็เป็น
เครื่องส่อให้เห็นว่า นั่นคือความโง่โง่หรือเพิกเฉยอันไม่ใช่แนวพุทธจริยา
ไม่ใช่ปฏิปทาของพระสาวก และก็สมตามพุทธพยากรณ์ว่า **พระศาสนาของ
พระองค์จะเสื่อมก็เพราะพุทธบริษัทนี้เอง.**^๓

ขอให้เราช่วยกันนึกว่า เมื่อรูปการณ์เป็นอย่างนี้ เราจะพลอยนิ่งดูตาย
ไปด้วยหรือ เรามีวิธีอย่างไรบ้าง ที่จะช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนาให้รุ่ง
เรือง เพื่อให้มีธรรมวินัยซึ่งเป็นองค์ศาสดาที่บริสุทธิ์ เราต้องคิดจริงจัง
และทำจริง มิฉนั้นเราจะไม่พบของจริง.

คัดจากหนังสือพิมพ์รายวันสัจจา

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๗๕

๓. เริ่มมีโครงการณ์เข้าไปแล้ว.

ในสมัยประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสมัยที่ทำให้ปากอันเคยเปนมัน กลายเป็นปากที่ไม่เปนมันนั้น ย่อมเป็นโอกาสให้คนเราได้แสดงความคิดเห็นของตนโดยกว้าง. สำหรับทางพุทธศาสนา ก็มีผู้กระทำทำนองเดียวกับทางฝ่ายการเมือง เช่นหนังสือพิมพ์สัจจ์ เคยลงความเห็นเอกชนในเรื่องนี้มาแล้ว คณะเราเห็นว่า ความเห็นนั้นๆ ยังคงเป็นความเห็นที่ควรแก่การพิจารณาของพุทธศาสนิกชนทั่วไปอยู่ ทั้งเราเห็นว่าสิ่งใดถูก ก็จะได้ชื่นชมยินดี, สิ่งใดพลาดจะได้ช่วยกันแก้ไข, และสิ่งใดที่ได้แก้ไขไปแล้ว ก่อนหน้าที่ท่านทั้งหลายจะได้อ่านชาวนี้ ก็พึงถือว่าเป็นมุนน้อยๆ แห่งความเจริญของพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันนี้, จึงนำลงเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ยังไม่เคยอ่าน.

หวังว่า คงไม่มีใครเข้าใจว่า การทำดังนี้เป็นการมุ่งร้ายเฉพาะตัว เพราะเป็นการปลุกเพื่อละ, ตีเพื่อก่อ, และเป็นการเห็นแก่ส่วนรวม โดยเรามีสิทธิที่รับผิดชอบในความเสื่อมหรือเจริญของพระพุทธศาสนาเท่ากัน จึงดูตายกันสืบไปไม่ได้. ขอวิงวอนอีกว่า จงช่วยกันเอาใจใส่พิจารณา, และช่วยกันแก้ไขอย่างเต็มที่ทุกคน.

คณะบรรณาธิการ

อริยสัจ

อริยสัจ ธรรมยอดแล้ว	สี่สถาน
คือ ทุกข์ กาย ใจ จน	เจ็บแค้น,
สมุทัย เหตุเกิดการ	นั้นเล่า, ท่านว่า—
ความอยาก เปนเชื้อมั่น	ก่อไฟ.

ดับอยาก พรากซึ่งเชื้อ	เพลิง, เรียก นิโรธแล
โดยพึง มรรคแปด ใน	อรรณนั้น
ปัญญาชอบ ถึงสุด	สมาธิชอบ
อริยสัจทำแจ้ง ชั้น	นิพพาน ถึงแล.

คุณภาพของไตรสรณาคม

บรรยายโดย หลวงบริบาลเวชกิจ

ศาสนาคืออะไร ?

ตามที่เข้าใจหรือใช้กัน หมายถึงเป็นประเภทหรือหมวดหนึ่งของการสอนที่มีวัตถุประสงค์จะให้ผู้ประพฤติตามได้สำเร็จผลสำราญทั้งกายใจ ด้วยสันติสุขตลอดกาลชั่วนี้ชาตินี้ และชั่วหน้าชาติหน้า ศาสนาจึงจะประกอบด้วย คำสอนและผู้ถือตาม.

ศาสนาแปลว่าคำสอน หรือจัดการสอนตามลัทธิของศาสดา.

ศาสดาก็คือผู้เป็นเจ้าของคำสอน หรือผู้ตั้งคำสอน หรือผู้รู้คำสอน แบบนั้นก่อนคนอื่น.

แต่ธรรม ศัพท์นี้มีความหมายหลายประการ เช่นหมายถึงเที่ยงตรง แท้จริง ไม่เปลี่ยนแปลงไม่เบียดเบียนผู้อื่น มรรคผลนิพพาน สภาวะอันแท้จริง กฎบัญญัติ ฉะนั้นคำสอนของศาสนาใดจะเป็นธรรมที่ดั่งงาม แท้จริง เที่ยงตรง เพียงไรนั้น ต้องตกเป็นหน้าที่ของผู้จะถือต้องวินิจฉัยใคร่ครวญดูเอง ที่กล่าวนี้กล่าวตามความหมายของศัพท์ที่นิยมใช้กัน.

ผู้ถือตามหรือสาวก คือผู้เชื่อผู้ปฏิบัติ เป็นหมวดใหญ่ หมู่ผู้ปฏิบัติ ธรรมนั้นปฏิบัติได้ถูกต้องครบถ้วนเป็นอย่างเดียวกัน มักเรียกสาวกชั้นนั้นว่า สงฆ์ ซึ่งหมายความว่าหมู่บุคคลผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามวินัยได้คล้ายคลึงกัน แม้จะต่างภาษาต่างถิ่นกันเพียงไรก็ตาม ก็มีความประพฤติตามวัตถุประสงค์ ในทางเดียวกัน เข้าสมาคมเดียวกันได้ คล้ายฝูงนกซึ่งแม้จะต่างพันธุ์ต่างถิ่นกัน อย่างไรก็ตาม ก็สามารถบินไปในอากาศได้เป็นฝูงเดียวกัน ฉะนั้นฝูงนกก็เคย

เรียกสกุณสังโฆแปนตัน.

คำสอนคือธรรม มนุษย์ผู้เรียนรู้แปนจำนวนมากยอมเพ่งเล็งบูชา หรือจะหาคำสอนหรือธรรม, จำพวกที่สามารถบันดาลให้หมู่ชนผู้ประพฤติดำตามให้เกิดความสงบ คือสันติสุขได้อย่างทั่วถึง ว่าเป็นคำสอนที่ดีที่ชาวโลกส่วนมากต้องการ แต่ถึงกระนั้นในการถือตามคำสอน หรือที่เรียกว่าถือตามธรรมนี้เอง ถ้าผู้ถือไม่เข้าใจความประสงค์ในคำสอนให้ถ่องแท้ หรือผู้สอนชั้นหลังๆ คือไม่ใช่ท่านศาสดาเอง ไม่ฉลาดพอ หรือเพราะคำสอนที่ไม่มีผลานิสงส์จะคุ้มครองความสงบสุขได้พอ ก็ทำความยุ่งยาก คือทำให้การถือศาสนานั้นเอง เกิดเป็นการเดือดร้อนขึ้นแก่มนุษย์ได้ด้วยข้อต่อไปนี้.

การสอนคือการจัดการศึกษา ชั้นเดิมยังไม่มีพวกอื่นจัดได้ดีเท่าหรือมากเท่านักพรตผู้สอนศาสนา หรือจะย่อเพียงว่าศาสนาในครั้งเช่นนั้นสำคัญ เพราะเกี่ยวแก่การปกครองประชาชนมาก โดยที่มนุษย์จะรู้ศีลธรรมอันดี หรือมีจริยานวัตรอันงามได้ ส่วนใหญ่ต้องอาศัยท่านพวกนี้สั่งสอนอบรม. ฉะนั้นการปกครอง หรือผู้เป็นเจ้าของใหญ่ในการปกครองจึงต้องอาศัยให้พวกสอนศาสนาช่วยหรือว่าจะต้องคอยคล้อยตาม หรือคอยเอาใจท่านพวกนี้อยู่เสมอ เพราะท่านพวกนี้มีคนนับถือเชื่อฟังมาก สามารถจะแนะนำประชาชนให้ทำอย่างไรก็มักจะได้มีอำนาจเหนือหมู่ชนที่นับถือมากอยู่. ดังมีตัวอย่างอยู่ว่า หลายประเทศที่เกิดกาหลอลห่ม่านขึ้นในภายใน เพราะเรื่องศาสนาหรือผู้สอนศาสนาแปนต้นเหตุ จนต้องตกไปแปนเมืองขึ้นของชาติอื่น. นอกจากนี้ผู้ถือศาสนาที่มีได้คิดถึงคำสอน หรือเลือกธรรมที่ควร มาไว้ประพฤตเสียให้กระจ่างชัดถือโดยเชื่อผู้สอนแต่อย่างเดียว แล้วเกิดแปนเหตุให้ต่างพวกต่างต้องรบราฆ่าฟันกันอยู่ในชาติเดียวกันนั้น โดยมีกรณีก็แต่เพียงต่างฝ่ายต่างถือลัทธิศาสนาต่างกันเท่านั้น จนถึงไม่มีเวลาสุดสิ้นได้ก็มีพะยานอยู่. เพราะอำนาจของศาสนามียิ่งใหญ่ดังกล่าว ผู้ปกครองประเทศบางพวก จึงใช้ลัทธิศาสนา

รวมเข้ากับลัทธิปกครองเสียทีเดียว. แต่กฎความจริงมีว่า ลากยศทั้งอำนาจ เมื่อได้มีแก่หรือครอบงำชนหมู่มาก หรือหมู่ผู้ใดยิ่งมากขึ้นเพียงใด ย่อมมี อานุภาพที่จะบันดาลให้คนหมู่นั้นหรือผู้นั้น ที่ยอมปล่อยให้อำนาจนี้อยู่เหนือ ความตั้งใจ หรือยินยอมที่จะรับอำนาจนี้ไว้เกิดการมัวเมาเพลิดเพลिनจนถึงล้ม ตนได้ อันปนกฎความจริงก็ไม่มีผู้ใดสามารถเปลี่ยนแปลงหรือปฏิเสธเสียได้, ฉะนั้นท่านนักพรตปุถุชน หรือท่านผู้สอนศาสนาชั้นต่อๆมาก็หาสามารถข้ามพ้น กฎข้อนี้ได้ไม่. คือศาสนาเกือบทุกๆศาสนา เมื่อศาสดายังมีชีวิตอยู่ สาวก ในครั้งเช่นนั้นส่วนมาก ก็เป็นผู้เรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้องตามความ มุ่งหวังของศาสนานั้นๆ ได้เป็นอย่างดี จึงได้กระทำให้มีผู้นับถือเชื่อ ฟังยอมปฏิบัติตามลัทธินั้นๆ ตลอดจนสละวัตถุอันควรแก่ปรารถนาของบรรดา ผู้สอนศาสนานั้นออกบูชานานาประการ และทวีมากขึ้นตามที่มีผู้เชื่อถือหรืออก ไป. และศาสนาใดยังมีคนเชื่อถือมาก เกิดลาภสักการแก่ผู้สอนศาสนา หรือนักพรตแห่งศาสนานั้นยิ่งขึ้น ทั้งเมื่อศาสดาได้ล่วงลับไปแล้ว และประชาชนก็ ไม่สนใจที่จะคอยช่วยกันสังเกต หรือพิเคราะห์คุณธรรมความประพฤติและ หน้าที่ของนักพรตว่าศาสดาได้บัญญัติไว้อย่างไร และนักพรตได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามหน้าที่ที่ตนรับจะเป็นผู้ปฏิบัติแล้วหรือไม่ เข้าเสียด้วยแล้ว ย่อมทำให้บุคคล ที่หวังแต่จะหาความสะดวกในการดำรงชีพให้ผาสุก โดยอาศัยเพศสมณะก็ยอม แอบเข้าไปเป็นนักพรต โดยมีพักจะต้องปฏิบัติหน้าที่คือธรรมวินัยให้ควรแก่ เพศ ก็ยอมมีแซกแซงขึ้นในเมื่อเห็นตัวอย่างที่ทำกันได้ ทั้งได้รับประโยชน์ดี ในยุคเช่นนี้. คำสอนที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงผิดจากบัญญัติที่ศาสดากำหนด ไว้ก็เกิดแซกแซงปนเปเข้า คำสอนพวกที่เพิ่มเติมนี้มักเป็นคำสอนที่ต่างก็ช่วย กันสรรเสริญพวกเดียวกัน ว่าเป็นบุคคลที่ควรแก่ผู้หวังสวรรค์จะเคารพบูชา คือผู้ใดเสียสละนานาวัตถุมาบำรุงศาสนาแห่งตน แล้วจะได้ประโยชน์ใหญ่ คือ ได้บุญมากแล้วช่วยกันสรรเสริญเยินยอผลานิสงส์ ในการบำเพ็ญอย่างนี้จน

เหลือเพื่อ คล้ายๆกับว่าเมื่อใครทำบุญตามลัทธิแห่งพวกตนแล้วอาจปิดประตูความชั่วคือนรกเสียได้ที่เดียว. ในข้อนี้ศาสนาพุทธเคยกล่าวอยู่บ้างว่า ผู้ใดให้อุปการะแก่ोरียบุคคลแล้ว ย่อมได้รับประโยชน์ใหญ่ แต่อรียบุคคลนั้นมีลักษณะอยู่ว่า **จะยอมรับสิ่งที่เป็นทานของผู้ให้แต่เพียงเท่ากับความ** **ต้องการที่จะบำรุงสรีริก** **เท่าที่จำเป็นจะต้องการใช้ในเวลานั้นเท่านั้น** หายอมรับสิ่งของไว้เกินส่วนเกินต้องการในเวลานั้นไม่ เพราะท่านพวกนี้เป็นผู้ละโมภชาติจากสันดาน การสะสมสมบัติเกินกว่าที่ต้องจำเป็นใช้ในเวลานั้นไม่มี, จึงขอยกออกนอกปัญหาที่กล่าวนี้. นอกจากนั้นศาสนานี้เอง โดยทั่วไปก็แสดงหรืออ้างไว้ว่าจะสอน หรือเพาะมนุษย์ให้เกิดความสงบราบรื่น แต่ในการสอน หรือบทสอน กลับมีความหมายเป็นการเพาะ หรือเป็นการปั้นให้มนุษย์เกิดอิจฉาริษยากัน อันเป็นต้นเหตุแห่งการวิวาทบาดหมางตั้งแต่เล็กน้อย และทวีขึ้นจนถึงเกิดเป็นศึกสงคราม โดยจากกรณีแต่เพียงเรื่องอวดดีที่ต่างก็ถือว่าศาสนาตัวดี ศาสดาของตัวเก่งกว่า แบบที่สอนถูกกว่า. แต่ความจริงที่ปรากฏก็มีเพียงว่าความดีความถูก หรือการประพฤติชอบนั้นจะเกิดผลได้เฉพาะบุคคล คือใครประพฤติอย่างไรเท่าใด อานิสงส์ก็จะเกิดแก่ผู้นั้นได้อย่างนั้นเท่านั้น, หาใช่จะเอาผลที่เกิดนั้นไปแบ่งให้ใคร หรือไปข่มไปบังคับใครหรือจะเอาไว้ คอยดูถูกใครก็ได้. การถือธรรมโดยไม่เล็งถึงใจความหรือเล็งถึงอานิสงส์ว่าข้อนั้นจะมีอย่างไรเสียให้แน่ เมื่อถือธรรมที่ผิดย่อมจะต้องประสบผลไม่สมหวังเป็นธรรมดา. เช่นอย่างคำสอนกล่าวไว้ว่า จะเพาะมนุษย์ให้เกิดสามัคคี, แต่ข้อที่กำหนดจะให้ถือในคำสอนนั้น กลับเป็นข้อที่เพาะให้มนุษย์เกิด ถือเราถือเขาเริ่มแต่ดูถูกพวกอื่นว่าถือธรรม หรือมีความเห็นต่ำช้าเลวทราม ถือผิดเป็นชอบ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนาของเราควรทำลายเสียเป็นต้น. ซึ่งล้วนแต่เป็นถ้อยคำที่เพาะให้เกิดแตกร้างซึ่งกันและกัน ตั้งแต่เล็กน้อย จนถึงสมาคมกันไม่ได้. ในพวกที่ต่างลัทธิกัน ซึ่งต่างก็ได้ อบรม

แต่เพียงว่าศาสนาของตัวดี ของพวกอื่นผิด โดยมีพักจะต้องพิจารณาไต่สวนข้อธรรมคำสอน ข้อปฏิบัติว่าถูกผิดเพียงไรให้แน่ชัดเสียก่อน, พอนักพรตของศาสนาหนึ่งไปถูกอีกศาสนาหนึ่งทำร้ายเข้า พวกที่ถือศาสนาทางที่นักพรตถูกทำร้ายนั้น หาทันทีที่จะพินิจพิเคราะห์ว่าเหตุใด นักพรตผู้ก่อเหตุนั้นไปทำอะไรเข้าถูกหรือผิดแน่แท้ก่อน ได้เคยรวบรวมซักชวนกล่าวหาพวกโน้นจะทำลายศาสนา กันขึ้นเป็นการใหญ่ จนต่างฝ่ายต่างจับอาวุธเข้ารบราฆ่าฟันกันอย่างเอนี่ตอนมาแล้ว ไม่รู้ว่ากี่ครั้งกี่หน อันเป็นการแทนที่การถือศาสนาเช่นนั้นที่มุ่งหวังจะให้มนุษย์ผู้เป็นสาวกได้รับความสุขตั้งแต่มนุษย์จนถึงสวรรค์ กลับมาเป็นการสร้างขุมนรกให้แก่มนุษย์. เมื่อเหตุการณ์ของศาสนาได้ยังผลให้ปรากฏที่เป็นการเกิดทุกขเวทนาดังกล่าวนี้ จึงทำให้นักพรตผู้รู้ทั้งหลายของศาสนาต่างๆ คิดชำระสะสางตรวจสอบตำราที่ใช้สอน และสอบความรู้ผู้จะสอนกันขึ้น เพื่อให้ทราบไว้ว่า ผู้สอนและตำราที่สอนนั้นสมควร จะมีความรู้ตรงมีความเข้าใจถูกต้องกับความประสงค์ของศาสนาพอเพียงหรือไม่. บางพวกก็เลยแยกนิกายออกไปอีก เพื่อจะปรับปรุงและอบรมคนสอนและวิชาที่สอนให้ดียิ่งขึ้นกว่าศาสนาเดิม การกระทำเช่นนี้ ก็ล้วนแล้วแต่มีมุ่งจะหาทางแก้ไขปรับปรุงให้การศาสนาดีขึ้น ให้ได้รับประโยชน์ตรงต่อผลที่จะเกิดสันติสุขโดยทั่วถึง, นอกจากบรรดานักพรตช่วยกันแก้ไขแล้ว ผู้ที่เห็นภัยในเรื่องนี้ แม้แต่ไม่ใช่ นักพรต ก็ได้ช่วยกันคิดค้นเสาะหาผลดีผลร้ายที่เกิดจากศาสนาออกมาชี้แจงให้ผู้ถือภิกขาจารประชาชนและประชาชนได้ทราบอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้ไว้อภัยช่วยกันหาทางป้องกันเหตุร้ายอย่าให้เกิดขึ้นดังที่แล้วๆ มา. ดังคำบรรยายของนายพันเอกอิงเกอร์ โซล คนชาติอเมริกันที่ชี้แจงถึงผลชั่ว และดีของศาสนาต่างๆ เป็นตัวอย่าง ด้วยคำชี้แจงหรือมีผู้กล่าวชี้แจงแบบนี้กันขึ้น ที่ได้ช่วยชี้ให้คนส่วนมากเห็นว่า การศาสนายังไม่สามารถจะช่วยให้มนุษย์ได้รับสันติสุขได้พอเพียงกับความต้องการของโลก, ทั้งวิธีที่จะปรับปรุงศาสนา โดยวิธี

แยกนิกายใหม่มาไว้คอยแก็ก่ไม่มีทางจะสำเร็จได้. ท่านนักปกครองจึงได้ช่วยกันคิดกันการถือลัทธิศาสนาชนิดที่ต้องบังคับ ออกเสียจากการปกครอง เพื่อมิให้ผู้สอนศาสนา หรือนักพรตที่เข้าใจความหมายแห่งศาสนาไม่กระจ่างชัด นำเอาศาสนาขึ้นมาใช้อย่างกับวิธีการของอั้งยี้, ให้ศาสนาเป็นแต่เพียงลัทธิของความเชื่อที่มนุษย์จะนับถือเองได้ตามสมควร ไม่ยอมให้เอาอำนาจทางการเมืองไปช่วยสนับสนุนทางนักพรตให้ไปก่อการยุศเหี้ยม ขึ้นดังแต่ก่อน. เมื่อนักปกครองได้พากันเปลี่ยนแปลงความคิดเสียเช่นนี้ในตอนหลังนี้ นักพรตหรือผู้สอนศาสนาไม่ว่าของชาติใด ไปถูกทำร้ายจากคนอีกศาสนาหนึ่ง เข้ารัฐบาลที่ปกครองนักพรตนั้น ก็ใช้วิธีต่อว่ารัฐบาลที่ปกครองคนซึ่ง ทำร้ายนักพรตนั้น แต่เพียงเท่ากับนักพรตผู้ถูกทำร้ายนั้นเป็นอย่างคนธรรมดา ไม่ถือเอาว่าพวกนั้นจะทำลายศาสนาแห่งชาติตน มายั่วมาปั่นให้ราษฎรเดือดแค้นซึ่งกันและกัน. โดยแบบนี้รัฐบาลของชาติต่างๆ ได้ช่วยกันคิดกันเหล่านักพรตหรือผู้สอนศาสนาที่เข้าใจวัตถุประสงค์ผิด จะใช้ศาสนามาสร้างเป็นขุมนรกขึ้นในโลกออกเสียได้เป็นอันมาก. ทั้งความจริง หรือตามควร ก็น่าจะถืออย่างนั้น เพราะว่่านักพรตหรือผู้สอนศาสนาเป็นบุคคลที่ได้เคยเล่าเรียนมามาก ทั้งได้อบรมความประพฤติแต่ในทางที่มีศีลธรรมอันดีงาม บำเพ็ญจิตต์ใจให้เต็มไปด้วยเมตตาปราณี สมควรที่จะยกย่องให้เป็นบุคคลที่มีไหวพริบดีกว่าคนสามัญ ฉะนั้นเมื่อจะไปณที่ใด หรือจะไปสอนที่ไหน ก็ควรจะพิเคราะห์เสียก่อนว่า เขาเหล่านั้นจะชอบลัทธิที่ตนสอนหรือไม่ เมื่อเขาพากันไม่ชอบ ก็ควรจะหลีกเลี่ยงไปเสีย. เมื่อเป็นถึงนักพรตหรือผู้สอนศาสนาไม่เรียนให้รู้แม้แต่กาลเทศะรู้คุณะรู้บุคคลไว้เสียบ้าง ใช้แต่วิธีถืออำนาจว่ามีพวกหนุนหลังอยู่มาก แล้วบ่มบ่าไปเที่ยวก่อเหตุขึ้น ยังจะมาพาให้คนที่เพียงแต่ถือคำสอนร่วมกันต้องเดือดร้อนไปด้วย. ในเรื่องนี้น่าพิเคราะห์คำสอนของศาสนาพุทธว่าพระมหาสมณะโคดมที่นักปราชญ์ทั้งหลายยอมรับว่า พระองค์เป็นพุทธะคือ

เปนผู้ตรัสรู้จริง รู้เหตุแห่งทุกข์ รู้วิธีที่จะดับเหตุมิให้ทุกข์เกิดขึ้นได้จริงจึง
 ประการใดบ้าง, ดังจะขอให้ช่วยกันพิจารณา เพียงกฏบัญญัติแห่งธรรม
 วินัยของศาสนาพุทธในเรื่องนักพรตเพียงบางข้อ ว่าพระองค์ทรงตั้งไว้อย่างไร
 ข้อบัญญัตินั้นป้องกันภัยแก่ผู้ที่จะปฏิบัติจริงตามคำสอนได้หรือไม่. ดังเช่น
 เวลาจะรับผู้ใดเข้าเปนบรรพชิต ก็มีข้อห้ามไม่ให้รับบุคคลไว้หลายจำพวก
 เช่นคนเปนโรคติดต่อชนิดร้าย คนที่มีหนี้สินพะรุงพะรัง ตลอดจนต้องรับคน
 มีความรู้ผิดรู้ชอบ รู้สิ่งเปนประโยชน์และสิ่งไร้ประโยชน์ รู้หรือได้อบรม
 มรรยาทที่ดีงาม รู้ภาษาคำพูด เข้าใจความหมายในอรรถธรรม รู้สิ่งเปนคุณ
 และเปนโทษอย่างถ่องแท้มาแล้ว, ไม่ใช่จะให้รับบุคคลชนิดที่ยังไม่เคยอบรม
 ความรู้อะไร แม้แต่คำพูดก็ยังไม่เข้าใจภาษาพอ ความจดจำก็ได้หน้าลืมหลัง
 มรรยาทที่สมควรก็ไม่เคยได้รู้หรืออบรม เพราะคนอย่างนั้นจะเปนบรรพชิต
 ที่ต้องปฏิบัติจรรยาและเรียนธรรมชั้นสูงได้อย่างไร อุปมาดังจะเกณฑ์ให้เด็ก
 ซึ่งยังไม่รู้แม้เพียงจะอ่านหนังสือ ให้เรียนในมหาวิทยาลัยทีเดียว จะเรียนวิทยา
 ของวิทยาลัยได้อย่างไรเปนต้น. ส่วนคำถามอื่นๆ หรือข้อห้ามในการที่จะรับ
 สมาชิกคณะสงฆ์ ท่านทั้งหลายโปรดพิจารณาเอาเอง. นอกจากนั้นยัง
 ต้องการแต่ผู้ที่สมควร คือผู้ที่เบื่อหน่ายต่อสังสารวัฏ และประสงค์จะปฏิบัติ
 ตามข้อบัญญัติ ที่จะทำให้เห็นแจ้งในธรรมที่ปราศจากราคะตามบัญญัติของ
 ธรรมวินัยนี้. ส่วนข้อปฏิบัติของท่านพวกนี้ ก็วางวัตถุประสงค์ไว้ให้ถึง
 ซึ่งความมีมกน้อยเปนที่หมาย ผู้ประพฤติพรตจำจะต้องยอมเสียสละยศศักดิ์
 สมบัติพื้นฐานทั้งปวง มาเปนผู้จะยังชีพด้วยการขออาหารตามแต่จะได้ด้วย
 ปลีนองแห่งตน หาให้ถือหรือสะสมสมบัติหรืออาหาร ไว้มากกว่าเท่าที่จะ
 ดำรงชีพได้มีหนึ่งไม่.

บริกขารที่จะใช้สำหรับประกอบสรีริกข ให้ดำรงพอแก่สุขภาพของผู้ที่จะ
 รับสมญาว่าภิกษุเล่า ก็บัญญัติให้มีเพียง ๘ อย่าง เครื่องนุ่งห่มก็ให้มีเพียง

๓ ผืน ที่อยู่ที่อาศัยของนักพรตในศาสนานี้ก็ให้ถือเอาถ้ำเรือนร้าง ในป่าดงพงเขา อันเป็นที่สงัดห่างจากกังวลนานาประการ เพื่อให้เหมาะแก่ที่จะบำเพ็ญจิตต์ให้สงบ เพื่อคิดค้นธรรมที่ปราณีตให้ประจักษ์แจ้ง แม้เวลาจะต้องเข้ามาปะปนกับคนหมู่มาก เช่นหน้าฝน ถ้าที่อยู่ที่ชาวบ้านจะปลูกให้ หรือภิกษุขอสิ่งของเขามาปลูกเอง ก็มีบัญญัติไว้ให้ปลูกเพียง กว้างยาว พอสมควร. ในเรื่องกฐินที่อาศัยของสมณะนี้ ในแดนเขมรยังมีเล็กๆ อยู่บ้าง กฐินในมฤคทายวันทีอินเดียก็ปรากฏว่ามีขนาดเล็กๆ อย่างที่กล่าวนี้ ที่อังกษินัยของภิกษุมาเพียง ๒ - ๓ ข้อ ก็จะทำให้เห็นได้แล้วว่า เป็นข้อที่จะให้บรรพชิตในศาสนามีความมักน้อยและสงบ ทั้งสถานที่และจิตต์ใจให้ปราศจากสิ่งรบกวนและกังวล จะได้มีโอกาสปฏิบัติทั้งกายและใจให้ดำเนินตรงสู่ธรรมที่มีสภาวะ ถึงซึ่งความดับร้อนดับสนิทจากสรรพกิเลสทั้งหลายเป็นที่ตั้ง, ไม่ใช่จะต้องการบุคคลที่หวังเอาการเป็นบรรพชิตมาหาความสุขทางโลกียะอย่างคหบดีทั้งหลาย แล้วใช้วิธีเบียดเบียนข้าวของจากประชาชนมาบำรุงบำเรอตน หรือพวกตน จนเกินขีดเกินเขตรที่วินัยบัญญัติไว้ ซึ่งจะเปนเหตุให้ประชาชนที่เชื่อตาม **ศาสนาต้องยากจนคนแค้น** เกิดการเดือดร้อนขึ้นแก่ครอบครัว. นอกจากนี้ แม้นักพรตจะแผ่คำสอน คือจะสอนแก่ผู้ใดหรือคณะใดบรรพชิตในศาสนา นี้ก็มีบัญญัติไว้ให้สอนได้แต่เฉพาะผู้ที่มาขอร้องให้แสดง ห้ามไม่ให้เอาธรรมไปเที่ยวอ้อนวอน จะสอนเขาโดยประสงค์จะขยายพวกที่เชื่อให้มากไว้ ให้นักพรตมีทางหากินได้สะดวก. ศาสนานี้รังเกียจบรรพชิตที่ใช้ธรรมหรือศาสนาเป็นสินค้าเที่ยวเร่ขาย, นอกนั้นเวลาจะสอนคน ภิกษุผู้จะสอนก็ต้องดูหรือสังเกตนิสัยของคนที่จะสอนเสียก่อน ว่าควรจะสอนอย่างไรหน่เพียงใดจึงจะเหมาะสม ทั้งไม่ให้สอนโดยหวังจะได้ค่าจ้างรางวัลหรือคิดว่าเป็นโอกาสที่จะตีสนิทไว้เบียดเบียนเขาในภายหน้า. จนแม้แต่จะไปบ้านใครถ้าเจ้าของบ้านไม่รับรองให้พอควรหรือเสมอด้วยฐานะของเจ้าของบ้านแล้ว ภิกษุใน

ศาสนานี้ก็ไม่ควรจะไปบ้านเขาอีกเป็นต้น ดังตัวอย่างของเรื่องพระเจ้าวิชูทกะ ซึ่งสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้มีพระพุทธฎีกาแก่พระภิกษุทั้งหลาย ว่า :

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย สกฺขที่ประกอบด้วยองค์ ๙ ภิกษุยังไม่เคยเข้าไปใกล้ ไม่ควรเข้าไปใกล้ และภิกษุเคยเข้าไปใกล้แล้วไม่ควรจะนั่งใกล้. องค์ ๙ เป็นไฉนคือ เขาไม่ลุกรับด้วยอาการเป็นที่พอใจ ไม่อภิวัตด้วยอาการเป็นที่พอใจ ไม่ให้อาสนะด้วยอาการเป็นที่พอใจ ของๆ เขามีเขาปกปิดไว้ เมื่อของมีมากเขาให้น้อย เมื่อของประณีตมีอยู่เขาให้ของที่เศร้าย่อมอง เขาให้โดยไม่เคารพมิใช่ให้โดยเคารพ เขาไม่นั่งใกล้เพื่อจะฟังธรรม เมื่อกำลังกล่าวธรรมอยู่เขาไม่ยินดี, ดูกรภิกษุทั้งหลายสกฺขที่ประกอบด้วยองค์ ๙ เหล่านี้แล ภิกษุยังไม่เคยเข้าไปใกล้ อย่าเข้าไปใกล้ และถึงเคยเข้าไปใกล้แล้วก็อย่า นั่งใกล้.”

ยกตัวอย่างมาเท่านี้ พอกระทำให้เห็นลักษณะของภิกษุในศาสนานี้ พอเป็นเค้าแล้ว ถ้าได้ปฏิบัติถูกต้องตามวินัย ภิกษุในศาสนานี้ย่อมปลอดภัยได้ด้วยประการทั้งปวง. นักวิทยาศาสตร์ที่ได้เรียนรู้ธรรมของศาสนานี้ พากันสรรเสริญว่าเป็นคำสอนที่เลิศ หาผู้สอนที่จะมีวิธีทำให้ประพฤติตามได้เกิดความสงบดีเท่ายังไม่มี.

เมื่อเหตุการณ์ที่เป็นไปได้แสดงให้เห็นชัดอยู่ว่า นักพรตหรือผู้สอนศาสนาซึ่งเคยเชื่อกัน หรือเคยเห็นคุณมาแล้วว่า เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ชาติอย่างดึ้นนั้น, มากลับกลายเป็นไม่สามารถจะยังความร่มเย็นให้บังเกิดแก่มนุษย์ก็มีขึ้น หรือที่อาจจะทำอยู่ได้บ้างในบางข้อบางหมู่ แต่ก็เป็นส่วนน้อยหาทั่วถึงพอกับความต้องการแห่งพื้นภูมิประเทศไม่, ฉะนั้นผู้มีอำนาจเหนือหมู่ชนหรือผู้มีหน้าที่อภิบาลประชาชน จึงได้ชักชวนผู้รู้หลักธรรมทั้งหลายให้ช่วยกันคิดค้นหลักแห่งยุติธรรมอันควรแก่ภาวะที่จะรักษาหน้าที่ และความเปนอยู่

ของหมู่ชนทุกชาติทุกศาสนา ให้คงและดำเนินไปด้วยศีลธรรมอันดีโดยทั่วถึง มาสร้างไว้เป็นกฎหมาย เพื่อรักษาความร่มเย็นเป็นสุขโดยทั่วหน้า แก่บรรดาชน ซึ่งอยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายนั้นกันขึ้น. (อย่างแบบรัฐสภา) แบบนี้ได้เป็นประโยชน์อย่างมากมายแก่ประเทศที่จัดแล้ว, ภายหลังประเทศต่าง ๆ จึงเอาอย่าง คิดค้นข้อธรรมต่างๆ มาเพิ่มเติมกฎหมาย หรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายแห่งประเทศตนขึ้นใช้ในประเทศ ตลอดจนกระทั่งยินยอมเห็นพร้อมกันตราเป็นกฎหมายระหว่างประเทศขึ้น โดยแบบนี้มนุษย์ได้เกิด หรือได้รับความสันติสุขทั่วถึงเรียบร้อย ทวียิ่งขึ้นกว่าเมื่อใช้ศาสนาเป็นโล่ห์เพื่อขู่ หรือล่อคนให้นับถืออย่างนักพรต, หรือผู้สอนศาสนาที่รู้ธรรมจริงก็มี และรู้ธรรมไม่ทั่วถึงพอเพียงก็มี มาเป็นผู้สอน จึงมักผิดๆ ฤกษ์ๆ. วิธีแก้โดยตรากฎหมายเช่นนี้ นักสอนศาสนาหรือนักรู้ธรรมเห็นว่าเหมาะสมและควร เพราะไม่ขัดกับความนิยมของประชาชน พวกที่ไม่เห็นผลของธรรมได้ด้วย และศีลธรรมที่ถูกเลือกมาสร้างเป็นกฎหมาย เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วน จะปรากฏว่าเป็นธรรม หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า. จะขออ้างเพียงหมวดมัจฉาชีพแต่หมวดเดียวก็พอจะเห็นทางได้บ้างกระมัง. การค้ามนุษย์ที่ปรากฏตามศาสนาพุทธว่า ไม่สมควร และนักพรตหรือผู้สอนศาสนาได้รู้และสอนกันมาช้านาน แต่ก็ยังผลสำเร็จไม่ได้เท่าไร, จนถึงนักปกครองนำมาสร้างเป็นกฎหมายขึ้น การค้ามนุษย์ในดินแดนที่กฎหมายนั้นใช้อยู่ จึงหมดไป. ส่วนสุรายาเมาเล่า เขาก็พากัน วางเขตต์ กะขีดไว้ป้องกัน ในข้อนี้ยิ่งพยายามกวดขันมาก. เครื่องประหารคือ อาวุธยุทธภัณฑ์ก็กวดขันมาก ไม่ปล่อยให้ผู้ใดค้าหรือทำกันตามชอบใจอย่างแต่ก่อน ทั้งพยายามจะหาทางกำจัดกันอยู่เสมอ คือยังพยายามที่จะกวดขันกันยิ่งขึ้น. การฆ่าสัตว์สำหรับใช้เป็นอาหาร รัฐบาลก็เข้าควบคุมและพยายามจะให้ทำได้แต่เพียงเท่าที่จำเป็น ตลอดจนวางข้อป้องกันการค้าการทรมานสัตว์โดยใช้เหตุขึ้นไว้เป็นหลายอย่าง. ยาพิษก็ระวัง

ห้ามอย่างกวัดขั้น ไม่ปล่อยให้ค้าได้อย่างง่ายดาย มีภูมิเกณฑ์วางไว้ให้ปฏิบัติ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข้อที่จะยังสันติสุขให้เกิดได้โดยทั่วถึง ด้วยความเมตตาปราณีอันกว้างขวางซึ่งกฎหมายได้กระทำอยู่. โปรดช่วยกันมองช่วยกันพิจารณาว่าแบบไหนจะดี คือช่วยกันคิดค้นธรรมมาสร้างขึ้นเป็นกฎหมายจะได้ประโยชน์ดี หรือปล่อยให้ให้นักสอนๆ ผิดๆ ถูกๆ ไปตามเรื่องจะดี. เหตุนี้ นักวิทยาศาสตร์ผู้เรียนรู้ถึงเหตุและผล ชั่วและดี เกิดจากอะไร อย่างไร ได้ชัดแล้ว คือขจัดอวิชชาออกเสียได้จนเห็นวิชาถูกต้องตามสภาพ, จึงมักขอบพูดว่า **ฉันไม่ถือศาสนาอะไรนอกจากถือเพียงไม่ทำผิดกฎหมาย** อันเป็นถ้อยคำที่น่าคิดว่า เหตุใดนักวิทยาศาสตร์ผู้ซึ่งได้เรียนรู้ทั้งเหตุและผล ของธรรมชาติอันแท้จริงได้แล้ว ทำไมจึงขอบพูดอย่างนั้น. ถ้าไม่พิเคราะห์จะเหมาะว่านักวิทยาศาสตร์ โง่หรืออวดดีเกินไป แต่ถ้าพิเคราะห์แล้วก็จะปรากฏว่า กฎหมายเป็นกฎที่สร้างขึ้นจากธรรมที่นักปราชญ์ได้ประชุมกันคัดเลือกแล้วดังกล่าว. การถือว่าไม่ทำผิดกฎหมาย ก็คือเป็นผู้ประพฤติตามธรรมที่ชอบนั่นเอง, เพราะกฎหมายก็คือเป็นคำสอน และทั้งเป็นคำสั่งอยู่ในตัวด้วย ถ้าไม่ถือหรือไม่เชื่อก็สามารถสำแดงบาปให้เห็นทันตาได้อีกด้วย. ฉะนั้น **การถือตามกฎหมายก็คือ ถือศาสนาชนิดที่นักปราชญ์ช่วยกันชำระสะสาง รวบรวมเหล่าธรรมคำสอนที่ชอบขึ้นไว้ใหม่นั่นเอง.** เมื่อกฎหมายมีการก่อเกิดขึ้นด้วยประการดังกล่าว คือเป็นคำสอนหรือเป็นศาสนาที่ผู้รู้ได้คิดแล้วอย่างละเอียดดังนี้ จะให้ถืออะไรกันอีก, ถึงจะบอกว่าหรือประกาศว่า ฉันถือศาสนาอย่างเรียบร้อยแล้วเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าผู้นั้นยังพยายามกระทำผิดกฎหมายอยู่เสมอ จะให้น่าเชื่ออย่างไรว่า ผู้นั้นประพฤติหรือรู้ธรรมที่ชอบได้ตรงไหน. ฉะนั้นการที่บอกว่า ไม่เชื่อหรือไม่ถือศาสนาที่ต้องมีพระเจ้าคอยบันดาล หรือศาสนาที่ต้องบังคับอย่างพวกอั้งยี่ แต่ผู้นั้นเคารพต่อกฎหมายอย่างเคร่งครัด ย่อมผิดกับการไม่ถือศาสนาหรือไม่มีศาสนาของ

คนชาติป่าเถื่อน, ทั้งแบบนี้ยังสำแดงผลที่ชอบที่ติกว่าพวกผู้ถือศาสนาเอาไว้ หลอกลวงผู้อื่น, หรือพวกที่ถือจนถึงเป็นเหตุให้เกิดกาหลอลหม่าน, เพราะผลที่เกิดตามแบบกฎหมาย ที่จริงก็จัดถูกประสงค์ทางพุทธศาสนามาก. พระพุทธเจ้าสอนให้ถือการปฏิบัติตามธรรมว่าสำคัญกว่าถือแบบอื่นๆ คือธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม ไม่ใช่รักษาเพียงแต่ผู้รู้ธรรม หรือผู้वादอ้างว่าถือธรรม เพราะธรรมในศาสนาพุทธไม่ได้หวงห้ามหรือป้องกันผู้จะถือ ว่าจะต้องทำพิธีอย่างนั้นอย่างนี้เสียก่อนจึงจะถือได้. ใครจะประพฤติใครจะสอน จะสอนโดยอุบายอย่างใดก็ได้ เป็นแต่ให้ผู้ประพฤติได้ปฏิบัติตามธรรมนั้นก็เป็นอันใช้ได้. เพราะการกระทำถูกกับสภาวะของธรรมแล้ว ธรรมนั้นๆ ย่อมแสดงผลตามคุณธรรมข้อนั้นอยู่เสมอ, ซึ่งตรงกับหลักทางคำนวณ ที่ว่า ๒ บวกกับ ๓ จะต้องเป็น ๕ อันเป็นผลของความจริงที่ค้นได้ ที่นี้จะบวกด้วยวิธีใดใครจะเป็นผู้สอน จะสอนโดยวิธีใดไปสอนที่ไหน และไปบวกที่ใด เช่น จะขึ้นเรือเหาะไปบวกในอากาศ หรือจะลงเรือไต้สำไปบวกในท้องทะเลอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม ถ้าผู้สอนๆ ไม่ผิด และผู้บวกๆ ถูกต้องตามครูแล้วจะต้องได้ผลลัพธ์เป็น ๕ เสมอ.

จรรยาหรือความประพฤติประจำหน้าที่

นี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่เกิดความยุ่งยากและทำความแตกร้างสามัคคีให้แก่มนุษย์ในชาติเดียวกันหรือต่างชาติมาแล้วไม่ใช่น้อยครั้ง, เพราะนิสัยมนุษย์มักไม่สนใจที่จะตรวจหรือเลือกธรรมที่ควรที่เหมาะสมแก่นิสัย และหน้าที่ของตนมาประพฤติ หรือคอยสังเกตธรรมที่ตนประพฤติ ว่าดีว่าเหมาะเพียงไร มากเท่ากับชอบดูความประพฤติของคนอื่น, ทั้งไม่ดูแต่เพียงเมื่อเห็นว่าข้อใดไม่ดี จะได้นำมาแก้ไขความประพฤติเสียใหม่เพื่อให้ดีขึ้น แต่กลับชอบดูเพื่อจะหาความผิดของผู้อื่นมาไว้ ติเตียนเขา คือชอบแต่จะคอยค้ำเขี่ยให้ผู้อื่นได้

รับเสียหายเป็นที่ตั้ง อันเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สงบ หรือจะว่าชอบสอนตัวเอง. เพราะความจริงมนุษย์จะให้ศีลธรรมที่ถือเหมือนกันทุกคนย่อมไม่ได้ เพราะกรรมและสภาวะของมนุษย์มิได้มีเหมือนและเท่ากัน ฉะนั้นถ้าไม่มีกฎเกณฑ์และแยกเขตต์ไว้แล้วความไม่สงบก็จะมีไม่สิ้นสุด. ผู้รู้ทั้งหลายจึงได้คิดค้นเลือกธรรม เลือกความประพฤติมาวางไว้ให้เหมาะกับหน้าที่ต่างๆ ไว้เสียทุกแผนก เช่นครูควรจะมีศีลธรรมข้อใดบ้าง ที่พิเศษกว่าธรรมสาธารณะที่ได้ปรากฏอยู่แล้วในกฎหมายให้ผิดหรือยิ่งกว่าหมอความ หมอยาควรจะมีศีลธรรมข้อใดบ้างให้ยิ่งหรือผิดกว่าช่าง, ผู้ค้าอาวุธปืนจะต้องถือธรรมข้อใดบ้างที่ยิ่งหรือกว่าผู้ขับรถยนต์ เป็นต้น ข้อธรรมที่เปนนสาธารณะ คือเป็นข้อธรรมเฉพาะประจำหน้าที่ หรือจะเรียกว่าศีลธรรมสำหรับรักษาหน้าที่การทำงานหรือรักษาหมู่คณะแผนกต่างๆ ให้โยงติดต่อกันได้ โดยปราศจากอันตรายและแตกร้างสามัคคีซึ่งกันและกัน บางที่เรียกว่ามรรยาทบ้าง ข้อบังคับบ้าง กติกาบ้าง วินัยบ้าง. ส่วนบุตร์ควรจะมีหน้าที่อย่างไรกับบิดามารดา อันจะจัดเปนมรรยาทขึ้นยังไม่ได้ ในประเภทนี้เรามีประเพณีนิยมใช้กันอยู่ เพราะเหตุนี้ มรรยาทและประเพณีจึงสมควรจะเสาะหา หรือตั้งให้ทั่วถึงจนเป็นหลัก แล้วหน้าที่ของใครอย่างไร จะต้องปฏิบัติศีลธรรมอย่างไรบ้าง ต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่กระทำอย่างไร ก็พยายามปฏิบัติให้ต้องตามหน้าที่นั้นๆ ให้ถูกต้องกับศีลธรรมที่ประจำอยู่ ความยุ่งยากในเรื่องที่ต่างฝ่ายต่างนิทานกันก็จะสงบลง ความแตกร้างก็จะเบาบางไป เพราะธรรมในพุทธศาสนามีอยู่ ว่า :-

เหตุที่ทำให้เกิดความยุ่งยากมีอาสวะ ๒.

๑. สำคัญในสิ่งที่ไม่ใช่ธรรม ว่าเปนครม

๒. สำคัญในธรรมว่าไม่ใช่ธรรม.

ฉะนั้น บรรดาพุทธศาสนิกชนควรพิจารณาเหตุการณ และ การเป็นไปของ

สมัยเสียให้แน่ มิฉะนั้นจะโดนค่ากล่าวข้อหนึ่งว่า “วานรได้แก้ว” (น่าจะแก้
 ว่า “ได้เพชร” จะทำให้เข้าใจดีขึ้นตามสมัย)ไปเสีย. ซึ่งมัวแต่จะบำเพ็ญ
 พิธีแต่จะคุยโอ้อวด ซึ่งโดยมากก็อวดตัวเองและดีผู้อื่น อย่างไม่มีขีดว่า
 อย่างไร เสียแรงได้รู้ธรรมชั้นสูง แม้เพียงวาทาก็ไม่ค่อยจะให้เปนสัมมาวาจา
 เสียด้วย เพราะการดีที่ไม่ควรติ ย่อมสำแดงโทษให้แตกราวสามัคคี ตั้งแต่
 คนในชาติเดียวกัน กระทั่งถึงระหว่างชาติ. เมื่อจะติหรือชมก็ควรจะถือหลัก
 ที่นักปราชญ์นิยมให้ติหรือชมตามหลักศีลธรรมให้ถูกต้อง. สยามถึงจะ
 ไม่ได้วางหลักธรรมประจำหน้าที่ไว้จนครบถ้วนก็ดี แต่สยามก็ได้ถือหลักธรรม
 ตามพุทธศาสนามาแล้ว เช่นศีล ก็มีตั้งแต่ถือสัจจตลอดจนศีล ๕ ศีล ๘
 ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เปนชั้นๆ กัน เพื่อให้เหมาะสมควรแก่ฐานะกำลังความสามารถ
 ความเลื่อมใส อุปนิสัยของคนที่จะถืออยู่อย่างชัดเจน. ไม่ใช่จะต้อง
 เกณฑ์ให้คนทั้งประเทศต้องถือศีล ๒๒๗ และพากันบำเพ็ญแต่ในทางที่จะละ
 กิเลสเสียทั้งหมด จนเกือบจะถึงต้องพากันอดตายเพราะไม่ได้ทำอะไร, ปล่อยให้
 ประชาชนต่างชาติ ที่เขารู้หน้าที่ของการเปนมนุษย์ชั้นปฤชชาว่า ควรจะทำ
 อะไรบ้าง ทำเสียจนเกือบหมดเมื่อไร. ศีลธรรมประจำหน้าที่และระหว่าง
 บุคคลก็มีสอน อย่างสังฆะวัตถุตั้งสามีควรจะมีหน้าที่อย่างไรต่อภรรยา บิดา
 ควรสงเคราะห์บุตรอย่างไรบ้าง และทศพิธราชธรรม คือเปนธรรมที่กษัตริย์
 จะต้องควรกระทำอย่างไรต่อพลเมือง ซึ่งล้วนแต่ไม่ใช่เปนธรรมสาธารณะที่
 ใครๆ ก็จะต้องปฏิบัติอย่างนั้นกันหมด. คือเมื่อใครมีหน้าที่อย่างไร หรือ
 รับจะทำอย่างไรก็จะต้องศึกษาศิลปวิทยาให้พอควรแก่หน้าที่. ทหารจะต้อง
 ถือนัยของทหารอีกด้วย ถ้าทหารเหล่าใดไม่ถือนัยให้บริบูรณ์เสียแล้ว ทหาร
 เหล่านั้นจะเปนคนที่น่าจะพึงกลัวมิใช่น้อย. หรือเช่นแพทย์ถ้าเมื่อได้ประกาศ
 ตัว หรือรับจะเป็นแพทย์ถ้าไม่ศึกษาความรู้ให้พอสมควร ทั้งชาติศีลธรรม
 ประจำหน้าที่เสียด้วย แพทย์ประเภทนั้นจะเปนบุคคลพึงจะเปนอันตรายแก่บุคคล

ที่มอบกายให้รักษามีใช้น้อย ฉะนั้นเวลานี้แพทย์จึงแยกออกเป็นแพทย์ ตา ฟัน คอ หู จมูก รักษาทางยา รักษาทางผ่าตัด ทางโรคฉะเพาะสัตว์รี และแพทย์ผู้ผสมยา ฯลฯ. การที่ต้องแยกหลายประการเช่นนี้ เพราะต่างต้องการที่จะศึกษาความรู้ให้พอควรแก่หน้าที่ ที่จะรับปฏิบัติ เพื่อจะยังประโยชน์ ให้เกิดผลสำเร็จแก่ผู้ที่มามอบให้รักษาได้อย่างสมจริง มิใช่ว่าเมื่อได้อนุญาตให้เป็นแพทย์แล้วก็ทำอะไรๆ คือการรักษาโรคใดๆ ได้หมด เมื่อสิ่งใดที่ไม่รู้จักใช้วิธีทดลองหรือใช้อุบายล่อลวงกันขึ้น. นี่เป็นตัวอย่างอันหนึ่งแห่งการที่จะปฏิบัติให้ตรงต่อหน้าที่การงาน ฉะนั้นบุคคลที่จะถือศีล ๘ ไม่ได้ก็ควรจะต้องถือแต่เพียงศีล ๕. แต่ศีล ๕ ก็ยังถือไม่ได้ครบถ้วน จะครองตำแหน่งศีล ๒๒๗ ไว้ได้ดังภษา. พุทธศาสนิกชนในสยามพึงใคร่ครวญไว้ว่า การบำรุงศาสนาควรบำรุงอย่างไร และศาสนาที่จะเสื่อมลงนั้น จะเสื่อมลงจากบุคคลประเภทไหน และวิธีใด. โปรดพิเคราะห์ตามเหตุและผล ตามแบบฉบับที่ท่านเคยแสดงไว้แต่ก่อนๆ เสียให้ถ่องแท้แล้วจะได้ช่วยกันแก้ไข และปรับปรุงเสียให้เรียบร้อยถูกต้องตามคลองธรรม อย่าปล่อยไว้ให้เกิดเป็นการเสียหายขึ้น ดังตัวอย่างที่ได้เกิดเป็นภัยแก่ศาสนาอื่นๆ มาแล้ว ตามที่มีในต่างประเทศอย่างน่าสยดสยองขึ้นแก่ศาสนาพุทธในสยามขึ้นในภายหน้าได้.

ทิฎฐิ แปลว่าความเห็น ความเห็นที่ถูกที่ตรงต่อสภาวะธรรม ก็เรียกว่าสัมมาทิฎฐิ คือความเห็นชอบหรือความเห็นถูก. ส่วนความเห็นที่ผิดหลักธรรมชาติ ความเห็น ที่มีลักษณะขัดกับหลักความจริงเหล่านี้ รวมเรียกว่ามิจฉาทิฎฐิ, คือความเห็นผิดหรือความเห็นที่ไม่ถูกต้องกับหลักความจริง. ผู้ถือพุทธศาสนา ซึ่งเข้าใจหรือประกันตัวเองว่ามีความเห็นเป็นสัมมาทิฎฐิ ถ้าผู้นั้นปฏิบัติผิดธรรมหรือเข้าใจธรรมผิด หรือรู้ว่าผิดแต่ไม่แก้ เช่นนี้ข้อที่ผิดเหล่านี้ก็เป็นข้อที่เรียกว่ามิจฉาทิฎฐิได้ โดยมีพักจะต้องถอนประกัน คือมีความเห็นที่ผิดปนอยู่ด้วยทั้งที่ถือศาสนาพุทธอยู่นั่นเอง. คือหมายความว่า

เมื่อถือพุทธศาสนาแล้ว มิใช่ที่จะคุ้มครองข้อธรรมอื่นที่ถือผิดไว้ทั้งหมดได้. แต่ที่นี้จะไม่กล่าวมากกว่าที่จะพอเข้าใจ จะดำเนินเรื่องความเห็นของมนุษย์ โดยทั่วไปว่า เรื่องความเห็นในทางศาสนาหรือข้อธรรมนี้มีมามากแล้ว แต่กาลก่อนหลายอย่างหลายแบบ ทั้งโดยมากเมื่อพวกไหนมีความเห็นอย่างไร ลงไปแล้ว มักจะยึดมั่นว่าถูก ทั้งการเชื่อมั่นว่าถูกนั่นเอง นานเข้าก็ฝังลงไป ตัดแน่นในสันดานเสียทีเดียว. ครั้นพอมิใครมาแสดงความเห็น อันไม่เคย ได้สว่นว่าถูกผิดของตนเข้า ถึงแม้ความเห็นที่เขาแสดงนั้นจะถูกต้องตามทำนอง คลองธรรมก็ดี พวกนั้นหรือผู้นั้นก็มีพักจะต้องพิจารณาเสียก่อน คือใช้วิธี เถียงหรือค้านขึ้นทีเดียว. ข้ออ้างที่จะนำมาลบล้าง หรือที่จะทำให้ผู้อื่นเห็น จริงตามก็มักอ้างเอาว่า บิดาบ้าง ครูบ้าง คนสำคัญอื่นๆ บ้าง หรือนำประเพณี ที่เคยถือกันมานานแล้วบ้าง มาอ้างมาข่มเพื่อจะให้ชนะ. การกระทำเช่นนั้นจะเป็นการกระทำที่ผิดจากหลักธรรมทางพุทธศาสนา มิให้ถือโดยอาการ ๑๐ อย่าง คือ

๑. ถือโดยได้ฟังตามกันมา.
๒. ถือโดยลำดับสืบกันมา.
๓. ถือโดยได้ยินว่าอย่างนี้ ๆ.
๔. ถือโดยอ้างตำรา.
๕. ถือโดยเหตุนึกเดาเอาเอง.
๖. ถือโดยเหตุคาดคะเนเอาเอง.
๗. ถือโดยความตรึกตามอาการ.
๘. ถือโดยชอบใจว่าต้องกับลัทธิของตน.
๙. ถือโดยเชื่อผู้พูดว่าสมควรเชื่อ.
๑๐. ถือโดยความเชื่อว่าสมณะผู้
นี้เป็นครูของเรา.

ส่วนทิวฏฐิ ความเห็นที่เกี่ยวกับใจความของลัทธิแห่งศาสนานั้นมีอยู่เป็นอันมาก แต่อาจจะแยกใจความที่สำคัญออกได้เป็นสองพวก คือ

๑. ความเห็นที่เชื่อว่าสรรพความชั่วทั้งหลายมีเจ้าของหรือผู้บันดาล ผู้ใดอยากได้ความดีก็ต้องขอ และผู้ที่ไม่อยากได้สิ่งชั่วก็ต้องปลดตนต่อผู้ที่เป

เจ้าของ การขอบลนี้มีแบบวิธีให้กระทำหลายอย่างตามลัทธิ.

๒. พวกที่ถือหรือเชื่อว่าสรรพความดีความชั่วทั้งหลาย หามีใครเป็นเจ้าของไม่ ตัวของเองกระทำขึ้นและการกระทำลงไปนั้นเองบันดาลผลให้ คือ เชื่อกกรรมเชื่อผล. ข้อนี้ขอยกอุทาหรณ์เรื่องการป่วยไข้ คนที่ขาดการศึกษา หรือคนที่ได้อบรมอย่างแบบถือผู้ศักดิ์สิทธิ์กัน จะเชื่อว่าเป็นเพราะผู้ศักดิ์สิทธิ์ลงโทษ จึงมักใช้วิธีบาลสาธกกล่าวต่อผู้ศักดิ์สิทธิ์นั้นๆ ตามที่หมูตนเองเคยคิดเคยนึกไว้ แต่การกระทำอย่างนี้จะได้ผลสมที่ต้องการหรือไม่นั้น ควรพิจารณาต่อไป. ส่วนพวกที่ถือลัทธิศาสนาพุทธ แต่เข้าใจความหมายของธรรมหรือคำสั่งสอนในศาสนาไม่กระจ่าง ก็พาความเชื่อให้เอนไปแต่ในทางจะเหมาะว่าเป็นเวรเป็นกรรม แต่ปางหลังตามมาสนอง เสียทั้งหมดทั้งนั้น ฉะนั้น เมื่อเกิดการป่วยไข้ไม่ว่าโรคใด จึงมักจะยอมทนเสียมากกว่าจะหาทางแก้, เพราะเชื่อว่าแก้ไม่ไหว. ในสมัยที่ประชาชนกำลังเชื่อ หรือพากันเชื่ออย่างนั้นมาก ถ้าผู้ใดจะบอกเป็นอย่างอื่นไปแล้ว อาจทำให้คนส่วนมากของทีนั้นเห็นว่าผู้นั้นเป็นคนวิปริตไปก็ได้ แต่ครั้งการศึกษา คือวิชาเกิดเป็นแสงสว่างส่องทางให้มนุษย์เห็นสภาวะของธรรมชาติได้มากขึ้น จนเกิดมีพวกไต่สวนเล่าเรียนค้นหาความจริง ของสภาวะธรรมได้ โดยอาศัยหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้กล่าวไว้ว่า “สรรพธรรมทั้งหลายย่อมไหลมาแต่เหตุ เมื่อเหตุดับ สรรพธรรมเหล่านั้นก็จะดับตามไปด้วย” ด้วยหลักธรรมข้อนี้ได้ชี้ชวนให้บรรดาผู้ศึกษาแล้วเป็นอันดี ให้คิดหรือนำไปสู่การค้นหาเหตุซึ่งเป็นมูลแสดงผลให้ปรากฏอยู่นั้นกันขึ้น. วิทยาศาสตร์ต่างๆ ก็ได้เกิดขึ้นและทำความสำเร็จให้แก่มนุษย์ ดังประจักษ์อยู่เป็นเอนกประการ จะยกการแพทย์มาเทียบให้เห็นพอเป็นเค้า.

ตัวอย่างเช่นหญิงท้องโต แต่ไม่ใช่มีครรภ์หรืออ้วนลงพุง ซึ่งเป็นสิ่งผิดธรรมดา ก็เพราะปกติหญิงทุกคนท้องโต หรือจะว่าท้องที่โตเช่นนั้นไม่ใช่

เปนสิ่งธรรมดาของการเปนหญิง ก็เพราะหญิงส่วนมากไม่จำจะต้องท้องโต
 อย่างนั้น. ฉะนั้นการเกิดท้องโตขึ้นแก่ผู้ใด จึงควรต้องมีเหตุพิเศษอะไร
 ที่คนอื่นไม่มีเกิดอยู่ เมื่อความเห็นหรือทฤษฎีของนักการศึกษาได้นำทางให้เชื่อ
 ไปอย่างนี้แล้ว เขาจึงได้ช่วยกันค้นหาเหตุที่ทำให้เกิดพิการนั้นกันขึ้น หลาย
 อย่างหลายวิธี. จนในที่สุดก็ค้นไปพบเหตุที่ทำให้เกิดท้องโตนั้นกันขึ้นได้
 โดยไปพบเปนเนื้องอกหรือมีอวัยวะอย่างอื่นพิการอยู่บ้าง. เพราะได้ศึกษา
 ลักษณะปกติธรรมดาของอวัยวะ บรรดาที่มีอยู่ในมนุษย์ธรรมดาอันแท้จริงเสีย
 ก่อน, เมื่อไปพบสิ่งใดที่ผิดธรรมดาขึ้น จึงได้รู้ว่านั้นคือเหตุอย่างแน่ชัด
 ภายหลังเขาจึงค่อยๆ คิดค้นหาทางเยียวยาแก้ไข จนถึงตัดต้นเหตุนั้นออกมาได้
 คือวิธีผ่าท้อง ตัดสิ่งพิการนั้นออกเสียได้สำเร็จ และทำให้คนที่ท้องโตที่ได้
 ตัดต้นเหตุออกแล้ว ได้รับความสุขหรือคงคืนตามสภาพธรรมดาเหมือนแต่ก่อน
 ที่ยังไม่เกิดท้องโตได้อย่างสมจริง. และได้รวบรวมวิธีค้น วิธีผ่า ตามแบบ
 ที่สำเร็จนี้ ขึ้นเปนตำรามาสอนหรืออบรมผู้ที่สมัครจะปฏิบัติตาม ให้ได้
 เล่าเรียน และจนถึงกระทำได้ตามแบบหรือคำสอนนั้น จนสำเร็จได้สมหวัง
 ดังที่ได้เปนประโยชน์ ช่วยดับทุกข์ร้อน ให้แก่บุคคลที่มีสภาพตกอยู่ในทุกข์
 เช่นนั้น ให้ได้เสวยผลสู่ความปกติได้อย่างสมจริง ตามศรัทธาของผู้นั้นๆ
 อย่างแพร่หลายมาแล้ว. และยิ่งจะแพร่หลายมากขึ้นต่อไป เพราะผู้ได้
 หลักคิดค้น และประดิษฐ์การกระทำเครื่องใช้ประกอบให้สำเร็จดียิ่งขึ้น ตลอด
 จนเพาะผู้ที่จะเรียนตามให้มากขึ้นทุกที ดังที่ได้ปรากฏมาแล้ว, ประกอบทั้ง
 วิทยาแพนท้องก็ทำได้ความสำเร็จ จนถึงทำให้มนุษย์และพามนุษย์เหาะไปได้
 ในอากาศอย่างน่านมหัศจรรย์ ทั้งยังทำให้หุทธิพิทยาพิชัยได้ถึงเพียงนี้ ท่าน
 จะยังไม่หันมาพิเคราะห์ดู จะยอมกระทำปัญญาที่มีอยู่ให้หายไป ยอมหลับ
 สนิทอยู่ด้วยอวิชชาต่อไปอีกหรือไฉน. เมื่อเหตุการณ์ได้ประจักษ์แจ้งตาม
 หลักวิชาตามสภาวะธรรมถึงเพียงนี้ เปนสิ่งที่น่าจะเปรียบเทียบหรือชวนให้น่า

พิเคราะห์ถึงไตรสรณาคมคือ พุทธัง ธรรมัง สังฆัง ว่ามีความหมายอย่างไร เป็นที่พึงแก่มนุษย์ได้ประการใด.

พุทธะ แปลว่า รู้จริง รู้แจ้ง รู้ทั่ว คือรู้จริงตามสภาวะ รู้กฎอันแท้จริง รู้เหตุแห่งทุกข์ รู้วิธีที่จะทำให้ทุกข์ดับไป รู้ว่าทำกรรมอย่างไรจึงจะได้ประสบผลอย่างไร คือดีหรือชั่ว ฉะนั้นคำว่าศาสนาพุทธ ก็คือคำสอนที่เกิดจาก หรืออาศัยความจริงเป็นหลัก หรือเป็นทางเดิน ผู้ถือศาสนาพุทธก็คือผู้ที่ถือว่าจะปฏิบัติตามความรู้จริง ผู้ถึงแล้วซึ่งพุทธังเป็นที่พึง ก็คือผู้จะอาศัยความรู้จริงตามสภาวะเป็นที่ระลึก คือจะทำอะไรๆ จะต้องทำตามหลักนั้นเสมอ จะไม่เชื่อ หรือไม่ยอมทำตามความเห็นที่ไม่มีหลักแห่งความจริง หรือพิศุจน์ความจริงไม่ได้มาเป็นหลักดำเนินการ.

ธรรม หมายถึงกฎแห่งความแท้จริง กฎหรือวิธีที่ทำให้เกิดผลที่ชอบ กฎหรือแบบอันจะยังให้ถึงความสำเร็จที่ดีที่ถูก ที่ได้สุข หรือทำตามแบบที่ดีของพุทธ.

สังฆ แปลว่าหมู่ผู้ปฏิบัติชอบตามธรรมวินัยแห่งพุทธบัญญัติมิให้ผิดเพี้ยน คือหมู่ผู้ที่ปฏิบัติตามบัญญัติได้สมจริง ซึ่งเพื่อความสงบ เพื่อความงามจนประชาชนเห็นจริงเห็นตาม ว่าธรรมวินัยของพระองค์มีผู้ปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่อ้างไว้เฉยๆ แต่ที่ไม่มีผู้ใดปฏิบัติได้ ดังเช่นตำราหมอ เมื่อพูดว่าผ้าทอง ผู้ที่เรียนตำรา หรือเรียนวินัยนั้นถูกต้อง จะต้องทำได้จริงตามที่ครูนั้นกล่าว ไม่ใช่ครูนั้นอวดอ้างแล้วไม่มีใครทำได้ตามที่พูด.

ความหมายของไตรสรณาคม มีดังกล่าวนี้นี้ ฉะนั้นถ้าจะแยกเป็นประเภทโลกียะ และประเภทโลกุตตระแล้ว จะกระตุ้นความเข้าใจให้สูงขึ้น. คือเมื่อพระสมณะโคตมพุทธเจ้า พระองค์ทรงพบหรือทรงค้นพบโลกุตตรธรรมซึ่งเป็นธรรมสูง ที่จะทำให้เห็นแจ้งซึ่งทุกข์และสุขอันแท้จริง พระองค์ก็ไม่ทรงฝักใฝ่จะค้นธรรมจำพวกที่เป็นโลกียะต่อไป. แต่ถึงกระนั้นหลักสอน

ความจริงที่จะให้พบสภาวะธรรมอันแท้ได้ ก็จะต้องเป็นหลักอันเดียวกัน ไม่ว่าจะโลกียะหรือโลกุตตระ เหตุฉะนั้นไตรสรณาคมจึงเป็นหลักที่ใช้ได้ในธรรมทั้งหลาย ผู้มุ่งความสำเร็จย่อมจะต้องอาศัยไตรสรณาคมเป็นทางเดินเสมอ ดังจะขอเทียบว่า :

ผู้ใช้หรือเข้าใจไตรสรณาคม โดยแสดงวาจาออกมาให้ชัดอักขระว่า พุทธัง ธรรมมัง สังฆัง สามหน แล้วก็กราบอย่างปราณีตทุกครั้ง แล้วมิช้าก็กล่าวดั่งนั้นอีก อยากจะว่าให้หลายๆ พันหนพวกหนึ่ง หรืออีกพวกหนึ่งที่ยืนยันตนเองว่า ได้ถึงแล้วซึ่งไตรสรณาคมเป็นที่พึ่งที่ระลึก แล้วกล่าวออกไปว่า พุทธัง ธรรมมัง สังฆัง แต่ไม่รู้ความหมายว่าอะไร จึงเลยหลับตาเพื่อให้อื่นเห็นว่ามีใจแน่วแน่ ประกอบกับบ่นคาถา ที่ตนก็แปลไม่ออกกว่าหมายว่าอะไร แล้วก็เป่าด้วยไตรสรณาคมอย่างนั้นลงไปในน้ำ แล้วนำน้ำที่ถูกเป่าเช่นนั้นมาแก้หรือมาล้างโรค มาดับทุกข์ยากลำบากใจอย่างหนึ่ง หรือพวกที่เขียนคาถาเป็น อักขระเขมร ลงในแผ่นโลหะ แล้วนำแผ่นโลหะ อย่างนั้นมาผูกเพื่อป้องกันสรรพโรคาพยาธิ หรือเพื่อชวนผู้ที่ได้เห็นผู้มีโลหะอย่างนั้นได้รับความเมตตาปราณิรักใคร่ และใช้อย่างอื่นๆ อีก. ขอให้เทียบเคียงผู้ที่อาศัยไตรสรณาคมเป็นทางเดินเป็นที่พึ่งอย่างนี้ เปรียบดูกับผู้ที่อาศัยไตรสรณาคมเป็นที่พึ่งอย่างทางวิทยาศาสตร์ เช่นเรื่องคนที่เกิดท้องโต เพราะมีสิ่งพิการเป็นต้นเหตุ และแพทย์ได้จัดการผ่าตัดเอาต้นเหตุที่ก่อให้เกิดทุกขเวทนาอันนั้นออก แล้วทำให้ผู้นั้นคืนสู่ปกติ. คือความรู้ที่ค้นต้นเหตุนั้นเปรียบเทียบได้เท่ากับพุทธัง, ข้อปฏิบัติในการดับต้นเหตุ เท่ากับข้อปฏิบัติในการผ่าตัด เปรียบประดุจธรรมมัง, หมู่แพทย์ที่เรียนความรู้ และปฏิบัติตามความรู้นั้นได้ไม่ผิดเพี้ยน จนยังผลสำเร็จให้เกิดได้สมหมายเท่ากับสังฆัง, คือหมู่ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามความรู้จริงนั้นๆ สำเร็จผลดั่งกล่าวไว้ดูที่หรือว่าวิธีไหน ไตรสรณาคม จะเป็นที่พึ่งแก่ผู้ถึงแล้วได้จริงกว่ากัน อย่างไหนรสชาติ

แห่งธรรมจะซึ่มทราบดีกว่ากัน ถึงแม้ผู้ถึงแล้วจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม จะได้ ออกอุทานว่า เป็นผู้ถึงแล้วหรือมิได้ออกวาจาเลยก็ตาม รสชาติของธรรม ข้อนี้ ก็เป็นรสชาติเดิมอยู่เสมอ ถึงแม้จะกล่าวออกมาอย่างไรก็ตาม, ถ้าการ ปฏิบัติหรือความเห็นมีตรงกับสภาวะของธรรมแล้ว การกล่าวด้วยวาจาก็ไม่อาจ หักล้างทิฏฐิ และการปฏิบัติที่ไม่ตรงนั้น มิให้เปนมิจฉาทิฏฐิ มิจฉาปฏิบัติไป ได้ โดยเหตุตามนัยที่กล่าวมานี้ มีธรรมทางพุทธศาสนาในเรื่องความเห็น ผิดหรือถูกที่พอจะยกมาเทียบเคียง คือ

นิครนถ์

สัตว์ทั้งหลายย่อมละอายในสิ่งที่ไม่ควรละอาย ย่อมไม่ละอายในสิ่งที่ควร ละอาย เป็นผู้ถือทิฏฐิผิดมันแล้ว ย่อมไปสู่—ทุกคติ สัตว์ทั้งหลายเห็นในสิ่ง ควรกลัวว่าไม่ควรกลัวเป็นปกติ เป็นผู้ถือทิฏฐิผิดมันแล้ว ย่อมไปสู่ ทุกคติดังนี้.

สาวกของเตียรถ์

สัตว์ทั้งหลายมีความรู้ในสิ่งหาโทษมิได้ว่ามีโทษ มีปกติเห็นในสิ่งมีโทษ ว่าหาโทษมิได้ เป็นผู้ถือทิฏฐิผิดมันย่อมไปสู่ทุกคติ สัตว์ทั้งหลายรู้สิ่งที่มี โทษโดยความเป็นโทษและรู้สิ่งที่หาโทษมิได้โดยความที่หาโทษมิได้ เป็นผู้ ถือสัมมาทิฏฐิ ย่อมไปสู่สุคติ ดังนี้.

ตัวอย่างของบทที่กล่าวคล้ายอย่างนี้มีที่อื่นอีกมาก แต่เท่าที่ยกมานี้เห็น ว่าพอทำความเข้าใจได้แล้ว ข้อที่น่าสังเกตมีว่า คำในบทนี้กล่าวถึงผลสำเร็จ เพียงว่าสุคติ ไม่ได้กล่าวว่าจะไปได้วิมานในฟากฟ้า ซึ่งกว้างยาวตั้ง ๑๑ โยชน์ มีนางฟ้าแวดล้อมเป็นจำนวนหมื่นๆ อันเป็นคำที่น่าจะอยู่ในจำพวกหลอกลวง เพราะเต็มไปด้วยราคะ ซึ่งผิดหลักทางพุทธศาสนา ทั้งคำว่าไปสู่ทุกคติคือทาง

ไปชั่ว หรือทางไปที่ประกอบด้วยความลำบากยากเข็ญ นั้นเทียบกับหลักทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างสนิท เพราะตามธรรมดาเมื่อผู้ใดกระทำให้ชั่วไว้ วันนี้หรือเวลานี้ พอต่อจากเวลานั้นหรือรุ่งขึ้น ผลของการกระทำนั้นก็จะเข้าสู่แนวที่ชั่วเป็นต้นไป แต่ผลชั่วนั้น จะสุกพอให้ผู้นั้นได้ลิ้มรสเมื่อไรก็ได้ไม่กำหนดแล้วแต่การกระทำนั้นจะแรงหรืออ่อน หรือเมื่อได้ทำสิ่งที่ชั่วไว้พอต่อจากเวลานั้นจะได้คิดหรือไม่ได้นึกเลยก็ตาม ได้กระทำความผิดลงไปมากหรือหลายน้อย่าง จนผลแห่งกรรมที่ชั่วซึ่งทำไว้มีอำนาจน้อย ทานอำนาจของผลแห่งกรรมที่ดีไม่ได้ ดังนี้ผลที่ดีก็สามารถจะล้างผลชั่วให้น้อยลงหรือระงับอยู่ให้กรรมที่ดีซึ่งมีกำลังมากกว่า ส้ำแดงผลเสียก่อนได้ดังนี้ เป็นตัวอย่าง.

การบำเพ็ญบุญ บำเพ็ญกุศล

ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่กระทบกระทั่งถึงความเสียหายและความยุ่งยากแก่มนุษย์มาแล้วไม่ใช่เล็กน้อย. เพราะมนุษย์ส่วนมากไม่เข้าใจว่าทำอะไร ทำอย่างไรจึงจะได้บุญได้กุศลคือความดี ทั้งโดยมากถูกประเพณีนิยม อบรมแต่ในทางที่จะให้เชื่อเพียงว่า การทำทานคือการบริจาคสิ่งที่มีอยู่ออกไปให้ผู้อื่น ว่าเป็นการกุศลอย่างเอก. ถัดมาก็คือการรำรำพรรณไหว้กราบต่อสิ่งที่นับถือ แล้วก็ฟังคำสอนที่กล่าวถึงความควรประพฤติและไม่ควรประพฤติ วนๆ เวียนๆ อยู่รำไป. หรือบางทีก็ฟังคำสอนประเภทที่ **ผู้ฟังหรือผู้สอนก็ทำหรือประพฤติไม่ได้** หรือไม่เข้าใจความมุ่งหมายอันแท้จริงของคำสอนนั้นเสียด้วย เหล่านี้แหละที่รวมเรียกว่าการบุญ การกุศล ทางโลกียะ ส่วนธรรมที่เป็นฝ่ายโลกุตตระซึ่งเป็นธรรมชั้นสูงไม่ใช่สาธารณธรรม จะขอยกไว้ไม่กล่าว ณ ที่นี้. เมื่อมนุษย์ส่วนมากได้พากันถือหรือเชื่อว่า การบริจาคทานเป็นการกุศลใหญ่ขึ้นเช่นนี้ สิ่งที่มีมนุษย์ส่วนมากจะเสียสละนี้เอง ก็ได้เป็นเหตุทำให้พวกที่หวังอาศัยศาสนาเป็นทางอาชีพ เห็นเป็นสมบัติทิพย์ที่เกิดขึ้นใน

โลกแล้วอย่างสำคัญ. ฉะนั้น ต่างคนหรือต่างพวกจึงต่างพยายามที่จะให้สมบัติตกมาแก่ตนหรือพวกตนให้มากที่สุดที่สามารถจะหาได้. ฉะนั้นหมู่ใดหรือตำบลใดมีผู้ที่สามารถในการชักชวนให้คนเชื่อได้มาก สมบัติทิพย์ก็เกิดในที่นั้นมาก. สมบัติทิพย์เหล่านั้นตามที่ปรากฏได้ใช้เป็นอุปกรณ์แก่นักพรตหรือนักสอนศาสนาไปบ้าง กับใช้ในการก่อสร้าง เช่นศาลาที่พัก กุฏิ บ่อน้ำ ถนน โรงเรียน แต่การจัดของท่านพวกนี้ไม่เป็นการทั่วถึงสม่าเสมอกันได้ คือบางแห่งมีผู้ฉลาดในเชิงชักชวน ทั้งชาวบ้านบริบูรณ์ ณที่นั้นก็หาทรัพย์ได้มาก เมื่อหาได้มากก็ใช้เสียจนไม่รู้จักค่า เช่นศาลาก่อสร้างกันจนไม่รู้ว่าจะใช้อะไร หอระฆังซึ่งควรจะมีแต่เพียงแห่งเดียวในวัดหนึ่ง ก็สร้างกันเสียจนไม่รู้ว่าจะไปที่ไหน เป็นการผลาญสมบัติของชนหมู่นั้น ลงโดยไม่ได้ประโยชน์พอเพียง อันเป็นเหตุทำความเสียหาย ให้แก่ชนหมู่นั้น ถึงสองประการ.

ประการที่ ๑ กระทำให้นักพรตในที่ซึ่งมีสมบัติบริบูรณ์นั้น เพลิดเพลินระริงหลงเกินไป และมีผู้แอบอาศัยศาสนาสำหรับค้า เข้าไปแซกแซงมากขึ้น เป็นเหตุทำให้คนเกียจคร้าน ที่ควรจะพยายามหาเลี้ยงชีพในทางที่พอจะทำได้ เข้าไปอาศัยอยู่มาก.

ประการที่ ๒ เมื่อสมบัติของชาวบ้านต้องใช้ในทางนี้ เกินกว่าจำเป็นไปเสียมากเช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้คนหรือเด็กในที่นั้น ซึ่งควรจะได้รับความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูเล่าเรียนฝึกฝนวิชาชีพ โดยได้อาศัยทุนจากทรัพย์ของผู้มีศรัทธาจะได้ช่วยบ้างก็หมดไป. เลยไม่มีการจัดช่วยเช่นนั้นเกิดขึ้นได้เพราะไม่มีทุนทรัพย์ หรือไม่มีผู้คิดว่าการประเพณีเป็นการทำบุญกุศลกันเสียเลย. มัวแต่ช่วยกันบำรุงแต่ในสิ่งซึ่งไม่มีความต้องการ หรือมีของที่บำรุงพออยู่แล้วก็ช่วยกันประเดจจนเหลือเฟือ แล้วละเลยสิ่งที่จะช่วยอันแท้จริงไปเสีย เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้กำลังของชาติต้องเสื่อมลง ทั้งการอาชีพ

ของพลเมืองในตำบลนั้นคับแคบเข้า ชาวต่างประเทศแขกแซงเข้าไปกระทำ
กิจการที่ชาวพื้นเมืองละทิ้งไว้มากขึ้น การงานที่จะดำรงชีพได้สะดวกก็สิ้นเปลือง
คับแคบเข้าทุกที.

ศาสนาในสยาม ซึ่งประชาชนเคยเคารพเคยเชื่อในคุณธรรม ว่ามี
อานุภาพที่จะขจัดขัดเกลาวิชาจากมนุษย์ให้เบาบางลง จนเห็นแจ้งซึ่งวิชา,
คือจะเพาะให้มนุษย์เกิดความรู้ จนเห็นแจ้งซึ่งวิถีที่ควรประพฤติ และไม่คว
รประพฤติ, หมายความว่าศาสนาจะอบรมสั่งสอนให้คนเป็นคนมีความรู้ และ
มีความเพียร ที่จะประกอบอาชีพในทางที่ชอบ หมั่นประพฤติตนในทางที่ดีงาม
อบรมจิตใจให้มีความเมตตาปราณีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ฝึกฝนกิริยา
วาจาให้อ่อนน้อมดีงาม เพื่อยังสันติสุขให้มีแก่หมู่คณะ ตลอดจนสาธารณะ
ต่างๆ ไป, พยายามจะกีดกันการอิจฉาริษยาเอารอดเอาเปรียบ เบียดเบียนซึ่ง
กันและกัน อันจะเป็นทางก่อให้เกิดความยุ่งยากนั้นเสีย. ในความมุ่งหมาย
ของศาสนาเหล่านี้ ได้ถูกบรรดาผู้ที่เข้าใจในความมุ่งหมายของคำสอนแห่ง
ศาสนาไม่กระจำง หรือพวกที่หวังแต่จะอาศัยการศาสนาเป็นอาชีพ ได้ช่วยกัน
เปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม ให้วัตถุประสงค์เคลื่อนคลาด เพราะตำราที่สอน
หรือคัมภีร์ ที่เทศน์ ได้ปล่อยปละละเลยไว้ ไม่มีใครสนใจพิณิจพิเคราะห์ว่าถูก
ตามความประสงค์ของธรรมอันควรหรือไม่ คือไม่ได้ชำระสะสางควบคุม
คัมภีร์ที่มีอยู่ที่จะสร้างขึ้นเสียเลย, ใครจะแต่ง จะเขียน จะเทศน์ จะทำอย่างไร
ก็ได้ทั้งนั้น พออ้างว่า เกี่ยวแก่ศาสนาแล้วก็ไม่มีการกล้าเข้าเกี่ยวข้องเสียเลย
ที่วัดก็ไม่ได้กำหนดผังการก่อสร้างไว้ ไม่มีการควบคุมอันถูกแบบที่ควรของ
สมัย สถานที่ของอารามก็ได้ถูกชาวบ้านรุกกล้าเข้าไปอาศัย และทำการค้า
ประกอบการ อันไม่สมควรหลายประการ ทั้งไม่ระวัง ความเดือดร้อนของ
ชาวบ้านใกล้เคียง จนแม้แต่ภิกษุผู้อาศัยวัดนั้นเสียด้วย ฉะนั้นจึงทำให้พื้นที่
ของอารามหลายแห่งเริ่มจะเป็นที่เกิดโสโครก อันจะเพาะเชื้อโรคที่น่าสพึงกลัว

จะเปนนัยแก่ภิกษุและชาวบ้านเหล่านั้นกันขึ้น. ศาสนสมบัติเช่นพระพุทธรูป คัมภีร์พระธรรม ตูใส่พระธรรม การทำบุญเช่นทอดกฐิน บวชนาค มีเทศน์ ประชัน **ก็ไม่มีใครสนใจไต่สวนว่าควรและไม่ควร แคไหน ทำถูก ทำตรง ต่อทางศาสนาบัญญัติไว้หรือไม่** พระพุทธรูปก็มีผู้หนุนให้ ช่วยกันสร้าง แต่เมื่อมีผู้สร้างขึ้นแล้ว ก็เอามาฝากไว้ตามวัดอันไม่มีใครรักษา. คัมภีร์เทศน์ที่เขียนด้วยใบลานเปนนอันขระเขมร ก็มีผู้สร้างไว้อย่างมากมาย สร้างแล้วก็เอาไปให้ไว้ตามวัดซึ่งไม่มีเจ้าหน้าที่เก็บและรักษา ใครชอบใจหรือใครได้พบก่อนก็เก็บเอาไปอ่าน อ่านแล้วก็ทิ้งไว้ไม่เป็นที่เปนแห่ง ดูเปนของไม่มีราคา เนื้อเรื่องในคัมภีร์ นั้นจะขาดตกบกพร่องผิดพลาดไปฉันใด ก็ไม่มีใครตรวจ เพราะมีแต่ผู้คอยบอกว่าสร้างเอาไปถวายไว้ที่วัด ในที่สุดก็เปนบุญแก่พวกปลวกก็ได้อาศัยกินบ้าง บางทีก็เปนบุญแก่พวกที่ขัดสน ลองหัดชะโมยเอาไปขายเสียอย่างถูกๆ บ้าง. การทำบุญเช่นทอดกฐินวินัยของพระมีแคไหน ไม่มีใครสนใจพินิจพิเคราะห์ เขาบอกว่าทอดกฐินจะได้ขึ้นสวรรค์ ก็จัดหาอะไรต่อมิอะไรเอาไปทอด ของนั้นควรแก่สมณะอุปัถกและบริโถกหรือไม่ก็ไม่ได้รับความวิญฉัย ในที่สุดท่านพระที่ได้ของนั้นไม่รู้จะใช้อะไรหมด เมื่อได้มางายก็ทิ้งเสียบ้าง ขายเขาไปอย่างราคาถูกๆ บ้าง. การบวชนาคก็เช่นกัน วินัยบัญญัติให้ผู้จะเปนภิกษุมิบริหารเพียง ๘ อย่าง แต่พอบวชเสร็จพวกพ้องที่มาช่วย ก็พากันนำอะไรต่อมิอะไรเอาไปถวายให้บรรพชิต ผู้บวชใหม่จำต้องยอมรับสิ่งของไว้จนเกินส่วน ในที่สุดภิกษุบวชใหม่และภิกษุที่บวชนานๆ ก็ตาม เมื่อได้ของไว้เหลือใช้ เช่นผ้าไตรที่เขาซื้อมา ๒๐ บาท มาถวาย พระภิกษุองค์นั้นเมื่อมีหลายๆ ไตร **ไม่รู้จะใช้อะไรหมดก็จำต้องขายเขาไปเพียงครึ่งราคา หรือไม่ถึงครึ่งของราคาเดิม** แพงนักเขาก็ไม่ซื้อ ผู้ซื้อๆ เอาไปแล้วก็กลับขายให้ผู้อื่นที่ต้องการทำบุญเปนราคา ๒๐ บาท หรือหย่อนบ้างเล็กน้อยมาใหม่แล้วกลับมาถึงพระอีก และขายไปอีกวนเวียนอยู่ อันเปน

การค้ำกำไรอย่างงามถึงเพียงนี้ สยามจึงถูกชาวต่างประเทศที่เคยได้ลิ้มรสการค้าอย่างนี้ยกย่องว่าเป็นเมืองทอง คือ **เป็นเมืองที่จะหาทองให้ชาวต่างประเทศที่มาทำการค้าขาย อยู่ได้เป็นอย่างดี** เพราะปีหนึ่งๆ เมื่อรวบรวมการทำบุญทั้งหมดก็จะปรากฏว่าทรัพย์ของประชาชนที่ใช้จนเหลือเพื่อ เกินจำเป็น ใช้ไม่เหมาะสมที่จะเกิดประโยชน์สมค่าเสียหายไปปีละหลายล้าน. และศาสนสมบัติเดิม เช่นพระพุทธรูป คัมภีร์พระธรรม ตู้ใส่พระธรรม ได้ถูกพ่อค้าขายออกนอกประเทศไปแล้ว เป็นราคาเท่าไร ถ้าจะคิดรวบรวมเข้าแล้วจะพากันเสียดายจำนวนเงินที่รั่วไหลไปหาน้อยไม่. หน้าที่บรรดาพุทธศาสนิกชนสมควรจะช่วยกันไต่สวน และสังเกตแบบแผนและวิธี ในเรื่องการทำบุญทำกุศล โดยท่านผู้รู้ทั้งหลายควรช่วยกันสร้างแบบกำหนดวิธีทำตัวอย่างแนะนำ หรือชี้ช่องทาง หรือรวบรวมกันจัดตั้งสมาคมขึ้นไว้ ควบคุมกิจการในเรื่องศาสนาที่ทำอยู่ แล้วกำหนดวิธีบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลไว้ สำหรับผู้มีศรัทธาจะสละทรัพย์ ออกมาในการนี้ ให้ทรัพย์นั้นได้ใช้ในทางที่เกิดประโยชน์เป็นการบุญการกุศลอย่างแท้จริง โดยได้เฉลี่ยเพื่อแผ่แก่สาธารณะ ทั้งบุคคลและสถานที่ตามควรแก่ที่ต่องประสงค์อุปกรณ์อะไร ถ้าวัดอื่นมีมากก็ควรแบ่งเอามาให้ ไม่ควรจะมีไว้จนเกินจำเป็นแล้วเก็บไว้ จนชำรุดไปเองเพราะเก่าเกินกาล. การปลูกสร้างอย่างไหนยังขาดไม่พอ อย่างไหนมีพอแล้ว อย่างไหนเป็นแต่เพียงต้องซ่อมแซม ก็ควรสมาคมนี้อาจสำรวจให้ทั่ว แล้วต่างจัดต่างวางผังไว้เสียให้แน่. สมาคมมีหน้าที่คอยประกาศสิ่งที่ต้องการของวัดให้ประชาชนได้ทราบ เมื่อมีผู้ศรัทธาจะสร้างจะได้สร้างสิ่งที่ต้องการและจำเป็นใช้อันแท้จริงได้ถูกต้อง เพื่อให้ทรัพย์นั้นได้ใช้ให้เป็นประโยชน์อันแท้จริงได้สมค่า. เมื่อทำได้ตามแบบนี้ จะช่วยเฉลี่ยและช่วยให้สิ่งจำเป็นแก่ประโยชน์ที่จะใช้ให้เกิดมีขึ้น ให้พอแก่จะบำรุงความเป็นอยู่แห่งการที่เรียกว่าบุญว่ากุศล ให้ได้มีสภาวะจนพอเหมาะสมพอควรแก่ธรรมวินัย โดยทั่วไปเป็นอย่างดีได้ จนให้

ประโยชน์ของศาสนาได้เกิดผลแก่ประชาชนชาวไทยและพุทธศาสนา อย่าให้ต้อง
น้อยหน้าแก่กิจการในเรื่องจัดศาสนาของชาวต่างประเทศที่จัดกันอยู่ โดยมี
สมาคมคอยชำระสะสางแก้ไขแบบธรรมเนียม และควบคุมการใช้จ่ายทรัพย์สิน
ที่เกิดหรือมีอยู่ ในทางศาสนา ให้เกิดประโยชน์เต็มเม็ดเต็มหน่วยแก่
สาธารณชนไว้เสียบ้าง อย่าให้ทรัพย์สินสมบัติอันเป็นน้ำพักน้ำแรงของปวงชนต้อง
รั่วไหลไปในทางที่ได้ผลไม่สมค่าเสียเลย.

ศาสนาในที่ทั่วไป เมื่อบรรดานักพรตไม่สามารถจะยังความร่มเย็นให้
แก่ประชาชนได้ พอเพียงตามที่ประเทศมุ่งหมาย เพราะประเทศในเวลานี้มีคน
หลายชาติหลายศาสนารวมกันอยู่ในปกครองเดียวกัน ถ้าจะให้ศาสนาหนึ่ง
ศาสนาใดอยู่เหนือหรือมีอำนาจในทางปกครอง ศาสนาอื่นจะเกิดเดือดร้อน
เพราะฉะนั้น รัฐบาลประเทศที่นับว่าเจริญจึงได้แยกการสอนมาตั้งขึ้น เช่น จัด
โรงเรียนจัดอบรมครู จัดการสอนต่างๆ ไปขึ้นแทน. การสอนที่จัดแบบใหม่นี้
สอนทั้งอักษรศาสตร์และวิชาชีพ จรรยาและอนามัยทั้งสอนให้มีความรู้ ทั้ง
อบรมให้ประกอบกิจการได้ และช่วยหาทางให้ได้ประกอบอาชีพตามแต่พื้นที่
จะสามารถอำนวยให้ได้ไปด้วยทีเดียว. ถนน สะพาน บ่อน้ำ ทางน้ำ ที่ฝักร้อน
ก็เข้าจัดควบคุมและจัดหาเสียเอง โดยมีพักปล่อยให้ทางศาสนาจัดแต่ลำพัง
เหมือนแต่ก่อน. การช่วยอุปการะคนป่วยไข้ที่ขาดผู้อุปถัมภ์ก็จัดตั้งสถาน
พยาบาลขึ้น ช่วยเหลือคนอนาถาหาที่พึ่งบมิได้. คนไร้ความสามารถในตน
หรือคนพิการถึงทุพพลภาพ ก็หาที่ทางและสิ่งอุปกรณ์ไว้คอยสนับสนุนจนเจือ
เพื่อผ่อนทุกข์เวทนามิให้เกิดร้ายแรงแก่พวกเหล่านั้น, เด็กกำพร้าก็เข้าจัดดูแล.
การหนังสือตำรับตำราอย่างคัมภีร์พระธรรม รัฐบาลก็จัดหอสมุดประจำเมือง
ประจำตำบลขึ้นไว้ เพื่อให้ราษฎรผู้ต้องประสงค์เข้าค้นหาความรู้ได้โดย
สะดวก. สิ่งที่ได้จัดไปเหล่านี้บรรดาผู้รู้ทั้งหลายรับรองกันว่า เป็นสิ่งที่จัด
เพื่อให้เกิดบุญเกิดกุศลแก่มนุษยชาติทั้งนั้น ทั้งเป็นการที่จะช่วยคนที่จำเอนจะ

ต้องช่วย ให้ได้ปลดเปลื้องความยากเย็นเชิงใจให้บรรเทาลง เพื่อให้มีความสุข และเกิดสันติสุขได้โดยทั่วหน้า สิ่งเหล่านี้รัฐบาลผู้ดูแลประชาชนต้องใช้จ่ายเงิน ใช้สถานที่ ใช้บุคคลที่มีความรู้ช่วยกระทำ เพราะฉะนั้น การที่ต้องเก็บภาษี ก็เพื่อแก้การนี้ส่วนหนึ่ง ฉะนั้น ผู้ที่ต้องเสียภาษีตามฐานะที่หาได้ ก็เป็นการสมควรที่จะเข้าใจว่า ผู้นั้นๆ ได้ช่วยกันพยุงสันติสุข จนนับว่าเป็น การบุญการกุศลด้วยส่วนหนึ่ง.

เมื่อรวมใจความของเรื่อง คุณภาพแห่งไตรสรณาคม ที่กล่าวมา จะปรากฏว่าความสำคัญของศาสนาโดยทั่วไปจะต้องประกอบด้วยศาสดา คำสอน หรือวิธีสอนคือธรรม กับผู้เชื่อผู้ปฏิบัติตามที่เรียกว่าสาวก ศาสนาในโลกนี้มีอยู่มากหลาย แต่ศาสนาที่ใหญ่ๆ หรือสำคัญอาจแยกออกได้เป็นสองลักษณะ.

ลักษณะ ๑ สิ่งสำคัญหรือยอดของศาสนาประเภทนี้ ต้องมีผู้ศักดิ์สิทธิ์ หรือผู้เป็นเจ้าของใหญ่ คอยประสิทธิ์ประสาทให้สรรพสิ่งทั้งปวงเป็นไป คือ เป็นเจ้าของโลก ที่เรียกว่าพระเจ้าบ้าง พระเป็นเจ้าของบ้างและเรียกอื่นๆ บ้าง. ศาสดาของศาสนาประเภทนี้มักอ้างว่า เป็นผู้ทำตามความประสงค์ของพระเป็นเจ้าของหรือพระเจ้าดลบันดาลให้มาทำ หรือมีฉะนั้นก็บอกว่าตัวของศาสนานั้นเอง เป็นผู้แบ่งภาคมาจากพระเจ้า ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ เพื่อมาคอยช่วยมนุษย์ให้ได้รับความสุข แบบสอนหรือธรรมของคำสอนประเภทนี้ จึงเป็นแบบอ่อนวอนขอหรือเป็นแบบบลบาลต่อพระผู้เป็นเจ้าของ คำสอนนั้นเป็นจริง หรือกระทำได้ ประสพผลสมจริงตามสอนหรือไม่ ไม่ต้องคำนึงถึง คือไม่ต้องคอยรับผลจากการกระทำนั้น เป็นแต่กระทำให้ถูกต้องตามศาสดาสอนก็พอแล้ว. ส่วนผลที่จะดลบันดาลให้ผู้นั้นอยู่ที่พระเจ้า ศาสนาประเภทนี้ยอมเชื่อหรือคอยหวังในอภินิหารของพระเป็นเจ้าของแต่ฝ่ายเดียว.

ลักษณะ ๒ ยอดของศาสนานี้ถือว่า **กระทำดียอมได้ผลดี** **กระทำชั่วยอมประสพผลร้าย** การกระทำนั้นเองจะบันดาลความดีและความชั่ว

เชื่อว่าตัวของตัวเองต้องกระทำจึงจะได้ดีหรือได้ชั่ว. ศาสดาของศาสนาประเภทนี้เป็นแต่มนุษย์ที่ได้เรียนรู้ตรัสรู้ หรือค้นพบแบบวิธี ที่จะดับเหตุให้ทุกข์นั้นศูนย์สิ้นไป รู้ว่าสรรพกิเลสทั้งหลาย เป็นสมุฏฐานให้เกิดความหม่นเวียนเปลี่ยนกระแสแห่งชีวิตของมนุษย์ รู้วิธีที่จะให้กิเลสทั้งหลายมลายไป จนสภาวะจิตต์ ประสพบรมสุขอันแท้จริง คือเป็นแบบแห่งพุทธศาสนา ศาสดาของศาสนาประเภทนี้เป็นแต่เพียงผู้รู้, ผู้สอน, ผู้ปฏิบัติหรือสอนให้ผู้เชื่อตาม ให้ปฏิบัติจนประสพผลได้ตามแบบที่รู้หรือสอน ผู้ใดอยากได้ความดีต้องเรียนธรรมและนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง. ผู้ใดไม่อยากได้ความชั่วก็ต้องเรียนธรรมให้รู้ว่าความชื่อนั้นมาจากอะไร และต้องพยายามละเว้นหลีกเลี่ยงสิ่งชื่อนั้นด้วยตนเอง ศาสนาลักษณะนี้มี พุทธศาสนาและกิจการแห่งศาสดาของวิทยาศาสตร์ ต่างๆ วิชาแพทย์แผนปัจจุบัน และกิจการที่กระทำของการแพทย์เดินตามแนวนี้นี้ด้วย.

ศาสนาย่อมเกี่ยวแก่ความเป็นอยู่ของมนุษย์ ที่จะให้เกิดความดีงามเกษมสำราญทั้งกายและใจ ทั้งในชั่วนี้และชั่วหน้า, เหตุฉะนั้นผู้ใดจะเชื่อและปฏิบัติอย่างไร ควรไตร่ตรองหาเหตุผลเสียให้ถ่องแท้ด้วยตนเองให้กระจ่างชัดเสียก่อน จึงค่อยกระทำลง อย่าให้เชื่อหรือถือตามผู้บอกเล่าต่อๆ กัน หรือถือโดยถูกบังคับตามเหตุและผลที่ได้บรรยายมา เห็นสมควรแก่เวลาที่จะขอยุติปาฐกถานี้ไว้แต่เพียงนี้ ท่านผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบทั้งหลายขอได้รับความเคารพนับถือจากน้ำใจอันแท้ จริงของข้าพเจ้าจงทั่วกันด้วย เทอญ.

คัดจากหนังสือพิมพ์รายวันประชาชาติ

๒๗/๑๑/๓๘ ถึง ๔/๑๒/๓๘

พุทธศาสนา – ศาสนาแห่งการบังคับตัวเอง

เมื่อกล่าวสรุปให้สั้นเชิง ในแง่แห่งการกระทำ หรือการปฏิบัติแล้ว “พุทธศาสนา คือ ศาสนาแห่งการบังคับตนเอง” : มิใช่ศาสนาแห่งการอ่อนวอนพระเป็นเจ้าของผู้มีอำนาจ หรือเป็นศาสนาแห่งการแลกเปลี่ยนทำนองการค้าขาย – ทำบุญทำทานแลกนางฟ้าในสวรรค์, หรืออะไรในทำนองนี้แต่ประการใดเลย. และเพราะความที่พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการบังคับตัวเองโดยมีเหตุผลเพียงพอแก่ตนเอง จึงได้ชื่อว่า เป็น “ศาสนาแห่งเหตุผล” ด้วย.

พุทธศาสนา คือคำสั่งสอนอันเป็นแบบฝึกหัดการบังคับตนเอง แต่ว่าลำพังคำสั่งสอนอย่างเดียว หาใช่เป็นแก่น หรือตัวพุทธศาสนาอันแท้ไม่ แม้ว่าคำว่า “ศาสนา” จะแปลว่าคำสั่งสอนก็ตาม. ตัวศาสนาแท้ หรือตัวพระมหากษัตริย์ นั้นได้ แก่การปฏิบัติตามคำสั่งสอนนั้นๆ ซึ่งเรียกโดยภาษาศาสนาว่า สीलสิกขา — จิตตสิกขา — ปัญญาสิกขา.

พุทธมามกะเป็นอันมาก เข้าใจคำว่า “สิกขา” ตรงตามรูปศัพท์เกินไป คือ สิกขา แปลตามรูปศัพท์ว่า การศึกษา. แต่พระพุทธรองค์ตรัสไว้เป็นหลักกว่า การศึกษาเล่าเรียนปริยัตินั้น มิใช่สิกขา แต่การกระทำจริงๆ ตามหลักที่เป็นการบังคับตนเองในส่วนที่เป็นความเสื่อมเสียทางกายและวาจา เรียกว่า “สीलสิกขา,” ในส่วนใจ เรียกว่า “จิตตสิกขา,” และในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดนึกเพื่อรู้สิ่งที่ชีวิตจะต้องรู้ เรียกว่า “ปัญญาสิกขา.”

ในส่วนสीलสิกขาโดยประเภท คือการบังคับตนให้ตั้งอยู่ หรือดำเนินไป

ด้วยกายและวาจา ตามกฎอันเปนระเบียบมรรยาท หรือจรรยาอันตนจะพึงประพฤติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อวัตถุสิ่งของอันเกี่ยวเนื่องกันเปนข้อกฎที่บังคับตายตัวในเบื้องต้นเรียกว่า ปาติโมกขสังวรศีล,^๑ การควบคุมตาหูจมูกลิ้นกาย ไม่ให้กำเริบไปตาม รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสอันเปนโลกธรรมเรียกว่า อินทริยสังวรศีล, การควบคุมตนให้มีการแสวง การรับ การบริโภคน้ำปัจจัยเครื่องอาศัยอันจำเปนแก่ชีวิต อย่างบริสุทธิ์จากการหลอกลวงตนและผู้อื่น เรียกว่า อาชีวะปาริสุทธิศีล, และการควบคุมตนให้มีสติระลึกรเพียงเพื่อยังอัตตภาพให้เปนไป ในการบริโภคน้ำปัจจัยนั้นๆ ไม่บริโภคน้ำด้วยตัณหา เรียกว่า ปัจจัยสันนิสสิตศีล. รวมเรียกว่า ปาริสุทธิศีลสี่ หรือจตุปาริสุทธิศีล. เรียกภาวะแห่งการกระทำจริงๆ ตามนี้ว่า สีสสิกขา อันได้แก่การบังคับตัวเองโดยตรง เปนเหมือนถากโคลนกล่อมเกลานในขั้นต้น, แต่ประสงค์เฉพาะส่วนที่เปนไปทางกายและวาจาเท่านั้น.

ในส่วนจิตตสิกขา คือการบังคับจิตต์ของตนให้อยู่ในวงความต้องการของตน ภายในขอบเขตของวิสัยที่บังคับได้ คือให้หยุดเล่นไปตามกำหนด, พยาบาท, หรือไม่ให้วังวืม ฟุ้งส้านง่อนแง่นคลอนแคลน รวมความว่า ฝึกจนดีพอที่จะต้องการให้หยุดคิดก็หยุด, ให้คิดก็คิด, ให้คิดเฉพาะสิ่งนี้ ก็คิดเฉพาะสิ่งนี้ด้วยกำลังของจิตต์ทั้งหมดอย่างเต็มที่ โดยไม่กลับกลอกแต่อย่างใด. การพยายามฝึก จนทำได้อย่างนี้ เรียกว่า จิตตสิกขา ซึ่งเมื่อมีแล้วทำจิตต์ให้สงบอยู่ในอำนาจได้, ต่อนั้นก็ใช้เป็นอุปกรณ์แก้ปัญญานสิกขา อย่างจำเปนนยิ่ง.

๑ มีหลายพวก เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมของนักบวช ก็มี เกี่ยวกับอนามัยของร่างกาย ก็มี เกี่ยวกับการเคารพ, ปฏิสันถาร, ประณัติ ฯลฯ ผู้อื่นก็มี, เกี่ยวกับการรักษาสิ่งของเครื่องใช้สรวอยของตน หรือของหมู่ก็มี และยังมีอย่างอื่นอีก ซึ่งเปนส่วนต้องรู้แล้วทำในเบื้องต้น, อนุโลมทำนองเดียวกัน ทั้งฆราวาสและบรรพชิต.

ในส่วนปัญญาสิกขา คือการควบคุมจิตต์ที่ฝึกจนอยู่ในอำนาจแล้วนั้น ให้คิดแล้วคิดอีกจนแทบตลอด ในข้อปัญหาของชีวิต หรือที่จำเอนแก่ชีวิต โดยย่อคือ อะไรเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ทำอย่างไรจึงจะพ้นทุกข์. และเพราะเหตุว่าสิ่งทั้งปวง รวมทั้งสุขทุกข์ของชีวิต เป็นเรื่องของใจ คือทุกข์เพราะใจปลงไม่ตกในสิ่งที่ตนเข้าใจผิดแล้วหลงยึดถือไว้, จะสุขได้ก็ด้วยบังคับแนวของความคิดอย่างแรงกล้าให้แล่นไปอย่างรู้แจ้ง **แทบตลอด** จนปลงตกในสิ่งที่ตนยึดถือ ถึงกับ รัก โกรธ เกลียด กลัว มัวเมา ฯลฯ นั้นๆ เสีย โดยไม่มีเชื้อเหลือเพื่อความเอนเช่นนั้นอีกต่อไป. การพยายามทำ จนทำได้เช่นนี้ เรียกว่าปัญญาสิกขา, ซึ่งมีบริบูรณ์แล้ว ก็จบกิจแห่งพรหมจรรย์, – จบพรหมจรรย์คือจบศาสนา, ไม่มีเรื่องที่จะต้องทำอีกต่อไป นอกจากการเสวยสุข.

โดยนัยนี้ จะเห็นได้ว่า พุทธศาสนา คือศาสนาแห่งการบังคับตัวเอง : ถ้าหมายถึงคำสอน ก็คือคำสอนแห่งการบังคับตัวเอง, ถ้าหมายถึงการทำหรือการปฏิบัติ ก็คือการกระทำการบังคับตัวเอง และเมื่อหมายถึงผลสุดท้ายคือปฏิบัติ ก็คือชิมชาบรสแห่งผลของการบังคับตัวเอง อันเดียวกันนั่นเอง. เมื่อเรียน หรือเมื่อทำ หรือเมื่อได้รับผลของการทำ ก็มีเหตุผลพร้อมพอที่จะให้ตนเชื่อถือนั่นใจตนเองได้ โดยไม่ต้องเชื่อตามคำผู้อื่น จึงเป็นการบังคับตัวเองอย่างมีเหตุผลของตนเอง – โดยตนเอง – เพื่อตัวเอง อย่างที่เอนอันแน่วใจได้ว่าไม่เป็นศาสนาแห่งความโง่เขลา ถึงกับต้องมีการล่อหลอก หรือขู่เข็ญอย่างใดแม้แต่น้อย.

ลัทธิศาสนาบางลัทธิ หวังความช่วยเหลือจากผู้อื่น จนไร้หลักแห่งการช่วยตัวเอง ไฉนจะมีการบังคับตัวเอง. บางลัทธิมีการบังคับตัวเอง แต่ไร้เหตุผล เพราะเป็นเพียงการนึกเอาอย่างตื้นๆ หรือเป็นการเดา จึงเลยเถิดเป็นอัตตakilมณานุโยคไปก็มี, ที่อ่อนแอเอาแต่ความสนุกสนาน กลายเป็นอย่างที่เราเรียกว่า กามสุขัลลิกานุโยคก็มี จึงแปลกกับพุทธศาสนา ซึ่งมีหลักการบังคับ

ตัวเองอย่างมีระเบียบเรียบร้อยชัดเจน มั่นคง ปรากฏเป็นสี่ — สมาธิ — ปัญญา หรืออัญมณีจักรวรรค, และมีเหตุผลพร้อมอยู่เสมอ; เป็นอันกล่าวได้ว่า พุทธศาสนาคือศาสนาแห่งการบังคับตัวเอง — ชนะตัวเอง — เชื่อตัวเอง — ฟังตัวเอง ฯลฯ, โดยแท้.

เนื้อความเท่าที่บรรยายมาแล้วนี้ เป็นเพียงมุ่งให้ผู้อ่านมองเห็นจุดสำคัญ อันเป็นที่สรุปรวมใจความของธรรมบรรยาย อันกว้างขวางลึกซึ้งดุจมหาสมุทรเท่านั้น, คือว่าเมื่อมีหลัก ก็ไม่พินเฟื่อ, รู้อะไรเพิ่มเติมเข้ามาอีกเท่าไร ก็ไม่งงเงอะ จนไม่รู้ว่าจะจำไว้อย่างไรไหว, แต่อาจสงเคราะห์รวมเข้าชั้นเข้าเชิง ของหลักธรรม ซึ่งที่แท้ก็มีอยู่เพียง ๓ คือ สี่ — สมาธิ — ปัญญา เท่านั้นเอง; จึงเมื่อถ้ายังไม่เข้าใจในส่วนไหน ก็พึงศึกษาค้นคว้าจากเนื้อความที่ได้บรรยายในที่อื่นเฉพาะส่วนนั้น สืบไปเทอญ.

พุทธทาส ภิกขุ

๒๐ กันยายน ๒๕๘.

การทำดี

ทำดี ทำชั่ว ได้
โดยปกติ เป็น
ผู้ใด อบรมความ —
บุญส่งผู้นั้น ขึ้น

ผลตาม ทำแล
เช่นนั้น
ดี มาก
พากสร้าง.

ครูเทพ (จากไทยเขษม)

พระมหาวิหารพุทธคยา

“สามเณรไทยในสารนาถ” แปล

จาก The great Buddhagaya Temple by “A Buddhist.”

ในหนังสือฮินดูสถานรีวิว ธันวาคม ๑๙๑๔.

บรรดาศาสนาที่ใหญ่ๆ ในโลกนี้ มีอยู่ด้วยกันสี่ศาสนา คือ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสเตียน และศาสนาหมัด. ศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ เป็นศาสนาของชนชาติอารยันแท้ ส่วนศาสนาคริสเตียนและศาสนาหมัด เป็นศาสนาของชนชาติ “ซีมิติก (Semitic).” ปู่เกิดของศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธนั้น อยู่ในประเทศอินเดีย, ส่วนของศาสนาคริสเตียนและศาสนาหมัด อยู่บนฝั่งด้านตะวันตกของทวีปเอเชีย. ศาสนาพราหมณ์ นั้น จำแนกออกเป็นสองนิกายคือ นิกาย “ไซไวท์ และวิษณุ,” พาราณสีหรือ “เบนนาเร็ส” ที่เราเรียกกันทุกวันนี้ นั้น เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับชาวฮินดู — นิกายไซไวท์, ส่วนของพวกนิกายวิษณุ นั้นคือ “มะธูระ” หรือบรินดาวัน ซึ่งอยู่ทางประเทศอินเดียตอนใต้. ชาวฮินดูโดยมากพากันไปถวายบิณฑชะและทำบุญทำทานกันที่เมืองคยา ชาวหมัดก็พากันเดินทางฝ่าความอุปสรรคต่างๆ ในทะเลทราย ไปนมัสการที่เมือง “เมกกะ” ซึ่งเป็นที่เกิดของพระเจ้าหมัดของเขา. ในทำนองเดียวกัน ชาวคริสเตียนก็พากันไปเมือง “เยรูซาเลม” ซึ่งเป็นที่เกิดของพระเยซูคริสต์เจ้า อันเป็นที่เคารพกราบไหว้ของเขา. ฝ่ายพุทธศาสนิกชนเรา ก็มีปูชนียสถานที่สำคัญยิ่งอยู่สี่แห่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระประวัติขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา. สถานที่เหล่านี้คือ :- ๑ ที่ประสูติ ๒ ที่ตรัสรู้ ๓ ที่แสดงพระธรรมจักร

๔ ที่เสด็จปรินิพพาน. ที่ประสูตินั้นก็คือสวนลุมพินี ซึ่งอยู่ในประเทศเนปาล ใกล้เทือกเขาหิมาลัย, ที่ตรัสรู้ก็คือพุทธคยา, ที่ซึ่งพระองค์ได้ทรงแสดง พระธรรมจักร แก่ปัญจวัคคีย์ทั้งห้า นั่นก็คือ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน หรือที่เรา เรียกกันว่าสารนาถในทุกวันนี้, และที่ซึ่งพระองค์ได้ทรงเสด็จดับขันธปรินิพพานนั้นก็คือกุสินาราซึ่งอยู่ใกล้กับเมืองโคธักรขปุระ. เมื่อครั้งพระองค์ยัง ทรงพระชนม์อยู่ พระองค์ได้ตรัสแก่บรรดาสาธุศิษย์ทั้งบรรพชิตและฆราวาส ของพระองค์ว่า จงพยายามพากันเดินทางไปนมัสการที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งสี่นี้ให้จงได้ ผู้ซึ่งได้ไปนมัสการปูชนียสถานเหล่านี้แล้ว เบื้องหน้าแต่สิ้นชีพจะได้ไปสู่ สุคติ.^๑

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งสี่นี้ ได้ค้นพบกันแน่นอนเป็นหลักฐานแล้ว. นอกจากสวนลุมพินี ที่อื่นๆ อยู่ในประเทศอินเดียทั้งหมด (ลุมพินีอยู่ในประเทศ เนปาล).

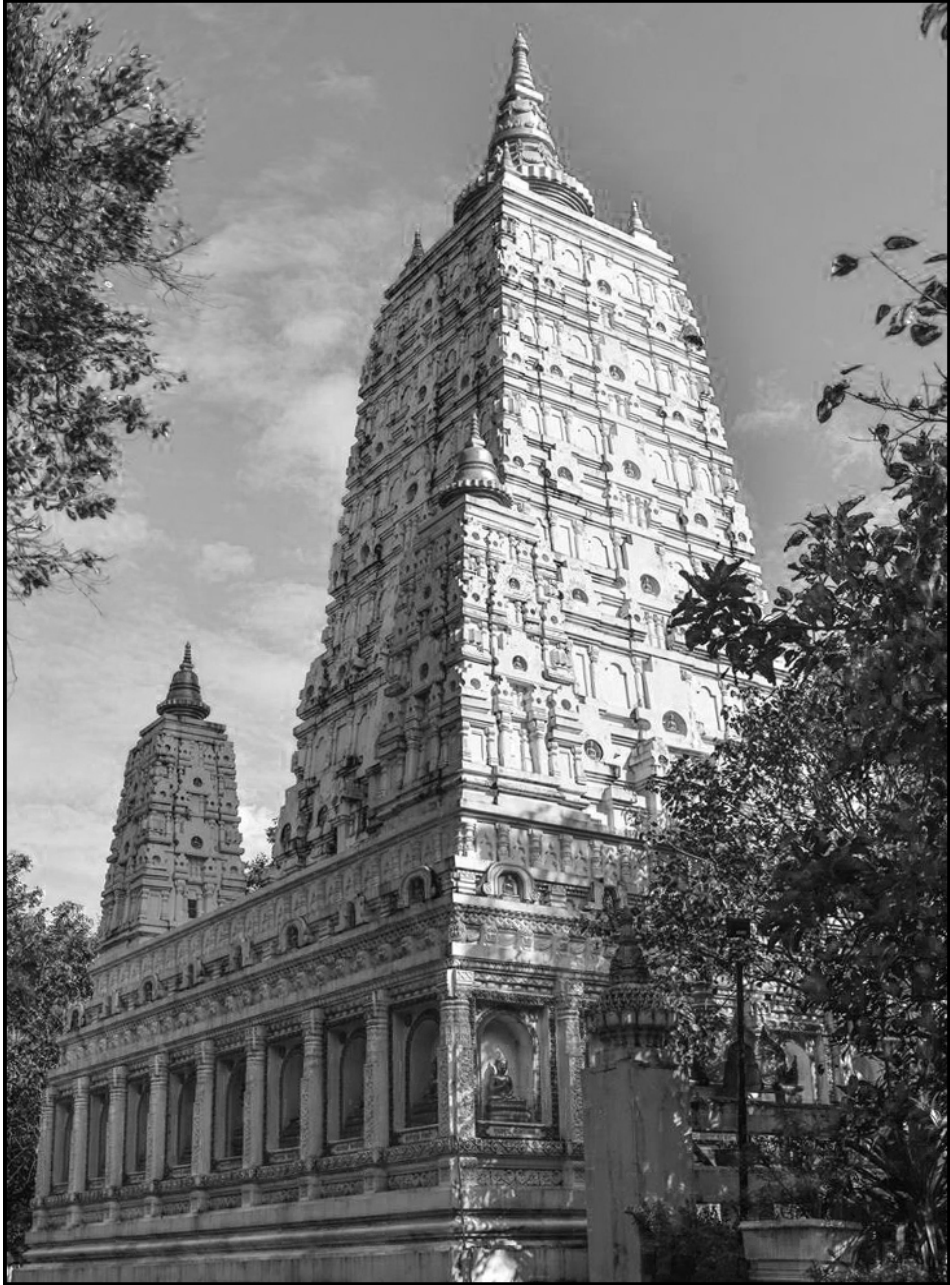
ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งเป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธองค์ นับว่าเป็น สถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำคัญยิ่ง สำหรับชาวพุทธบริษัททั้งหลาย. พุทธมามกะ จากทุกๆ มุมโลก ได้พากันเดินทางไปนมัสการกันเรื่อยๆ นับตั้งแต่เวลา ๒๕๐๐ ปี ที่แล้วมา. ในรัชสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชพระศรีมหาโพธิ์นี้ ได้ถูกตอน และนำไปปลูกไว้ที่ตำบล “อนูราธปุระ” ในเกาะลังกา โดยความควบคุมของ พระภิกษุณีสังฆมิตต์ ซึ่งเป็นพระราชธิดาของพระองค์เอง และเป็นผู้ซึ่งได้ สถาปนาคณะสงฆ์ไว้ในลังกาทวีป เมื่อประมาณ ๒๒๒๒ ปีที่แล้วมา. พระ เจ้าอโศกมหาราชได้ทรงสร้างลูกกรงหินชั้นล้อมรอบพระวิหาร เพื่อเป็น เครื่องหมายที่ระลึก ในคราวที่พระองค์ได้ทรงเสด็จไปนมัสการต้นพระศรี มหาโพธิ์ ซึ่งนายเฟอร์กัสสันในหนังสือ “ประวัติศาสตร์การก่อสร้างของชาว อินเดีย” หน้า ๘๖ เขาได้เขียนไว้ว่า “เปนถาวรวัตถุ ซึ่งเกาะสลักกลดลลาย

๑. คู่มือหาปรินิพพานสูตร

ที่เก่าที่สุดในประเทศอินเดีย.” นักจาริกจีนชื่อ “ฮ้วนฉ่าง” ได้บรรยายเรื่องไว้อย่างชัดเจน ในหนังสือรายงานการเดินทางของเขา ถึงสภาพและเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเขาได้เห็นที่พุทธคยา. ทั้งได้เขียนชมเชยถึงความสวยงามของพระวิหาร เมื่อสมัย ๑๒๐๐ ปีที่แล้วมาด้วย (๖๔๐ A. C.). พระเจ้าแผ่นดินพม่าได้ทรงปฏิสังขรณ์พระวิหารในปี ค. ศ. ๑๓๐๖ ภายหลังจากที่พระพุทธศาสนาในมณฑลพิหาร ได้ถูกทำลายล้างผลาญ ลงโดยน้ำมือของพระเจ้าแผ่นดินของพวกมเหหมัต ชื่อ พักซ์ถิยาร์ชิลย์ในปี ค. ศ. ๑๒๐๐. นักเขียนผู้ทรงความรู้หลายคน ได้ลงความเห็นว่ ความเสื่อมทรามของพระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียนั้น เนื่องมาจากการรุกรานอันทารุณโหดร้ายของพวกมเหหมัต. ดร. กิดอน ได้เขียนในหนังสือ “ศึกษาถึงศาสนาในประเทศตะวันออก” ไว้ว่า “การรุกรานของพวกมเหหมัตเข้าไปในประเทศอินเดียในศตวรรษที่ ๑๑ และต่อมานั้น เต็มไปด้วยการรบบราฆ่าฟันกันอย่างนองเลือด, พร้อมๆ กันนั้นสงครามเพื่อศาสนาอย่างบ้าเลือดก็แผ่สำร่นไป ทั่วทั้งดินแดน ในอินเดียตอนเหนือ. (น. ๔๓๖)

การปฏิสังขรณ์พระวิหารครั้งสุดท้าย ก็กระทำขึ้นโดยพระเจ้ามินดอน แห่งประเทศพม่า ในปี ค. ศ. ๑๘๗๓. พระองค์ได้ทรงจัดส่งคนของพระองค์เอง ไปควบคุมดูแลการปฏิสังขรณ์ แต่เนื่องจากการเสด็จสวรรคตของพระองค์ โดยปัจจุบันทันด่วน และการเสีราชอาณาจักรพม่าทั้งหมด แก่อังกฤษในปี ค. ศ. ๑๘๘๕ ความหวังทั้งหมดที่คิดจะซ่อมแซมพระวิหาร ก็พลอยสูญไป. แต่อย่างไรก็ดีพระวิหารก็ได้ถูกปฏิสังขรณ์ขึ้นโดยรัฐบาลเบงกอลในปี ค. ศ. ๑๘๘๐ ดังรูปที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้.

ในปลายปี ค. ศ. ๑๘๙๐ เซอร์เกรียสันคอลเล็กเตอร์แห่งเมืองคยา ได้เห็นสภาพอันทรุดโทรมปราศจากความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ใด ของพระวิหารเข้า จึงได้ขอร้องไปยังทางรัฐบาลอังกฤษ ขอโอนพระวิหารให้ไปอยู่

วิหารพุทธคยา

เป็นเครื่องหมายสถานที่ตรัสรู้ อยู่ในมณฑลพิหาร, อินเดีย. ในพ.ศ. ๒๔๐๖
ปรากฏว่าหักพังลงมาก. พุทธบริษัทชาวพม่าได้จัดการปฏิสังขรณ์ใน พ. ศ. ๒๔๒๐.
ภายหลังถูกเปลี่ยนไปอยู่ในความดูแลของพวกฮินดู ใน พ.ศ. ๒๔๓๔. ต่อมา
คณะกรรมการแห่งอินเดียเนชั่นแนลคอนเกรสส์ ประชุมตกลงกันว่า
ต้องยอมให้พุทธบริษัทมีสิทธิเข้าไปนมัสการได้. และคณะกรรมการรักษา
และจัดการสถานที่ ต้องประกอบด้วยฮินดู ๕ คน, พุทธมามกะ ๕ คน.

ในความควบคุมดูแลของกรมปฏิสังขรณ์ วัดอุโบราณแห่งประเทศอินเดีย เหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้นในต้นปี ค. ศ. ๑๘๙๑.

ในเดือนมกราคม ค. ศ. ๑๘๙๑. ท่านอนาคาริกธรรมปาละได้เดินทางไปนมัสการสถานที่ศักดิ์สิทธิ์นี้ เมื่อท่านได้เห็นสภาพอันทรุดโทรมของพระวิหารก็เกิดความรู้สึกเศร้าสลดใจเป็นอย่างมาก ท่านได้ตัดสินใจว่าจะอยู่ที่นั่น เพื่อปกป้องรักษาดูแลพระวิหาร และจะนำพระภิกษุจากต่างประเทศมาอยู่ด้วย. ในปี ค. ศ. ๑๘๗๓ พระเจ้าแผ่นดินพม่าได้ส่งเพ็ชรนิลจินดาไปเป็นเครื่องสักการบูชาแด่ต้นพระศรีมหาโพธิ์พร้อมด้วยสิ่งของอันมีค่าหลายอย่าง ไปเป็นเครื่องกำนัลแก่มหันต์คนก่อน ผู้ซึ่งมีนามว่า “เหมนารายณะศิระ” ด้วย พระองค์ทำได้ความตกลงกับฝ่ายพวกมหันต์ว่า จะต้องอนุญาตให้พระภิกษุในพุทธศาสนาไปอยู่ประจำที่พุทธคยาได้เสมอ. หลังจากได้ทำความตกลงกันแล้ว ตึกสำหรับเป็นที่เก็บเครื่องสักการบูชา อันมีค่า ที่พระเจ้าแผ่นดินพม่าได้ส่งไปถวายต้นพระศรีมหาโพธิ์ และวัดสำหรับเป็นที่สำนักของพระภิกษุที่จะไปอยู่ ก็ได้จัดสร้างขึ้นด้วย.

ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายมหันต์ มิได้เอาใจใส่ดูแลพระวิหารเลยจนกระทั่ง ดร. เกรียสัน ได้ยื่นคำร้องไปทางรัฐบาล. พระภิกษุชาวลังกาได้อาศัยอยู่ที่พุทธคยา ในวัดที่พม่าได้สร้างขึ้นนั้น ครั้งแรกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค. ศ. ๑๘๙๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค. ศ. ๑๘๙๓. ครั้งที่สองตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ค. ศ. ๑๘๙๕ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งเป็นเดือนที่พระภิกษุเหล่านั้น ถูกบังคับให้ออกจากบริเวณสถานที่พุทธคยา โดยคำสั่งของศาลสูงแห่งมณฑลเบงกอล.

พวกพุทธศาสนิกชน ที่อาศัยอยู่ที่พุทธคยา ในเวลานั้นมิได้เคยทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดเลย. ในปี ค. ศ. ๑๙๐๒ ชาวญี่ปุ่นชื่อนายโอซากุระ พร้อมด้วยสวามี วิเวกานันท์ และแม่ชีนิเวทิตะ ได้เดินทางไปชมสถานที่พุทธคยา

และได้ทำการประชุมกับพวกมหันต์ ถึงเรื่องที่จะตั้งสาขาของสมาคมฮินดู—
 ญูปุ่นแอกติวิตี้ขึ้นที่พุทธคยา. รัฐบาลได้ลอบรู้เค้าความเข้า ดังนั้นในปี
 ค. ศ. ๑๙๐๖ ข้าหลวงจังหวัดปटना จึงได้ส่งคำสั่ง ไปยังพวกมหันต์ให้นำ
 คดีขึ้นฟ้องพุทธสมาคมที่พุทธคยา (สมาคมที่ท่านธรรมปาละได้สร้างขึ้น),
 เพื่อจะได้ไล่พุทธศาสนิกชนออกจากสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ให้หมด. ความเปน
 จริงเรื่องนี้ ไม่ใช่ธุระกิจการของรัฐบาลที่จะต้องระแวงไปเลย แต่ประจบกับ
 ในเวลานั้น รัฐบาลอินเดีย สงสัยและเอาใจใส่ในการเคลื่อนไหวของชาวญูปุ่น
 ในอินเดียมาก ดังนั้นพอได้ยินข่าวถึงเรื่องที่ชาวญูปุ่น จะเปิดสาขาของสมาคม
 อินเดีย — ญูปุ่นแอกติวิตี้ขึ้นที่พุทธคยาเข้าด้วย ก็ยิ่งทำให้รัฐบาลระแวงหวาด
 กลัวและไม่สามารถจะทนดูการกระทำของชาวญูปุ่นต่อไปอีกได้ ผลที่สุดก็คือ
 พวกมหันต์ได้ถูกขึ้นน้ำใจให้จับคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาล ด้วยความหวังที่จะด้อน
 พุทธบริษัทออกจากพุทธคยาเสียให้หมด ความนี้ได้ดำเนินไปตั้งแต่ ค. ศ. ๑๙๐๗
 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค. ศ. ๑๙๑๐ ในผลที่สุดพุทธสมาคมของท่านธรรมปาละ
 ก็ต้องเปนฝ่ายพ่ายแพ้ และต้องจำใจออกจากสถานที่ตรัสรู้ขององค์พระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าของตน ด้วยความจำเปน อันเนื่องด้วยปัญหาของการเมืองแท้ๆ.
 นับตั้งแต่เวลานั้นมา ไม่มีพุทธศาสนิกชนคนใด จะพำนักอาศัยอยู่ที่พุทธคยา
 ได้ถาวรยืดยาวเลย.

หลังจากสงครามศาสนา (crusade) ได้เกิดขึ้น, ที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งเยรูซาเลม
 ได้ตกไปอยู่ในกำมือของพวกมหารัศมี ถึงแม้กระนั้นพวกคริสเตียนทุกๆ นิกาย
 ก็ยังได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ที่เยรูซาเลม, ทั้งมีสิทธิ์ที่จะสร้างโบสถ์วิหาร
 ได้ตามลัทธิของตน โดยไม่มีการขัดข้องอะไรเลยจากพวกมหารัศมี, แต่การ
 ดูแลสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตกอยู่ในกำมือของพวกเตอร์กี. เพื่อจะหลีกเลี่ยงการ
 ทะเลาะวิวาท ซึ่งอาจเกิดมีขึ้นได้รัฐบาลมหารัศมีก็มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแผ่กว้าง
 ขวางพอที่จะอนุญาตให้พวกคริสเตียน ไม่เลือกว่าลัทธินิกายไหน อาศัยอยู่ที่

เยรูซาเลมและสร้างโบสถ์วิหารตามความชอบใจของตนได้ โดยปราศจากการขัดขวาง. ทั้งพวกคริสเตียนก็รู้สึกสันโดษและพอใจในการเอื้อเฟื้อเช่นนี้มาก รัฐบาลมุสลิมให้อำนาจอันชอบธรรมแก่พวกคริสเตียน โดยถึงแม้ว่าสถานที่เยรูซาเลมจะตกไปอยู่ในอุ้งมือของพวกเขา แต่รัฐบาลอังกฤษปฏิเสธการกระทำเช่นนั้นแก่พุทธศาสนิกชนในอินเดีย บางทีรัฐบาลอังกฤษอาจจะหวาดกลัวไปว่า ชาวญี่ปุ่นจะยึดเอาพุทธคยา ไว้เป็นสถานที่โปรปะกานดาการเมืองของตนในอินเดีย. และเพื่อจะป้องกันตน ให้พ้นจากการเมืองอันยุ่งเหยิงดังกล่าวมานี้, รัฐบาลอังกฤษจึงคิดว่า เหมาะที่จะปิดประตูการเข้าไปเยี่ยมเยียนในบริเวณสถานที่พุทธคยา ของพุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งของชาวญี่ปุ่นเสียทั้งหมดจะดี.

การกระทำเช่นนี้ของรัฐบาลอังกฤษ มิได้ให้ความยุติธรรมแก่บรรดาประชากรชาวยุโรปที่นับถือพุทธศาสนา ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเลย. ในประเทศพม่า อารกัน จิตตอง และชิกกิมมีพลเมืองที่นับถือพุทธศาสนาอยู่ประมาณ ๑๒ ล้านคน ในลังกามีอยู่ประมาณ ๒ ล้านคน ผู้ซึ่งเป้นพลเมืองของราชอาณาจักรอังกฤษโดยตรง.

สงครามโลกที่แล้วมา ได้ทำให้การเมืองของโลกเปลี่ยนแปลงไปมาก ความกลัวการรุกรานของเยอรมัน ก็เสื่อมไป เยรูซาเลมก็กลับคืนมาอยู่ในอำนาจของพวกคริสเตียนตามเดิม ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งถูกสงสัยมาแต่ก่อน ก็กลับกลายเป็นมิตรกับชาวอังกฤษ และได้รับอำนาจจากอังกฤษให้เป็นผู้รักษาดูแลน่านน้ำมหาสมุทรอินเดีย ความอุปการะช่วยเหลือต่างๆ ที่ชาวญี่ปุ่นได้แสดงแก่ชาวอังกฤษ เมื่อครั้งสงครามโลก ทำให้ชาวอังกฤษเห็นใจและรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณแก่ชาวญี่ปุ่นอยู่มาก.

เยรูซาเลม ที่หายไปก็กลับคืนมาอยู่ในกำมือของพวกคริสเตียนตามเดิม เมกกะก็อยู่ในอำนาจของพวกมเหหมัด. เบนนาเรส (พาราณสี) และ

พุทธคยา ก็อยู่ในความคุ้มครองอารักขาของพวกไซไวท์และพวกวิษณุ. พุทธคยาของเราเท่านั้นที่ยังตกอยู่ในอุ้งมือของชาวต่างศาสนา, ถูกเขาทอดทิ้งปราศจากความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ใด กำลังถูกทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศปรากฏต่อชาวต่างศาสนาเขา โดยพวกบรืวารของเจ้าไซไวท์มหันต์. ทำไมเรายังจะมัวยอมให้การกระทำอย่างป่าเถื่อนเช่นนี้ มีได้ต่อไปอีกเล่า? พวกมหะหมัดอนุญาตให้ชาวคริสเตียนอาศัยและปลูกสร้างโบสถ์วิหาร ตามความชอบใจของตน ในเมืองเยรูซาเลม แต่หันมาทางพวกเราด้วยความเศร้าสลดเสียใจอย่างสุดซึ้ง ที่เราชาวพุทธมามกะทั้งหลายกำลังมิได้รับความเมตตากรุณา และความยุติธรรมเลย.

พุทธศาสนิกชนที่เป่นพลเมืองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนน้อย เหตุฉนี้แหละจึงอ่อนแอเป่นธรรมดา. เพราะฉนั้นจึงเป่นหน้าที่ของรัฐบาล ที่จะต้องสอดส่องดูให้รู้ว่าเขาเหล่านั้นมิได้รับความข่มเหงรบกวนหรือเบียดเบียนจากผู้หนึ่งผู้ใด ถ้าจะไม่เรียกว่าถูกเขาข่มเหงอย่างตรงๆ แล้วละก็อะไรอีกเล่า ที่บรรดาพุทธศาสนิกชนมิได้รับอนุญาตให้พำนักอาศัยอยู่ที่พุทธคยา อันเป่นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ของตน?

เรื่องราวต่างๆ ของพระวิหารที่ติดต่อกันเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ ทำให้พุทธคยาเป่นสถานที่สำคัญยิ่ง สำหรับชาวพุทธบริษัททั่วโลก พระพุทธเมตตรัยเจ้า ซึ่งเป่นผู้สืบเชื้อสายของพระโคตมเจ้า จะทรงตรัสรู้ที่พุทธคยานี้อีกเหมือนกัน. พุทธศาสนิกชนทั้งหลายเชื่อว่า บรรดาพระพุทเจ้าทุกๆ องค์ในปางก่อน และพระพุทเจ้าโคตมเจ้าของเราทุกวันนี้ ได้ทรงตรัสรู้ที่พุทธคยาทั้งสิ้น. เหตุฉนั้นพุทธคยาจึงเป่นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของพุทธบริษัททั้งหลายอยู่ชั่วนิรันดร.

ต้นพระศรีมหาโพธิ์ที่ได้ถูกตอนจากต้นจริงที่พุทธคยา และนำไปปลูกไว้ที่เมืองอนูราธะปุระในเกาะลังกานั้น ยังคงงดงามแจ่มใสอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้

มีผู้คนไปนมัสการกันอย่างล้นหลาม เพียงแต่ต้นที่ได้แยกมาประชาชนยังพากันแสดงความเคารพนับถือถึงเพียงนี้แล้ว, ถ้าได้โดนกับต้นจริงเข้าความศรัทธาเชื่อถือของเขาจะเพิ่มขึ้นอีกเท่าใดนั้น ข้าพเจ้าไม่จำเป็นจะต้องบอกกล่าว ท่านผู้อ่านคงจะทราบได้ดีแน่นอน. พระเจ้าแผ่นดินศรีเมฆาวรามแห่งเกาะลังกาได้ทรงสร้างสังฆาราม ไว้หลังหนึ่งที่พุทธคยา, ซึ่งปรากฏว่ายังคงเจริญรุ่งเรืองอยู่จนกระทั่งถึงเวลาที่นักจาริกจีน ได้เดินทางไปถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์นี้. ท่านอาจารย์พุทธโฆษาผู้ซึ่งเราอาจเรียกได้ว่า เป็นผู้ที่ฟื้นฟูพระพุทธศาสนาขึ้นในสมัยกลางก็ได้เดินทางไปเกาะลังกา จากพุทธคยาตัวเอง.

พวกอินดูมหันต์อาจอ้างได้ว่าที่ดินตรงที่พระวิหารได้สร้างขึ้นนั้น เป็นของเขา เรายอมรับในข้อแย้งนี้, แต่เป็นด้วยเหตุอะไรเล่า ที่พุทธศาสนิกชน ซึ่งมีจำนวนตั้ง ๔๗๕ ล้านคนในโลกนี้ จึงต้องพลอยมิได้รับมรดกอันตกทอดมาจากบรรพบุรุษของตนด้วย ? แอลเซดลอร์เรน ซึ่งชาวเยอรมันอ้างว่าเป็นของตนนั้น เวลานี้ฝรั่งเศสกำลังจะเอากลับคืนมาให้ได้อีกแล้ว. เมื่อก่อนนี้เยรูซาเลมได้ตกไปอยู่ในกำมือของพวกมหารวม, แต่เวลานี้ชาวอังกฤษได้แย่งเอากลับคืนมาแล้ว, และเราไม่ต้องสงสัยว่า ชาวอังกฤษจะยอมให้เยรูซาเลมตกไปอยู่ในกำมือของพวกมหารวมอีก. พุทธคยาเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับพุทธศาสนิกชน มากยิ่งกว่านั้นตั้งสามเท่า มันเป็นการยุติธรรมที่ถูกต้องและเต็มไปด้วยเมตตากรุณา ยิ่ง ที่พุทธคยาสมควรจะได้เวนคืนมาให้พุทธศาสนิกชน ผู้เป็นเจ้าของเดิมอย่างแท้จริงเสีย. บิดาเท่านั้นสามารถจะหยั่งความรักของตนที่มีต่อบุตร และบุตรเท่านั้นที่จะหยั่งทราบความรักของตนที่มีแก่บิดา มารดาเลี้ยงไม่สามารถจะรู้สึกหรือแสดงความรักของตนเหมือนอย่างมารดาที่แท้จริงได้. พวกมหันต์ที่เป็นนิกายไซไวก์และเป็นสานุศิษย์ของสังกราจารย์ยะ เหตุฉะนั้นความรักพุทธศาสนา ไม่มีวันที่จะฝังอยู่ในทรงอกของเขาได้. เมื่อคราวมหาสงครามโลกที่แล้วมา พุทธศาสนิกชนชาติญี่ปุ่น

จีน, สยาม, พม่า อารกัน ชิกกิม ลังกา และกระทั่งชาติทิเบตก็อยู่ข้างอังกฤษ พวกกันช่วยเหลือรัฐบาลทั้งคนและทั้งทรัพย์สินเงินทอง อย่างเต็มความสามารถ ชาวญี่ปุ่นก็ได้กลายเป็นมิตรที่แท้จริงของอังกฤษ. ยุติธรรมแล้วที่พระวิหารพุทธคยา สมควรจะเวนกลับคืนไปให้เป็นกรรมสิทธิ์ของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย, ภาคใต้การดูแลของรัฐบาลอังกฤษ.

ภูเขาอาตามปึก ในเกาะลังกา ที่ประชาชนนับถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์นั้น อยู่ในความปกป้องรักษาของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา. ทั้งชาวฮินดูและชาวมะหะหมัด ได้รับความต้อนรับอย่างเสมอภาค จากท่านพระภิกษุเหล่านั้น ที่วัดพระเขี้ยวแก้วประชาชนไม่เลือกชาติศาสนาเข้าไปนมัสการได้ โดยปราศจากภยันตรายใดๆ เลย พุทธศาสนิกชนรักษานิติภาพและมีความอดทนอยู่เสมอ. ถึงแม้ว่าจะถูกผู้อื่นเขาข่มเหงเค่งร้ายก็ตาม ช่วงเวลาตั้ง ๒๔๐๐ ปี พระพุทธศาสนา ศาสนาเดียวเท่านั้นในโลกนี้ ที่เจริญเผยแผ่ไปทั่วทุกๆ มุมโลก โดยปราศจากเลือดตกยางออกแม้แต่หยดเดียว. ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณา สมควรแล้วหรือที่วิหารอันศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ ผู้ซึ่งได้ทำการเสียสละอย่างใหญ่หลวง และได้กระทำความพากเพียรพยายาม, อันแสนยากแสนลำบากนั้นเป็นเวลาตั้ง ๖ ปี ด้วยความปรารถนาอันแรงกล้า ที่จะช่วยให้ชาวโลกทั้งหลายหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสาร อันเต็มไปด้วยความทุกข์โศก และเพื่อจะนำเขาเหล่านั้นให้ไปสู่สมรภูมิแห่งความสุขอันยอดเยี่ยม คือ “พระนิพพาน”; จะต้องมาถูกทำให้เสียสง่าราศรีและอัปยศอดสู โดยพวกศาสนศิษย์อันไร้ปัญญาของเจ้าฮินดุมหันต์. พระธรรมเป็นกฎหมายที่ปกครองโลกนี้, พวกฮินดุมหันต์ จะไม่มีกะใจคิดบ้างเซียวหรือว่ามีมั่นเป็นความซื่อตรง ยุติธรรม และดีเท่าไรที่พุทธคยาสมควรจะตกไปอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดิมของเขาโดยชอบธรรม. มรดกของบิดาต้องตกไปอยู่กับบุตรชาย. เหตุฉะนั้นจึงไม่มีปัญหาอะไรเลย ที่พุทธคยาจะ

ไม่ควรตกไปเป็นของพุทธศาสนิกชน. เราเชื่อว่าถ้าพวกมหันต์ยินยอมในข้อนี้ แล้วพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย จะตอบแทนบุญคุณเขาให้สมใจทีเดียว และรัฐบาลอังกฤษก็ไม่ควรจะลืมการแสดงความไม่ตรีต่อพุทธศาสนิกชน, โดยการกระทำเช่นนี้. เวลาและเงาแห่งความเชื่อตรงโดยยูติธรรมก็กำลังย่างเข้ามาแล้ว. เราทั้งหลายกำลังท่องอยู่ด้วยความเคารพอย่างสูงว่า พุทธคยาจะต้องตกมาเป็นสมบัติของเราในไม่ช้านี้. สมาคมมหาโพธิ์ในอินเดีย ได้พยายามทำงานมาแล้วนับเป็นเวลาตั้งหลายสิบปี ด้วยความหวังที่จะเข้ายึดเอากรรมสิทธิ์ของพระวิหารกลับคืนมาให้ได้. เงินเป็นจำนวนมากมาได้ใช้ทุ่มเทไปแล้วในงานนี้ และกำลังใช้ทุ่มเทอยู่เรื่อยๆ มาจนบัดนี้.

นลียา โลกวฒโน

เกิดเป็นคนต้องเป็นคนดีที่มีค่า
มีศีลสมาธิปัญญาเป็นอารมณ์
อย่าหมายจิตต์คิดประกอบระบอบชั่ว
คนรกโลกชั่วร้ายกายราศี

เชื่อว่าจาพระพุทธรองค์ทรงสั่งสอน
เฝ้าสังวรเพียรระวังตั้งไว้ดี
อันทำตัวชั่วช้าพาเสื่อมศรี
จงหน่ายหนีให้ห่างอย่างไกลเอย,

อ. ทองปลอม

สภารักษาพุทธคยา

ข่าวการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอาพุทธคยา
กลับคืนมาในปัจจุบันนี้

ยุวพุทธศาสนิกชนชาวลังกา ได้ร่วมมือกันเปิดสภารักษาพุทธคยาขึ้นมาใหม่ มีสำนักงานที่เลขที่ ๓๒ ถนนฟรันซิส เมืองเวลวัต สมาคมมีจุดประสงค์ที่จะรวบรวมคนหนุ่มกระทำการบูชา เรียกว่า สัตยคหะ ที่พุทธคยา. สภาได้โฆษณา ชักชวนเชิญผู้อาสาสมัครจากประเทศที่นับถือพุทธศาสนาทุกๆ ประเทศ ขึ้นต้นคำชักชวนด้วยคำของท่านมานชื่อว่า “มันไม่เป็นการยุติธรรม ที่พุทธคยา จะอยู่ในความปกครองของผู้ที่ไม่นับถือพุทธศาสนา. ตลอดเวลาเหล่านี้ พวกท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลายกำลังทำอะไรกันอยู่เล่า ? ถ้าสำหรับข้าพเจ้า แล้วมันย่อมหมาถึงความมีชีวิตอยู่หรือความตายที่เดียว ข้าพเจ้าจะต้องยอมพลีชีพเพื่อเอาพุทธคยามาให้ได้”

เมื่อมีผู้สมัครสมทบมากพอแล้วก็จะพากันไปยังพุทธคยา ยอมตายอยู่ที่นั่น, หากจะมีผู้ขัดขวางทำร้ายประการใด, ก็ยินดีรับทุกประการ.

ตามข่าวในหนังสือพิมพ์ Ceylon Daily News, May 10, 1937 มีว่าขณะนี้มีการประชุมกันเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ. ศ. ๒๔๘๐ มีผู้สมัครหลายคน, และมีผู้พูดหลายท่าน. ในที่สุดผู้เป็นประธานให้ความเห็นว่า พวกเราจะกระทำการใดๆ ควรให้ถูกต้องตามกฎหมายและด้วยความฉลาด ในวิธีที่ท่านธัมมपालะเคยกระทำมาแล้วแต่ไม่สำเร็จ ถ้าเราเอามากระทำอีกก็จะเปนความผิดพลาดซ้ำๆ ท่านกล่าวย้ำอีกว่า แม้ที่ศรีปะทะ และดาลาทะ มาลิกวะใน

ลังกา ก็ดูเหมือนกันว่า ยังไม่อยู่ในความคุ้มครองของพวกพุทธแท้, เพราะยังมีหีบเรียไรเงินมากหลาย คอยเก็บเงินจากผู้มีศรัทธามานมัสการ — เป็นการบูชาชนิดที่ทำลายพระพุทธศาสนา. ท่านไม่กล้ารับรองว่าการกระทำสัตย-
คหะจะเป็นผลดีหรือเป็นผลร้าย, อาจทำให้มหันต์ผู้เป็นเจ้าของพุทธคยาโกรธ จนถึงกับโค่นต้นพระศรีมหาโพธิเสียก็ได้. และท่านไม่แน่ใจว่าการกระทำชนิดนี้จะถูกหลักสัมมาปฏิบัตินัก.

มีการอ่านจดหมายจากผู้สมัครมาจากต่างจังหวัดแล้วเลิกประชุม ยังไม่ตกลงว่าสภาจะดำเนินการต่อไปประการใด.

นิวาโต

(ความไม่จองหองพองตัว)

มีดีอวด อวดได้ :	เปนประกาศ
ดีไม่มี อวดดีเหลือ	หมั่นไส้,
ถ่อมกายวิสัยปราชน์	เพราะเปรี๊ยะ
รู้ ว่าไม่รู้ไซ้,	ยิ่งถม — ถไป.

ครูเทพ (จากไทยเขษม)

ท่านโลกนาถ กับ บัณฑิตเนฮรู

เราได้นำจดหมายของท่านโลกนาถ ถึงชาวหริชน ลงพิมพ์ไป
ยังไม่ทันเสร็จ ก็ได้รับจดหมายของท่านที่มีถึง บัณฑิตยวฮาราล
เนฮรู ผู้นำแห่งคณะคองเกรสส์อินเดีย, ซึ่งท่านส่งมาโดยตรงอีก
๒ ฉบับ. เห็นว่าถ้ารอไว้เล่มหลัง จะยิ่งเข้าไป จึงนำลงในเล่มนี้
ฉบับหนึ่งก่อน. หวังว่าท่านที่สนใจในท่านเนฮรู หรือท่านโลกนาถ
คงได้รับความเพลิดเพลินบ้างตามควร. ถ้าจะเป็นผู้สังเกตให้มาก
สักหน่อย จะเห็นว่า พระโลกนาถ “คม” ขึ้นกว่าเมื่อเข้ามาสู่เมือง
ไทยอีกมาก. คำแปลของท่าน “ทูลโลกการมณจิตต์” --บ. พ.

นโม พุทธายะ !

The WORLD BUDDHIST MISSION.

คณะพุทธศาสนิกธรรมทูต ทั่วสากลโลก

วัตถุประสงค์ของคณะพุทธศาสนิกธรรมทูต ทั่วสากลโลก คือการรื้อ
ถอนสากลมนุษยชาติอันทนทุกข์ทรมานในความทุกข์กายและทุกข์ใจ ออกจาก
ความทุกข์นั้นๆ ด้วยการชี้ให้เห็น สมุฏฐาน, การดับสนิท และวิธีที่จะให้ลุ
ถึงการดับสนิทแห่งความทุกข์กายและทุกข์ใจ. คณะจะพยายามให้เกิดมี
ท่านผู้สำเร็จ (Saints) แล้วและส่งท่านเหล่านั้น ออกจูงนำสากลมนุษยชาติ
ผู้มีความทุกข์ทรมาน ให้ดำเนินชีวิตไปตามหนทางอันเป็นอภัยมณณ์
เพื่อลุล่วงอรหันตภาพ.

“เราไม่ต้องการพุทธศาสนาแห่งยุคปัจจุบัน ! เราต้องการเฉภาะ
พุทธศาสนาแห่งยุคโบราณกาล เท่านั้น ! พระพุทธศาสนาอันสุกใสปราศจาก

มลทินโทษแห่งสมัยเพรงกาล ได้ถูกขุดค้นขึ้นมาได้แล้วโดยพวกเรา เมื่อปี ค. ศ. ๑๙๓๓, คือเมื่อพวกเราได้เคลื่อนทัพธรรมพยุหะครั้งแรกของเรา ! จุดประสงค์ของเรา คือการช่วยโลกให้รอดพ้น ด้วยการฟื้นตัวเกิดขึ้นใหม่ แห่งพุทธศาสนาอันเก่าแท้ !”

ผู้ก่อการคือ :

ท่านโลกนาถ

พุทธบรรพชิต ชาตอิติตาเลียน.

จดหมาย

จาก : โลกนาถ (พุทธบรรพชิตชาตอิติตาเลียน) ถึง : บัณฑิตยวหารุลาถ เนฮรู
สำนัก 53 Windermere Road c/o Dr. P. J. Metha,
Rangoon, Burma. Pagoda Road, Rangoon.
พฤษภาคม, 8, 2481 — 1937,

บัณฑิต ยวหารุลาถ เนฮรู : ขอเจริญพรต่อท่าน !

อาตมาภาพ หวังว่า ท่านคงผาสุกสบายดี !

ศาสนาคริสต์ เปนศาสนาที่ครอบงำโลกทางภาคตะวันตก. โลกภาคตะวันตก ได้พร้อมใจกันเลือกเอาพระเยซูส คฤสต์ เปนศาสดาของตน ภายหลังจากที่ได้ศึกษาคำสั่งสอนของบันดาศาสดายิวทุกๆ องค์ อย่างเลียดถี่ถ้วนแล้ว. ในกรณีนี้ ตะวันตกได้ทำไม่ผิด, เพราะว่าพระเยซูส คฤสต์ ประเสริฐสูงสุดกว่าศาสดายิวองค์ใดๆ ทุกองค์ !

ศาสนาพุทธ เปนศาสนาที่ครอบงำโลกทางภาคตะวันออก. โลกภาค

ตะวันออก ได้พร้อมใจกันเลือกเอา พระพุทธองค์ เป็นศาสดาของตน, ภายหลังจากที่ได้ศึกษาคำสั่งสอน ของบัณฑิตนักปราชญ์ชาวอินเดีย ทุกๆ ท่าน อย่างเลียดถึถ้วนแล้ว. ในกรณีนี้ ตะวันออกได้ทำไม่ผิด, เพราะว่า พระพุทธองค์ ประเสริฐสูงสุดว่านักปราชญ์ชาวอินเดีย ทุกๆ ท่าน !

พวกเราเหล่าพุทธศาสนิก เชื่อจนตื่นเต็นว่า พระยีสัส คฤสตุ์ ได้มาที่ อินเดีย และรับเอาวิชาความรู้ไปจากพุทธศาสนิกชน. เพราะข้อนี้เป็นเหตุ พระยีสัส คฤสตุ์ จึงเป็น **ศิษย์** ของพระพุทธองค์โดยเจาะจง, และตั้งนั้น **พระพุทธองค์ก็คืออาจารย์แห่งสากลโลก (Lord of the Whole World)!!!** **ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ผู้เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบพร้อมด้วยพระองค์เอง ไม่มีใครยิ่งไปกว่า !!!**

จีน, ญี่ปุ่น, ธิเบต, มงโกเลีย, เกาหลี, เขมร, ลาว, สยาม, ลังกา และพม่า ย่อมบูชาพระพุทธองค์ในฐานะเป็นพระศาสดาของตน. หลักเดิม แห่งพุทธศาสนาของนิกายฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้ ย่อมตรงเป็นอันเดียวกัน, เพราะว่า นิกายทั้งสองนั้น ย่อมถือหลักจตุราริยสังข์ และอริยอฏฐังคิกมรรค ตามที่ได้ประกาศสอนกันมาแล้วโดยพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ทั้งในอดีต, ปัจจุบัน และอนาคต, ตรงกัน. ท่านจะเข้าใจเรื่องจตุราริยสังข์ และ อริยอฏฐังคิกมรรคได้ตามที่อาตมาได้อธิบายไว้ในหนังสือเล่มเล็กๆ ของอาตมาซึ่งมีชื่อว่า “Buddhism will make you free,” ซึ่งอาตมาได้ส่งมายังท่านแล้วในบัดนี้.

พม่าได้ถอนตัวออกจากอินเดีย ก็เพราะเหตุว่าอินเดียถอนตัวออกจากพุทธศาสนา. ขอให้อินเดียรับถือพุทธศาสนา. และแล้วพม่าก็จะโผล่เข้าหาอินเดีย ! วิธีนี้เท่านั้น ที่เป็นข้อแก้ไขของปัญหายุ่งยาก, ไม่มีทางอื่น. พม่ารักพุทธศาสนายิ่งกว่าสิ่งใดหมด. เขามองเห็นอย่างประจักษ์ชัดเต็มทีว่า ถ้าปราศจากพุทธศาสนาเสียแล้ว เขาก็ไร้ค่า, และว่า พุทธศาสนาได้

ให้ทุกอย่าง ที่เขาต้องการ. แน่นอนทีเดียว, พุทธศาสนาได้ทำให้พม่าเป็นประเทศที่สุขที่สุดในโลก ! เพราะฉะนั้นเขาจะไม่เข้าใจอินเดีย ตลอดเวลาที่อินเดียปฏิเสธในการที่จะเข้าใจพุทธศาสนา ! ข้อนี้แน่นอนยิ่งนัก. อินเดียได้บอยคอตต์ต่อพุทธศาสนา ! และตั้งนั้น พม่าจึงได้บอยคอตต์ อินเดีย. ขออินเดียจงมาเป็นพุทธศาสนิกเถิด, และแล้วพม่าก็จะกลายเป็นชาวอินเดียน !!! (ช.ต.พ.)

บัณฑิต ย. เนฮรู, ท่านได้ท่องเที่ยวไปทั่วๆ พม่า, และได้ปลุกเร้าน้ำใจมหาชนให้ตื่นตัว, แต่ว่า ท่านจะไม่อาจทำให้เกิดผลเป็นขึ้นเป็นอันอย่างไรได้เลย เว้นแต่ความคิดเห็นดังกล่าวแล้วข้างต้น จะได้เข้าไปผลิหน่ออย่างมั่นคงในเยื่อมั่นสมองของท่านเสียก่อน ! ตั้งนั้น, ท่านจงแผ้วถางทางสำหรับพม่ากับอินเดียจะกลับรวมกันใหม่ ด้วยการยอมรับถือพุทธศาสนา, เป็นงานคืบแรกเถิด. จงตีเหล็กเสียแต่เมื่อยังร้อน. จงเข้าเป็นพุทธศาสนิกเสียแต่เมื่อท่านยังอยู่ในพม่า. และแล้วลูกน้องของท่านก็จะทำตามผู้นำของเขา. เมื่ออินเดียส่วนมากยอมรับถือพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนชาวพม่าก็จะหมุนกลับมาหาอินเดียซึ่งเป็นพุทธมาตร ด้วยความร่าเริงใจ. พม่าซึ่งเป็นพุทธศาสนิกได้หมดเยื่อใยในคุณแม่ (คืออินเดีย) ผู้มิเป็นพุทธศาสนิกเสียแล้ว. ขอให้คุณแม่อินเดีย จงมาเป็นพุทธศาสนิกก่อนเถิด และแล้วลูกสาวของเธอ, คือพม่า, ก็จะโผล่เข้าในอ้อมแขนของเธอ ด้วยความร่าเริงยินดี !

พุทธศาสนิกชาวเอเชีย จำนวน ๕๐๐ ล้าน ต้องการวิหารพุทธคยา.^๑ วิหารพุทธคยาจะไม่เปลี่ยนมาอยู่ในอ้อมมือของเขาได้ จนกว่าอินเดียจะได้กลายเป็นพุทธศาสนิกเสียก่อน. เพราะฉะนั้น ขออินเดียจงมาเป็นพุทธศาสนิกแล้ววิหารพุทธคยาก็จะตกลงในมือของเหล่าพุทธศาสนิกทั้งหลาย เอง. **นี่เป็นวิถีเดียวเท่านั้น ที่จะรวมเอเชียเข้าเป็นก้อนภคภาพแห่งพุทธ-**

๑. เจดีย์ที่พระองค์ตรัสรู้ เวลานี้เป็นกรรมสิทธิ์ของพวกมหันต์ บรรพชิตฝ่ายฮินดู.

**ศาสนิก อันเปนปีกแผ่นแน่นทึบได้ ! อินเดียที่เปนพุทธศาสนิก
คืออินเดียที่มีอิสสรเสรี !**

คณะธรรมทูตของเรา เปนคณะที่ผ่องใสที่สุดในโลก, อันท่านอาจเห็น
ได้โดยอ่านดูวัตถุที่ประสงค์อันประเสริฐสุดของเราที่ห้วงจดหมายฉบับนี้. เมื่อ
ท่านมาหาเรา ท่านจะมีความเบิกบานร่าเริงอย่างสุดซึ้ง. **พวกเราไม่ต้อง
การพุทธศาสนาแห่งยุคปัจจุบัน ! เราต้องการเฉพาะพุทธศาสนา
อันเก่าแก่เท่านั้น !** พุทธศาสนาปัจจุบันนี้ เศร้าหมองไม่ปลอดภัย. วัตถุ
ที่ประสงค์ของเรา คือการชำระสะสางให้กลับบริสุทธิ์อย่างเดิม. เราไม่
ต้องการพุทธศาสนาแห่งยุคปัจจุบัน ! เราต้องการเฉพาะพุทธศาสนาอันเก่า
แก่เท่านั้น ! **พระพุทธรูปอันสูงปลั่ง ปราศจากมลทินโทษแห่ง
สมัยเพรงกาล ได้ถูกขุดค้นขึ้นมาได้แล้วโดยฝีมือของพวกเรา เมื่อ
ปี ค. ศ. ๑๙๓๓.**

โลกกำลังอยู่ที่หัวเลี้ยวหัวต่อแห่งการแตกสลายออกจากกัน, เราจะต้อง
พยายามปรับปรุงให้ดีที่สุด เพื่อช่วยมันไว้ ! อาตมาได้แบ่งการดำเนินงาน
ธรรมทูตออกเป็นสามแผนกเด็ดขาดลงไปแล้ว. บัดนี้อาตมาจะต้องทำงาน
ธรรมทูตในสหปาลีรัฐอเมริกา. พวกเราจะต้องสถาปนาสำนักศูนย์กลางแห่ง
พุทธศาสนิกขึ้นให้ทั่วอเมริกาและยุโรป, เช่นเดียวกับที่สวามีวิเวกานันทะ
สถาปนาศูนย์กลางแห่งฮินดูศาสนิกของเขา. **เมื่อพวกเราคุมเอาตัววันตก
ไว้ได้ในมือแล้ว เราจึงจะรื้อฟื้นพระพุทธศาสนาอย่างเก่าแก่ สถาป
นาขึ้นใหม่ให้ทั่วอินเดีย !**

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สบลัทธิวิทยาศาสตร์ สำหรับหัวใจที่ยึดหลัก
วิทยาศาสตร์. ชาวอเมริกันเป็นชนชาติที่จำเรียดรู้เรื่องและกระหายต่อสัจจ
ธรรมอย่างแก่กล้า. **จงหลับตามองให้เห็นภาพแห่งความยินดี และ
ความกตัญญูกตเวทียของพวกอเมริกันเหล่านั้น ในเมื่อเขาได้ฟังคำ**

อธิบายอย่างแจ่มแจ้งและถูกต้อง ด้วยเรื่องพระพุทธศาสนา เป็นครั้งแรก จากผู้ซึ่งครองชีวิตมาแล้วตามแบบแห่งพุทธศาสนิกแท้ ในวันนี้ ออก ตลอดเวลา ๑๐ ปีที่แล้วมา !!! โดยแน่นอน, บันดาอเมริกันผู้มีญาณทัสสนะ จะยอมรับถือพุทธศาสนาในทันที ในเมื่อเราพิสูจน์ให้เห็นจริงด้วยถ้อยคำอันเป็นบทบัญญัติสำหรับ เหมีวิทยา สาการวิทยาและคณิตศาสตร์, Chemistry, Physics, and Mathematics, ว่า **พุทธศาสนา เป็นศาสนาที่สบลัทธิวิทยาศาสตร์แต่ศาสนาเดียว ในโลกนี้ !!!** ศาสนาคฤสตร์ ย่อมขวางลัทธิวิทยาศาสตร์ เรื่อยไปไม่หยุดหย่อน. พุทธศาสนา เป็นมิตรอย่างเอกกับวิทยาศาสตร์.

ไม่มีพระเจ้าที่เป็นตัวบุคคล ในพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์. **ความจริง เป็นพระเจ้า ในพุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์ !**

ในพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ ไม่มีตัวตน (อาตมัน) ที่กล่าวกันว่ายั่งยืนไม่รู้จักแปรผัน. ทั้งพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ยืนยันต้องกันว่า ในมนุษย์เรา **มีแต่จิตต์หรือวิญญาณ ที่เปลี่ยนแปลงเรื่อยไปไม่รู้หยุด, ไม่ซ้ำกันแม้แต่สองขณะจิตต์ที่ติดต่อกัน !!!**

อินเดียเป็นประเทศที่จะอยู่ยั่งยืน และช่วยโลกให้ปลอดภัย, ในเมื่ออินเดียหมุนกลับมาสู่พุทธศาสนา ! มันเป็นวัตถุที่ประสงค์ของพวกอาตมาภาพในการที่จะปลดเปลื้องอินเดียให้เป็นอิสระ โดยการนำพระพุทโธวาทอันเก่าแท้ และรุ่งเรือง กลับคืนมาให้แก่อินเดียอีก ! นี่เป็นกิจการอันสูงสุด ที่อาจทำให้สำเร็จได้ เพื่ออินเดียและสากลโลก !!! ความมุ่งหมายของพวกเรา คือจะเอาชนะอินเดีย ต่อเมื่อเอาชนะอเมริกาให้ได้เสียก่อน. เมื่อชาวอเมริกันยอมรับถือพุทธศาสนา ชาวอินเดียนทั้งหลายก็จะทำตามอย่าง. เมื่ออินเดียหมุนเข้ามาสู่พุทธศาสนาแล้ว โลกทั้งหมดทั้งสิ้น ก็จะชื่อว่า เป็นโลกที่ถูกช่วยให้รอดพ้นไปแล้ว !

บัณฑิต ยวหาราลาล เนฮรู, ท่านเปน “เจ้าชายแห่งความทุกข์โศก ! (Prince of Sorrow).” มากมายเหลือเกิน ที่ท่านได้ทบทวนมาแล้ว ! แต่ด้วยเหตุตัวเอง ในบัดนี้ ท่านเปนผู้อยู่ในฐานะอันประเสริฐที่สุด สำหรับที่จะเข้าใจซึมซาบในพระพุทโธวาทอันประเสริฐ ! เพราะว่า พุทธศาสนาเปนศาสนาแห่งการพิฆาฏความทุกข์โศก ! ในโลกนี้ พุทธศาสนาเปนศาสนาเดียวที่งดงามที่สุด เพราะเปนศาสนาที่สามารถจะล้างผลาญความทุกข์กายและทุกข์ใจให้สิ้นเชิงได้ **ตลอดกาลาวสาน** แต่ศาสนาเดียว ! พระพุทธองค์ได้ตรัสว่า “**ทั้งในอดีตและปัจจุบันนี้, เราตถาคตได้กล่าวสอนเรื่องราวเรื่องเดียว โดยเหมาะสมอยู่เสมอ คือเรื่องความทุกข์พร้อมทั้งความดับทุกข์ !**” เพราะฉะนั้น, บัณฑิต เนฮรู, ท่านจงทำการศึกษาพระพุทธศาสนาให้ถูกถ้วน, ท่านจงเดินไปตามทางอัฐังคิกมรรคอันสูงสุดของพระพุทธองค์, และพิฆาฏความทุกข์โศกของท่านเสียให้เด็ดขาดตลอดนิจกาล !!!

วิชา ย่อมมอบให้ซึ่งบุญบารมี, และบุญบารมีก็ย่อมมอบให้ซึ่งวิชา. ดังนั้น **ท่านจงถือเอาวิชาที่ถูกตรง !!! คือจงศึกษาพุทธศาสนาให้ถูกถ้วน !!! วิชาคือกำลัง.** จงเปนผู้มีกำลังภายในขอบเขตแห่งปัญญา และแล้วท่านก็จะขี้คนแสนกลเสียได้. จงทำลายกิเลสแห่งกายโดยการกินแต่น้อย (กินแต่อาหารตามระเบียบแห่งนักเสพผัก), การนอนแต่น้อย (อยู่แต่ในท่านั่งเสมอ), การหมั่นไปเยี่ยมป่าช้าและทุ่งฝังศพ, การอยู่ด้วยความขยันและไม่ประมาท. ตอนแรกๆ ท่านอาจคิดไปว่า ข้อกฎของอาตมายากเกินที่จะปฏิบัติได้, แต่ตอนหลังๆ ท่านอาจชอบมันมากยิ่งขึ้นเสียกว่าเทวราชบัลลังก์ในสวรรคโลก. ท่านจะร่าเริงยินดี ในการที่เดินและนั่งตลอดคืนในป่าช้าอันเปนสถานที่ที่มีเกียรติ และเปนบ้านหลังสุดท้ายของมนุษย์ ทุกคน !

อาตมามีความดีใจ ที่ว่า ท่านได้ตัดสิ้นใจดเว้นจากการสร้างลูก ! **สมาทานวัตรเปนพรหมจารีผู้บริสุทธิ์ !** คนที่สร้างลูกขึ้นมา คือ **ผู้ร้าย-**

ฆ่าคน !!! เพราะว่าการเกิดคือต้นเหตุแห่งความตาย ! ถ้าไม่มีการเกิด ก็ไม่มีการตาย ! การให้ความเกิด เป็นการให้ความตาย ! การให้ความตาย ก็คือการเป็นผู้ร้ายฆ่าคน !!! (ช.ต.พ.)

จงหลบหนีจากการคบหาสมาคมกับพวกคนพาล. จงเสาะแสวงการคบหาสมาคมกับเหล่าบัณฑิต. ท่านเป็นผู้ใฝ่ใจในการเมือง. **การเมืองทำกระเพาะให้เต็ม !** จงกรุณาใฝ่ใจในศาสนาบ้าง. **ศาสนาทำความคิดและดวงใจให้ฟู !** จงอ่านคัมภีร์พุทธศาสนาอันประเสริฐทุกวัน. อาหารประจำวันทางดวงจิตต์ จำเป็นอย่างยิ่งกว่าอาหารประจำวันทางร่างกายอันเป็นวัตถุ. ความขาดแคลนอาหารทางจิตต์จะส่งเสริมกิเลส. จงทรมานกิเลสให้หมดไปจากสันดาน ด้วยการรักษาจิตต์ ให้เทียบพร้อมด้วยคติธรรมทางจิตต์. “จิตต์ที่เลื่อนลอย ย่อมตกอยู่ในระหว่างเขี้ยวขาของกิเลส.” จงสำรวจจิตต์. จงอย่ายอมให้มันเลื่อนลอยไปข้างนั้นข้างนี้. จงกำหนดสมาธิจิตต์ของท่านที่ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก และจงพิจารณาให้เห็นแจ้งเนื่องๆ ในความไม่เที่ยง, ความเต็มไปด้วยทุกข์, และความว่างเปล่า ของสิ่งซึ่งสิ่งอื่นปรุ่งแต่งขึ้นทุกๆ สิ่ง.

๑. ทุกสิ่งในโลก เป็นของไม่เที่ยง !
๒. ทุกสิ่งซึ่งไม่เที่ยง ย่อมเต็มไปด้วยทุกข์
๓. ทุกสิ่งที่ไม่เที่ยงและเต็มไปด้วยทุกข์ ย่อมเท็จ !!! **ว่าง !!!**
กลวง !!!

จงเจริญภาวนาในลักษณะสามอย่างนี้ ทั้งกลางวันและกลางคืน, ทั้งกลางคืนและกลางวัน, ในที่ว่างและเงียบเสียง, และแล้วผลที่ปรารถนาก็เป็นอันหวังได้อย่างแน่นอน ! ด้วยการเจริญภาวนาในอนิจจลักษณะอยู่เนื่องๆ ท่านอาจทำลายล้าง “ตัวตน” เสียได้ และประสบบรมสุขแห่งพระนิพพาน อย่างคุ้มค่าในตัวเอง ในชาตินี้ !

พระพุทธองค์ของพวกเราได้ตรัสว่า “ในสิ่งซึ่งเราเห็น นั่นก็เปนได้
 เพียงแค่สิ่งที่เราเห็น. (ไม่มีตัวตน, เพราะทุกสิ่งทีเห็นย่อมนอนิจจ).
 ในสิ่งที่เราได้ฟัง นั่นก็เปนเพียงแต่สิ่งที่เราฟัง. (ไม่มีตัวตน, เพราะทุกสิ่ง
 ที่ได้ฟัง ย่อมอนอนิจจ). ในสิ่งที่เราคิด นั่นก็เปนเพียงสิ่งที่เราคิด. (ไม่
 มีตัวตน, เพราะทุกสิ่งที่คิด ย่อมอนอนิจจ). ในสิ่งที่เรารู้ นั่นก็เปนเพียง
 แต่สิ่งที่เรารู้. (ไม่มีตัวตน เพราะทุกสิ่งที่รู้ ย่อมอนอนิจจ) ก็เมื่อสิ่ง
 ที่เราเห็น เปนเพียงสิ่งที่เห็น, สิ่งทีฟัง เปนเพียงสิ่งที่ได้ฟัง, สิ่งทีคิด เปน
 เพียงสิ่งที่ได้คิด, สิ่งทีรู้ เปนเพียงสิ่งที่ได้รู้ เช่นนี้แล้ว เพราะฉะนั้น ตัวตน
 ก็ไม่มีในสิ่งนั้น ! และเมื่อท่านไม่มีที่นั่น ท่านก็ไม่มีในที่ไหนๆ และเมื่อ
 ท่านไม่มีในที่ไหนๆ นั่นก็เปนที่สุดของความทุกข์ ทั้งมวญ !” ดังนี้. เมื่อท่าน
 เจริญกัมมฐานเปนไปอย่างติดต่อกัน ได้เห็นแจ่มแจ้งเต็มทีแล้วว่า ไม่มีตัวตน
 ในที่ใดๆ, และ ตัวตน ก็ไม่มีในที่ไหนๆ ดังนี้แล้ว ใครเล่า ที่ท่องเที่ยว
 เพื่อทนทุกข์ทรมาน ? นั่นเปนที่สุดของความทุกข์ทั้งปวงจริงๆ ! จงเจริญ
 ภาวนาอย่างหนัก ตามคำสอนของพระพุทธองค์ และดื่มसानติสุขแห่งหัวใจ
 ตลอดนิจกาล !!!

จงพิจารณาให้เห็นแจ้งว่า “ไม่มีตัวตน” เพราะว่าทุกๆ สิ่งเปนของชั่ว
 ขณะ, และสิ่งซึ่งเปนของชั่วขณะ ย่อมไม่มีความเปนอันแท้จริง !!! โลก
 ซึ่งมีสัญชาติเกิดดับของมันเอง ทั้งปวงนี้ เปนเพียงผลของ อวิชชา ! จงทำ
 ลายอวิชชา, จงเห็นสิ่งทั้งหลายให้ตรงตามทีเปนจริง (คือไม่เที่ยง เปนทุกข์
 ว่างเปล่า), และแล้ว โลกอันเปนมายาก็จะเลือนหายไปเอง และพระ-
นิพพานอันเปนของจริงแท้ ก็จะเข้ามาปรากฏกับตน ตลอดกาลนาน.

ท่านจะต้องพยายามสร้างกำลังแห่งความคิด และความรู้สึกอันปิติซาบ
 ซ่านติดต่อกันไป ให้ปรากฏขึ้น ด้วยการพิจารณาเห็นแจ่มแจ้งแน่วแน่อยู่เสมอ
 ว่า ในสิ่งที่คิดก็เปนเพียงแต่สิ่งที่ได้คิด ไม่มีตัวตน, ไม่มี “เรา,” เพราะ

ความคิดทั้งมวล ย่อมเป็นของชั่วขณะ. เมื่อไม่มี “เรา” อยู่ที่ตรงหน้าแล้ว ความรู้สึกก็จะเปนครอบความปีติซาบซ่านติดต่อกัน โดยที่ไม่มีความทุกข์ หรือความพยายามที่จำต้องใช้, ในความรู้สึกที่ไม่เห็นว่ามีตัวมีตน !!! ความรู้สึกซาบซ่านติดต่อกันเช่นนี้ ย่อมนำไปสู่ภาวะอันลึกลับสุขุม อันเป็นสถานะที่แสงสว่างแห่งปัญญาจะส่องแสงอยู่ตลอดเวลา และหมอกแห่งอวิชชา ก็จะถูกเพิกออกไปเสียอย่างหมดจดสิ้นเชิง ตลอดกาลดุกกัน. นี่คือผลอันลึกลับของสมาธิหรือการบำเพ็ญฌานอย่างตั้งอกตั้งใจ, อันได้มาเพราะความรู้สึกว่าไม่มีตัวตน เป็นเครื่องจูง, คือรู้้อยู่อย่างดีเต็มที่ว่า “ในสิ่งที่คิด เป็นได้เพียงสิ่งที่ได้คิดแล้วเท่านั้น,” ไม่มีตัวตน, ไม่มี “เรา,” เพราะว่าคุณคิดทั้งมวลเป็นของชั่วขณะ, และความคิดอันเป็นธรรมชาติชั่วขณะเช่นนี้ จะเป็น “ตัวเรา” ขึ้นมาไม่ได้เลย.

เมื่อท่านกำลังขมกเขม่น เพื่อรหันตภาวะตามลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ท่านต้องพยายามให้ติดต่อกันไป เพื่อก่อให้เกิดความเบื่อ ความหน่าย และความสิ้นอาลัยอย่างแรงกล้าขึ้นในตัวท่าน ต่อสิ่งทุกอย่างที่เป็นอนิจจัง (เพราะมันปราศจากตัวตน, ปราศจากของของตน, ปราศจากตัวเรา ปราศจากของเรา). พระพุทธองค์ของพวกเราได้ตรัสไว้ว่า “ภิกษุผู้กำลังอยู่ในการฝึกหัดปฏิบัติตน ย่อมเข้ามาสู่ทางอันถูกต้องแท้จริงได้อย่างไร ? . . . จงจับลักษณะความเป็นภิกษุในตัวเธอ (ภิกษุนั้น), คือเมื่อเธอได้เห็นรูป — หรือได้ฟังเสียง ฯลฯ, อารมณ์อย่างใดเกิดขึ้น เป็นที่พอใจก็ตาม ไม่เป็นที่พอใจก็ตาม หรือเฉยๆ ก็ตาม, . . . ในการเกิดขึ้นแห่งอารมณ์นั้น เธอย่อมมีความรู้สึกอันประกอบด้วย ความเบื่อ ความหน่าย และความสิ้นอาลัย. . . . นี่แล คือการที่เธอเข้ามาสู่ทางอันถูกต้องแท้จริงได้อย่างไร.” ความเบื่อ ความหน่าย ความสิ้นอาลัย อย่างถึงขีดสุดนี้ เป็นสิ่งซึ่งจะแยกท่านออกมาจากสิ่งที่เป็นอนิจจังทุกๆ สิ่ง ได้อย่างเด็ดขาด, และให้सानต้อย่างยอด และ

บรมสุขแห่งพระนิพพาน อันไม่มีอื่นยิ่งไปกว่าตลอดกาลเนื่องนิจ !!!

จงระวังความคิดนึกของท่าน ! นี่เป็นความจำเป็นจริงๆ ! เฉพาะผู้ที่ระวังความคิดนึกของเขาติดต่อกันไป เพื่อกำหนดให้รู้ว่ามันเป็นอนิจจัง และปราศจากตัวตนอย่างไรเท่านั้น ที่จะสามารถบรรลุพระอรหัตตผลได้โดยเร็ว ! ดังนั้น ท่านจงยินดีรักษาจิตต์ของตนให้เนื่องกันไป ! ในปฏิปทาอันประหลาดนี้มีจำต้องปรารภความขยันขันแข็ง เพราะเมื่อไม่มีตัวตนของตนในความคิดนึกอันเป็นอนิจจังแล้ว ต่อแต่นั้นก็ไม่มีความรู้สึกทนทุกข์ทรมาน ! จงตามรักษาจิตต์ของท่าน, เพื่อกำหนดให้ได้ว่ามันเป็นอนิจจัง และปราศจากตัวตนเช่นไร, และสิ่งนั้นให้ความเยือกเย็น แห่งความเบื่อ ความหน่าย และความหมดอาลัย อันประเสริฐ ซึ่งจะนำไปสู่บรมสุขแห่งพระนิพพาน ได้อย่างไร ?

การสละโลก เป็นหนทางไปสู่สถานติสุข ! นี่เป็นหนทางทางเดียวเท่านั้น, ไม่มีทางอื่น ! ท่านถูกฉ้อโกงมานานแล้วโดยข้าศึกใจร้ายฉกรรจ์เหล่านี้, -คืออินทรีย์ทั้งหก^๑ ; (six senses), ดังนั้น จงสละโลก และดับไฟแห่งอินทรีย์หกอันลุกโพล่งอยู่นั้นเสีย. เมื่ออินทรีย์ทั้งหก มากกลายเป็นของเย็นไปแล้ว ท่านก็จะประสพพบกับสถานติสุขแห่งพระนิพพาน ตลอดนิจกาล !!!

ท่านมิได้มาสู่ประเทศพม่า เล่นสนุกๆ ! ชีวิตของอาตมาทั้งหมด ได้เปลี่ยนไป โดยการอ่านหนังสือทางพระพุทธศาสนาเล่มหนึ่ง ชื่อ “ธัมม-ปะทะ” !!! ชีวิตทั้งหมดของท่านจะมีเปลี่ยนไปได้ ด้วยการประสพพุทธศาสนา แห่งสมัยพุทธกาลนี้ดอกหรือ ? ในพม่านี้ ท่านจะได้ เห็นผลแห่งการปฏิบัติตามพระศาสนาอันประเสริฐในหมู่คนทั้งประชาชาติ และไม่ต้องสงสัยเลย ท่านคงปลาตอัศจรรย์ใจอย่างเต็มที่ ที่พบว่าพุทธศาสนาได้ทำให้ประชาชนชาวพม่าเป็นประชาชนที่เป็นสุขที่สุด บนพื้นโลก !!!

บัณฑิต ย. เนฮูรู ! ท่านได้เห็นพระเจดีย์ ชัเวดากอง ที่เมืองย่างกุ้ง

๑. ความรู้สึกทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ.

แล้ว, —พระเจดีย์ที่งามที่สุดในโลก ! ที่นี้โปรดเปรียบเทียบกับสถานกาสิษฏ์ที่กัลกัตตาของท่านคูทิ, —โรงฆ่าสัตว์บูชาญอันโสมมภายในเครื่องหุ้มที่ทำเปนครูปพระวิหาร ! อินเดียได้รื้อพระเจดีย์ทิ้งเสียแล้ว สร้างสถานกาสิษฏ์ลงแทนของเก่า ! อินเดียได้รื้อพระพุทธรูปอันงามสงบทิ้งเสีย แล้วพากันตั้งต้นกราบไหว้ “ศิวลึงค์” ซึ่งทั้งน่าเกลียดและน่ากลัว ! นี่เป็นภาวะที่น่าสยดสยองหวาดกลัว ซึ่งพม่าจะไม่อาจเข้าใจได้เลย ! ชาวอินเดียแบกของเก่าของเขาไว้บนบ่าของเขาโดยเขาเอง ! บัณฑิต ย. เนฮรู, เพราะฉะนั้น ท่านจงบอกให้อินเดียพากันทำลายสถานกาสิษฏ์แล้วสร้างพระเจดีย์งามๆ ขึ้นแทนที่ของเก่าเถิด. เพราะว่าพม่าเป็นพุทธศาสนิกอย่างแรง และเขาไม่มีอะไรสำหรับจะทำร่วมกับประเทศแห่งสถานกาสิษฏ์และศิวลึงค์ เว้นแต่ชาวประเทศนั้นจะพากันรื้อถอนความโง่งมในสถานกาสิษฏ์และศิวลึงค์ออกทิ้งเสีย แล้วมานับถือพระพุทธศาสนาอันเป็น **ศาสนาแห่งเหตุผล !!!**

บัณฑิต ยว ฮารูลาล เนฮรู ! พอกันที สำหรับคำพูดและเสียงอย่างเดียว ! ท่านไม่ต้องการชิมรสแห่งความว่างโปร่งและวิเวกดูบ้างหรือ ? ท่านไม่ต้องการประสพกับสันติและความเกษมบ้างดอกหรือ ? ถ้าเช่นนั้นโปรดมาที่สวนป่าซำอันสวยงามของท่าน เยียวโมะ ซืออง ซึ่งอาดมาภาพพักอยู่ในบัดนี้ ! อาตมาขอเชิญท่าน ! ท่านจงมาเถิด ! สวนป่าซำอันสวยงามของเราที่นี่ มีเนื้อที่ถึง ๑๓ เอเคอร์ (๓๑ ไร่), ซึ่งเข้าใจว่าเป็นสถานที่งามที่สุดในพม่า. เมื่อท่านมาที่นี่ ท่านจะติดใจหลงรักในมันได้ อย่างง่ายดาย, และท่านจะรู้สึกตัวท่านเหมือนอยู่ในสรวงสวรรค์, —สถานแห่งทวยเทพอันน่ามหัศจรรย์ ! ไม่มีถ้อยคำที่อาจพรรณนาความรู้สึกอันลึกซึ้งแห่งความบรมสุขอันบอกออกมาไม่ได้นี้, ซึ่งท่านจะได้รู้สึกชิมซาบ ในขณะที่ท่านเดินไปมาตามหนทางเท้าในป่าซำนั้น ในยามสงบเงียบแห่งราตรี, ในขณะที่โลกถูกปกคลุมด้วยความหลับ และยังคงเหลืออยู่แต่ความวิเวกเท่านั้น ! ท่านรู้ตัวว่า

ท่านได้เผชิญหน้าเข้ากับความจริง จริงๆแล้ว, และรู้สึกว่โลกทั้งหมดได้ กำหนดเอาท่านเป็นจุดศูนย์กลาง, เพราะท่านได้ทำให้ทุกๆ สิ่งลดลงมาเป็นเพียง “ของว่างเปล่า !!!” ไปแล้ว ด้วยอำนาจสมาธิภาวนาอันจริงจังของตน. ไม่ จำเป็นที่อาตมาจะต้องพูดมากไปกว่านี้อีก. เพียงแต่ดำเนินตามพระพุทธรบบัญญัติ อันประเสริฐสุด, อาตมาก็ รับประกัน ในความรอดพ้นของท่านได้ ! เพราะ ฉนั้น, **มาเถิด !** **มาเถิด !!** **มาเถิด !!!**

พรำหาวิมุตติ

Come now, sit under trees and effort make.

จงมาเถิด นั่งลง ตรงรุกขมูล แล้วเพิ่มพูน พากเพียร เวียนค้นหา

Who knows, perhaps, you might to Wisdom wake.

ใครอาจรู้ อาจทาย ท่านได้นา? เหมาะที่ท่า ท่านลู่ถึง ซึ่งญาณพล.

Walk up and down, the Eightfold Path to gain.

เผ้าจงกรม ไปมา ค้นหาจรค จนประจักษ์ แปรดองค์ ประสงค์ผล.

Who knows, perhaps, you will sweet Peace attain.

ใครหนออาจ รู้ทาย ให้ท่านยล? ท่านอาจดล ศานติธรรม อันล้ำส.

Walk up and down, and let the whole earth shake.

เมื่อจงกรม ไปมา ค้นหาไป และเขี่ยไค้ โลกกระร่ว ทั่วไปหมด.

The Devas know you will to Wisdom wake.

ฝูงทวยเทพ ชีรู้ ไม่คู้คด ว่าท่านจด ถึงธรรม ซึ่งล้ำญาณ.

By sheer might and main, Nibbana attain.
เมื่อหឹងเกียรติ เกียรติศักดิ์ รักสงบ ก็จักพบ นิพพานได้ ดั่งไขชาน

I know you will the Highest Freedom gain.
อาตมา แหะลารู้ชัด อุบัติการณ์ ว่าตัวท่าน จะลู่ถึง ซึ่งวิมุตติ.

Follow the Buddha, strive hard for the Prize.
จงดำเนิน ตามรอย พระพุทธองค์ บากบั่นมุ่ง หมายรางวัล อันเอกอุตม์

As sure as sun's rise, to Freedom you will rise !
แน่ดั่งอา ทิตย์อุทัย ไม่มีชุต ท่านจะยุด วิมุตติได้ ตั้งใจเอย !

(“สิริवास” แปลและประพันธ์)

ขอให้ท่านมีความผาสุกสบายเสมอ ! ขอความหวังในคุณเบื้องสูงอัน
สูงส่งของท่านทั้งหมด จงลู่ถึงผลอย่างสมบูรณ์ ! ขอให้ท่านลู่ถึงพระนิพพาน
อันเปนสิ่งไม่มีอะไรเปรียบ โดยเร็ว ! ขออำนาจพรอันอุดม และเมตตาอันไม่
มีขีดจำกัด แต่ท่าน, แต่ชาวอินเดียนทุกๆ คน, และแต่โลกทั้งหมด !

โลกนาถ,

พุทธบรรพชิตชาติอิตาเลียน.

สร้างโบสถ์ใหม่ในอเมริกา

คัดจากไทยใหม่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๙

กล่าวตามหนังสือลิตเตอร์ารีไคเยสต์ฉบับหลังที่สุด ที่เข้ามาถึงเมืองเรา โดยเมลวันเสาร์ที่แล้ว ก็ว่าที่ซานฟรานซิสโกกำลังมีงานฉลองพระอุโบสถ ซึ่งได้สร้างใหม่เมื่อเร็วๆ นี้ และพระอุโบสถนี้ที่สร้างสำเร็จได้ก็โดยพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของกรุงสยาม ที่โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ ไปกับผู้แทนของพุทธบริษัทแห่งซานฟรานซิสโก เพื่อมอบแด่ท่านอธิการเจ้าวัดณที่นั่นเมื่อปีที่แล้วมานี้.

เรื่องนี้เราได้ลงข่าวมาแล้วครั้งหนึ่ง ข่าวนี้เป็นข่าวต่อมาซึ่งเราควรฟังไว้.

พุทธบริษัทในสร.อเมริกา ไม่มีพระอุโบสถสำหรับเป็นที่ชุมนุมฟังธรรม มีแต่วิหารเล็กๆ อยู่ที่ซานฟรานซิสโก จึงเมื่อท่านเคนยูมา สุยามาเจ้าอธิการใหญ่แห่งพุทธศาสนาชาวญี่ปุ่นในซานฟรานซิสโก ได้รับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุไปจากสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามแล้ว ก็มีโสมนัสนึก จึงประกาศบอกบุญเรียวกันสร้างพระอุโบสถ เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุนี้ไว้ มีผู้เลื่อมใสศรัทธาบริจาคเงินกันมาก ในเวลาไม่กี่เดือนก็ได้เงิน ๖๐,๐๐๐ เหรียญ การสร้างพระอุโบสถจึงสำเร็จรูปขึ้นมาได้.

ในสร.อเมริกานั้น ถ้านอกจากโปรเตสแตนต์ และคาทอลิกแล้ว พระพุทธศาสนาก็ใหญ่เป็นที่สาม ในเวลานี้ถ้านอกจากชนชาติผิวเหลืองที่อยู่ในสร.อเมริกาแล้ว ก็มีชนชาติผิวขาวศรัทธาเลื่อมใสสมัครเป็นพุทธบริษัทแล้วรวม ๒,๐๐๐ คนเศษ ซึ่งมากกว่าศาสนาที่แผ่เข้าไปใหม่ๆ ด้วยกัน.

แถลงการณ์ของคณะธรรมทาน

๑. ผู้เอื้อเพื่อให้หนังสือแก่ห้องสมุดคณะธรรมทาน

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส พระนคร ให้นำหนังสือประเภทธรรม, อภินิหารปัจเจกชน, โสฬสปัญหา, คีลาโนวาท, สหายตนิกสูตร, แฉกธรรมวินัย, โสฬสปัญหาเทศนา, อัญญาผลกถา, อย่างละ ๒ เล่ม. เทศนาภาษาจีนชุดละ ๔ เล่ม ๒ ชุด. นายแผน สุกข์บางสุ้ พระนคร ให้ฝากเพื่อนหนึ่งเล่ม. นายกิมฮวย มลิตอง ให้ประชุมวินิจฉัยอภินิหาร ๓๓๓ ๑ ชุด ๔ เล่ม. พระโลกนาถ ปนธูระ ลังกา ให้ BUDDHISM WILL MAKE YOU FREE ๑ เล่ม. พระมหาปิ่น นกแก้ว วัดประยูรวงศาवास พระนคร ให้สุภาชิต ๑๐๘ บท ๔ เล่ม, วิชยธรรมเทศนาสังวรกถา ของพระมหาทัต ๔ เล่ม. พระยามหานามราช พระนคร ให้นำหนังสือพระนิพพานเป็นบรมสุข ๑๐ เล่ม, หนังสือชราสูตร ๑๐ เล่ม. นายเมฆ อำไพจริต สำนักงานหนังสือพระไตรปิฎกแปล พระนคร ให้พระไตรปิฎกแปล ฉบับ ๒๑ – ๓๐ รวม ๑๐ ฉบับ ฉบับ ๓๑ – ๓๔ รวม ๔ ฉบับ. พระสุมนโณภิกขุ วัดมหาธาตุ เพ็ชรบุรี ให้ประวัติพระศรีรัตนมหาธาตุ ๑ เล่ม, ปุณฺณานูโมกถา ๑ เล่ม. พระอ่อนตา อคฺคธมฺโม วัดป่าเวฬุวัน อำเภอปักธงชัย นครราชสีมา ให้พระไตรสรณาคมน์ของพระอาจารย์สิงห์ ๑ เล่ม, ยกย่องพระพุทธศาสนาของพระอาจารย์สิงห์และพระมหาปิ่น ๑ เล่ม. พระยา ภาสตราชสุพิช ถนนเจริญกรุง พระนคร ให้นำโยคสูตร ๕ เล่ม สำหรับห้องสมุดสวนโมกขพลาราม. นายเค. ปี. แลนดอน, อเมริกัน เปรสบีเตเรียนมิชชั่น จังหวัดตรัง, ให้ 1. How to Live the Victorious Life. 2. The Golden Key to Bible Interpretation. 3. How to Teach in the Sunday School. 4. Christ for Every Crisis. 5. My Beloved Armenia. เป็นหนังสือปกแข็งรวม ๕ เล่ม หนังสือรายไตรมาสและรายเดือนทางคริสตศาสนาอีก ๑๘ เล่มรวม ๒๓ เล่ม.

ท่านเจ้าของ และผู้จัดการหนังสือพิมพ์ต่างๆ ได้เอื้อเพื่อส่งหนังสือพิมพ์มาให้แก่ห้องสมุดคณะธรรมทาน เป็นการร่วมทำบุญเป็นประจำ ดังต่อไปนี้.

หนังสือพิมพ์ ประชาชาติ รายวัน สำนักงาน โรงพิมพ์ประชาชาติ ถนนหลานหลวง

” ประชาชาติรายสัปดาห์ ”	” โรงพิมพ์ประชาชาติ ถนนหลานหลวง ”
” ไทยใหม่ รายวัน ”	” โรงพิมพ์ไทยใหม่ ตรอกกับตันบุช ”
” สยามราษฎร์ รายวัน ”	” โรงพิมพ์ศรีกรุง เชียงพานมอญ ”
” ทหารบก รายเดือน ”	” วังบางขุนพรหม ”
” นาวิกศาสตร์ รายเดือน ”	” ราชนาวิกสภา จังหวัดธนบุรี ”
” กสิกร สองเดือนครั้ง ”	” กรมเกษตร ถนนหลานหลวง ”
” ตำรวจ สองเดือนครั้ง ”	” กองโรงเรียนตำรวจ อำเภอประทุมวัน ”
” ธรรมจักษุ รายเดือน ”	” หอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย ”
” แดงการณัณคณะสงฆ์ ”	” กรมธรรมการ กระทรวงธรรมการ ”
” กษัตริย์ รายเดือน ”	” ที่ว่าการสภาอากาศสยาม. ”
” วิทยาจารย์ รายเดือน ”	” สามัคยาจารย์ สมาคม ”
” ข่าวแพทย์ รายเดือน ”	” แพทย์ สมาคม ถนนบำรุงเมือง ”
” สอนกุหลาบวิทยาลัย ”	” โรงเรียนสอนกุหลาบวิทยาลัย ”
” มหาวิทยาลัย ”	” จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ”
” อำนวยการศิลปสาร ”	” โรงเรียนอำนวยการศิลป ปากคลองตลาด ”
” อุโฆษสมัย ”	” โรงเรียนอัสสัมชัญ ”
” เยาวสาร ”	” บ้านฝรั่ง สมุทรสงคราม ”

คณะธรรมทานขอขอบคุณและอนุโมทนา

ห้องอ่านหนังสือประชาชน

ของพุทธบริษัท

ความเจริญรุ่งเรืองของพวกเราบ้านตาพุทธบริษัท จะมีได้ก็ด้วยส่วนมาก เป็นผู้มีความรู้กว้างขวางสามารถประพฤติปฏิบัติด้วยตนเอง และสั่งสอนชักจูงกัน. การที่จะมีความรู้เช่นนั้นได้ ก็ต้องอาศัยการศึกษาอันสมบูรณ์พอ และแพร่หลายทั่วถึงกัน อีกชั้นหนึ่ง, การศึกษาต้องอาศัยเครื่องอุปกรณ์การศึกษา ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ หนังสือวิทยากรต่างๆ ไป.

เมื่อสำรวจดูในวงพุทธบริษัทเราแล้ว รู้สึกว่ายังแคบมาก, โดยเฉพาะสำหรับบ้านนอกด้วยแล้ว การศึกษาจำกัดเขตอยู่เพียงภายในรั้ววัด จึงทำให้มีความรู้แคบไปตาม. ภิกษุธรรมกถึกและครูผู้สั่งสอนไม่มีความรู้ในทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สรีรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตตวิทยา ฯลฯ เท่าที่ควร จนสามารถรู้ฟลักพุทธศาสนาในผู้เคยชินกับศาสตร์นั้นๆ ฟังได้ทุกๆ ทาง จึงต้องคอยหลบหน้านักศึกษาแผนปัจจุบัน, แม้จะมีสนทนากัน ก็จืดชืดไม่เปนรส ครั้งเดียวก็ร้างกันไป. ภิกษุสามเณรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทางศาสนา นับวันแต่จะกลายเป็นคนรกบ้านรกเมือง ไม่มีประโยชน์แก่ประชาคม ถ้าหากความนิยมยังคงหมกจมกันอยู่ในรูปนี้.

เหลียวดูทางฝ่ายโลก, ตรงข้ามกับฝ่ายธรรมหรือศาสนา, การศึกษากำลังขยายตัวพร้อมทั้งก้าวหน้า ดุจมีล้อหรือมีปีก. นักศึกษาหนุ่มจึงมีโอกาสน้อยที่สุดที่จะได้เข้าใจพุทธศาสนาของตนอย่างซึ้งซาบ, คือว่าเมื่อประสบการฟังเทศน์แบบเก่าแท้ ก็กลืนไม่ลงและไม่คุ้มกับเวลา, ครั้นจะแสวงหาแบบ

ใหม่ฟัง ก็แสนยาก เพราะส่วนมากยังหมუნมาไม่ทัน. ครั้นจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก็ต้องใช้เวลามากทำกันขนานใหญ่, โอกาสไม่อำนวย การศึกษาฝ่ายโลกริบเวลาเสียหมด; ตำราทางศาสนาที่จะหาอ่านในสำนวนง่ายๆ เข้าใจง่ายๆ ใช้เวลาน้อย ก็หาไม่ได้; ตกวันนับวันแต่จะหันหลังให้ศาสนาของตนเอง หนักเข้าก็จะลืมและไม่รู้จักความหมายอันแท้จริง ของศาสนาของตนเท่านั้น.

พวกข้าพเจ้ามาปรารภว่า ถ้าไหนเราจะพากันปรับปรุงและขยายวงการศึกษาของชาวเราเหล่าพุทธบริษัท, จึงได้จัดการเปิดห้องสมุดรวบรวมหนังสือสรรพวิทยากร เปนสาธารณประโยชน์แก่พุทธบริษัททั่วไป และโดยเฉพะอย่างยิ่งสำหรับผู้จะเป็นธรรมกถึก ได้อาศัยเปนสถานค้นคว้า, และจัดเปนรูปห้องอ่านหนังสือประชาชน เพื่อประโยชน์อันกว้างขวาง. เปิดขึ้นที่วัดอุทัย จังหวัดสงขลา.

ห้องอ่านหนังสือประชาชนนี้ หวังความช่วยเหลือจากเพื่อนพุทธมามกะทั่วๆ ไป, ทั้งยังหวังเป็นพิเศษว่า ในวงพุทธบริษัทเรา ขอให้มีการขยายและเปิดห้องอ่านหนังสือชนิดนี้ ขึ้นทั่วไปทุกหนแห่งด้วยเทอญ.

“คณะก้าวไปข้างหน้า” วัดอุทัย สงขลา

พระมหาแคล้ว กิจจาทร

ผู้อำนวยการ.

หนังสือประชุมวินิจฉัย คดีสงฆ์ ฯลฯ และความเห็นทางศาสนา

นายгимฮวย มลิตอง แห่งสำนักงานสยามบรรณากร ถนนจักรเพ็ชร
พระนคร ได้มอบหนังสือประชุมวินิจฉัยคดีสงฆ์ และความเห็นทางศาสนา
ทั้งของที่ประชุมและเอกชนให้แก่ห้องสมุดของเรา ๑ ชุด เป็นหนังสือเล่ม
เราขอขอบใจเป็นอย่างมากในที่นี้ และอดที่จะวินิจฉัยไว้ไม่ได้ว่า เป็นหนังสือ
ที่นักศึกษาพุทธศาสนาควรได้อ่านเพียงไร. หนังสือชุดนี้ เมื่ออ่านให้พบ
เนื้อแท้แล้ว จะนำไปเกิดมโนคติมองเห็นภาพความเสื่อม ความเศร้า ความ
โยกโคลง ฯลฯ ของพุทธศาสนา ที่ตกอยู่ในมือของพวกเราเหล่าพุทธบริษัท
ทั้งสิ้น ว่าเป็นอย่างใด เป็นมาแล้วอย่างไร เพราะอะไร เพื่ออะไร เป็นต้น.
และจากนั้นจะนำไปให้เราเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ในการที่จะช่วยกันอุ้มชูพระศาสนา
ของเราไว้ในสถานะที่ปลอดภัย และกลับรุ่งเรืองได้ยิ่งขึ้น.

หนังสือเล่มนี้ แม้ว่าเป็นเรื่องบรรยายไปในแนวการบริหาร หรือการ
ปกครองของคณะสงฆ์ก็ตาม แต่ก็เป็นสารบบแห่งเรื่องสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นแก่
พระพุทธศาสนาในสยาม. สำหรับผู้มีหน้าที่ในทางบริหารเป็นเจ้าของคณะโดย
เฉพาะแล้ว จะยิ่งได้รับความสดวกในการวินิจฉัยอธิกรณ์เป็นพิเศษ. เราขอ
อนุโมทนาในความชวนชวยของ นายгимฮวย มลิตอง ผู้ซึ่งได้ฟื้นฟูมุมน้อย
อีกมุมหนึ่งแห่งความสมบูรณ์ของการงานอันเกี่ยวกับพระศาสนา, ซึ่งยังไม่
เคยมีใครทำมาก่อน.

ธรรมจักขุ

หนังสือพิมพ์รายเดือน ของมหาหมกุฎราชวิทยาลัย และเป็น
หนังสือพิมพ์ทางพุทธศาสนาภาษาไทย ที่ออกมาถึงปีที่ ๒๒ แล้ว.

มีภาพพระพุทธรูป, ปุชณียสถานทางพุทธศาสนา, พระสูตร แปล เรื่อง
พระพุทธรูปในต่างประเทศ, นิทานและเรื่องเบ็ดเตล็ดต่างๆ, เวลานี้กำลัง
ลงเรื่องสำคัญ คือ จดหมายเหตุแห่งพุทธอาณาจักร ของภิกษุฟาเทียน
นักจาริกจีน ลงต่อๆ กันมาถึงบทที่ ๖ แล้ว.

ค่าบำรุงปีละ ๓ บาท

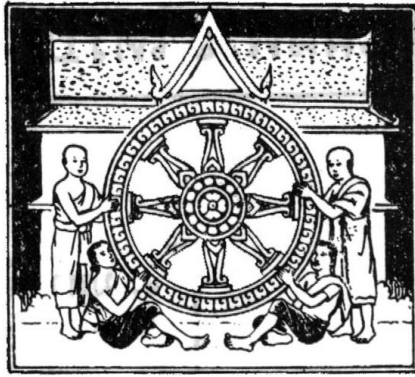
บอกรับได้ที่หอสมุดมหาหมกุฎราชวิทยาลัย ถนนพระสุเมรุ หน้าวัดบวร-
นิเวศวิหาร พระนคร. ท่านที่อยู่ใกล้คณะธรรมทานจะส่งค่าบำรุงมาทาง
คณะธรรมทานให้ช่วยจัดรับให้ก็ได้.

พระไตรปิฎกแปล

ของนายเมฆ อำไพจริต

เปรียญ ๙ ประโยค สำนักวัดเทพศิรินทร์

เป็นหนังสือออกเป็นฉบับติดต่อกัน ได้รับหนังสือ ๔๘ ฉบับเป็นครบ
๑ ปี. ค่าสร้าง ๑ ปี ๓.๐๐ บาท ครึ่งปี ๑.๖๐ บาท ขายปลีกฉบับละ ๕ สตางค์.
เวลานี้ออกมาถึงฉบับที่ ๓๖ แล้ว. บอกรับและส่งค่าสร้าง ที่ นายเมฆ
อำไพจริต สำนักงานหนังสือพระไตรปิฎกแปลที่เจตนาอนุกุล เยื้องที่ทำการ
รถราง สามแยก พระนคร. ท่านที่อยู่ใกล้คณะธรรมทานจะส่งบำรุงมาทาง
คณะธรรมทาน ให้ช่วยจัดรับให้ก็ได้.

พระพุทธศาสนา ภาคพระไตรปิฎกแปลไทย

สพฺพทานํ	ธมฺมทานํ	ชินาติ.	การให้ธรรม	ชำนะ	การให้ทั้งปวง.
สพฺพรสํ	ธมฺมรโส	ชินาติ.	รสแห่งธรรม	ชำนะ	รสทั้งปวง.
สพฺพรดี	ธมฺมรดี	ชินาติ.	การยินดีธรรม	ชำนะ	การยินดีทั้งปวง.
ตณฺหกุขโย	สพฺพกุขํ	ชินาติ.	ความสิ้นตัณหา	ชำนะ	ทุกข์ทั้งปวง.

(ขุททกนิกาย สุตตันตปิฎก, ล. ๒๕ น. ๖๓ บ. ๓๔)

ปีที่ ๕

สิงหาคม ๘๐.

เล่ม ๒

ทิศเบื้องหน้า, มารดา, บิดาเรา
ทิศเบื้องหลัง, เมียลูก, ซึ่งผูกใจ
ทิศเบื้องต่ำ, ป่าวไพร่, รับใช้ตน
ทิศเหล่านี้, ฟังสักการ, และบาลบวง

อาจารย์เล่า, เบื้องขวา, อย่าหลงไหล
ทิศเบื้องซ้าย, ญาติสนิท, และมิตรปวง
ทิศเบื้องบน, สงฆ์ซี, มีบุญหลวง
ผู้เด่นดวง, ฆราวาส, อย่าพลาดเอย.

หนังสือพิมพ์พระพุทธศาสนา

มี

ลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

แต่เพราะเหตุว่า

พระพุทธเจ้าประกาศพระธรรมไว้เพื่อความสุขและความดับทุกข์

ของสัตว์โลกทั้งปวง. เราจึง

ไม่สงวนลิขสิทธิ์

อนุญาตให้ลอกคัดไปพิมพ์ได้ทุกเรื่อง โปรดมีจดหมาย

แจ้งไปยังคณะกรรมการ ท่านจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์

อักษร พร้อมด้วยคำแก้ไขเพิ่มเติม หากเรื่องนั้น ๆ ยังมีบกพร่อง

“พระไตรปิฎกแปลไทย สำหรับนักศึกษาหนุ่ม”

สูตรที่ ๒

พระบาลีสงคาลอวาทสูตร

(สูตรที่ ๓๑ แห่งทีฆนิกาย ในพระไตรปิฎกเล่ม ๑๑)

ครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่วิหารป่าไผ่ อันเป็นที่ให้เหยื่อ แก่กระแต ไก่เล็กๆ กรุงราชคฤห์. ครั้งนั้นในวันหนึ่ง บุตรคนมั่งมีคนหนึ่ง ชื่อว่า สิงคาลกะ ลุกขึ้นแต่เช้า ออกไปนอกเมือง นุ่งผ้าเปียกและรดศีรษะ ให้เปียก ประณมมือไหว้ทิศทั้งหกอยู่ คือทิศเบื้องหน้า เบื้องหลัง เบื้อง ซ้าย เบื้องขวา เบื้องบน และเบื้องต่ำ. พร้อมกันนั้น พระพุทธเจ้าเสด็จ จากพระวิหารเพื่อเข้าไปบิณฑบาตในเมือง ผ่านไปทางนั้นได้ทอดพระเนตร เห็น ตรัสถามถึงเหตุผลที่ทำดั่งนั้น, สิงคาลกะกราบทูลว่า ทำการไหว้ทิศ ตามคำสั่งของพระบิดา ซึ่งได้สั่งไว้เมื่อใกล้จะตาย.

“บุตรคนหบดี ! ในระเบียบของพวกอริยะ เขาไม่ทำการไหว้ทิศ กันดั่งที่ท่านทำนี่ดอก.” พระพุทธเจ้าได้ตรัสแก่เขา, เมื่อเขาทูลถามว่าทำกัน อย่างไร ได้ตรัสสืบไป ดังนี้ :—

(ระเบียบการไหว้ ทิศของพระอริยะ)

“บุตรคนหบดี ! อริยะสาวกละเว้นกรรมที่เศร้าหมองได้อย่างได้แล้ว, ไม่กระทำความอันเพนบาปโดยฐานะสี่ประการ, ไม่เสพคบกับปากทางแห่ง ความฉิบหายของโภครทรัพย์ หกอย่าง, ครั้นเป็นผู้หลีกเลี่ยงจากบาปสี่อย่าง เหล่านี้แล้ว ก็เป็นผู้สกัดกั้นภัยอันจะเกิดจากทิศทั้งหกซึ่งตนทำพลาด, เป็นผู้ ปฏิบัติเพื่อเอาชนะโลกทั้งสอง, ทั้งโลกนี้และโลกหน้า ก็เพนอันว่าอริยะสาวก เหล่านี้ ได้เริ่มปรารภการกระทำของเขา เพนอย่างดีแล้ว, ภายหลังแต่ตาย ไป เขาย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์.”

ก. กรรมที่เศรษฐีหมอง สี อย่าง

“บุตรคฤหบดี ! กรรมที่เศรษฐีหมองสีอย่างทีอริยสาวกละได้แล้ว คืออะไรบ้างเล่า, คือ การฆ่าสัตว์ให้ตาย, การถือเอาสิ่งที่เจ้าของไม่ได้ให้, การประพาดิผิตในทางกาม, การพูดเท็จ, สีอย่างนี้คือกรรมที่เศรษฐีหมอง.” ครั้นตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำที่ผูกเข้าเป็นกาพย์กลอน (ที่เรียกว่าคาถา) ย้ำเนื้อความนั้นอีกว่า

ปาณาติปาโต	อทินนาทานน ^๑	ปลงชีพสัตว์	วายปราณ	การลักทรัพย์
มุสาวาโท	ปวจฺจติ	คำสับปลับ	ซึ่งโลก	ชอบกล่าวขาน
ปรทารคมณญฺเจว		การเล่นซู้	นอกจิตต์	มิจฉาจาร
น ปลัสนฺติ	ปณฺทิตา.	บัณฑิตท่าน	ไม่กล่าว	สรรเสริญเอย.

ข. ฐานะเป็นเหตุทำกรรมบาป สี

“บุตรคฤหบดี ! อริยสาวกไม่ทำกรรมอันเป็นบาปด้วยฐานะสีนั้น คืออะไรบ้างเล่า, คือบุคคลเมื่อถึงอคติ (ประพาดิผิตทาง) เพราะความรักใคร่, เพราะความเกลียดชัง, เพราะความหลงใหล, เพราะความกลัวอะไรบางอย่าง, สีอย่างนี้แล้ว ย่อมทำกรรมอันเป็นบาป.”

“บุตรคฤหบดี ! เมื่อใดอริยสาวกไม่ถึงอคติ เพราะความรักใคร่, เพราะความเกลียดชัง, เพราะความหลงใหล, เพราะความกลัวบางอย่าง, เหล่านี้แล้ว อริยสาวกนั้นย่อมไม่ทำกรรมอันเป็นบาป.” ครั้นตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำที่ผูกเข้าเป็นกาพย์กลอน ย้ำเนื้อความนั้น อีกว่า :-

๑. การแปลงเป็นกลอน ได้พยายามให้เนื้อความตรงบาทต่อบาท, จึงทำให้ความไพเราะเสียไปบ้างในบางแห่ง, ถึงกระนั้นบางแห่งก็ยังยากที่จะให้ความตรงกันทุกคำทีเดียว.

ฉนทา โทสา ภยา โมหา	เพราะรัก, โกรธ, โฉด, กลัว, แล้วกลัวบาป
โย ธมมํ อธิวตฺตติ	ทำหยาบหยาบ เหยียบธรรม ลำเอียงเขลา
นิหียติ ตสฺส ยโส	เกียรติคุณ บุญหนัก จักเสื่อมเขา
กาหฺปกฺเข ว จนฺทิมมา.	ดุจจันทร์เจ้า วันแรม ไม่แจ่มจันทร์.
ฉนทา โทสา ภยา โมหา	ถึงรักโกรธ โฉดกลัว ไม่กลัวบาป
โย ธมมํ นาติวตฺตติ	ไม่หยาบหยาบ เหยียบธรรม ลำเอียงหัน
อา ปุรฺติ ตสฺส ยโส	เกียรติคุณ บุญหนัก จักฟูพล้น
สกุภฺกฺเข ว จนฺทิมมา.	ประดุจจันทร์ ยิ่งกระจ่าง ช่างขึ้นเอย.

ค. ปากทางแห่งความฉิบหายแห่งโรคทรัพย์หกอย่าง

“บุตรคฤหบดี ! อริยสาวกไม่เสพคบกับปากทางแห่งความฉิบหายของโรคทรัพย์หกอย่างนั้น อะไรบ้างเล่า ? คือเปนผู้ไม่ประกอบในการดื่ม น้ำเมาทั้งชนิดสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความหมดสติ, การเที่ยวไปตาม ตรอกเปนที่เล่นชุกชนในเวลากลางคืน, การเที่ยวดูมหรสพ, การเล่นการพนัน, การคบคนชั่วเปนเพื่อน, และการเกียจคร้านทำการงาน, หกอย่างนี้.”

การดื่มน้ำเมา มีโทษหกอย่าง

“บุตรคฤหบดี ! โทษหกอย่างต่อไปนี้ เปนโทษของการดื่มน้ำเมา คือความเสื่อมทรัพย์ทันตาเห็น, น้ำเมาเปนเครื่องก่อให้เกิดการทะเลาะ, เปน ที่เกิดขึ้นแห่งโรคทั้งหลาย, ก่อให้เกิดเสียงนินทาว่าร้าย, ทำให้เปิดได้ กระทั่งอวัยวะที่ควรปกปิด, และตัดทอนกำลังปัญญา.”

การเที่ยวกลางคืน มีโทษหกอย่าง

“บุตรคฤหบดี ! โทษหกอย่างต่อไปนี้ เปนโทษของการเที่ยวกลางคืน ตามตรอกเปนที่ชุกชน คือ ตัวเองเชื่อว่าไม่ได้มีการรักษาคุ้มครอง, ลูก เมียก็เชื่อว่าไม่ได้รับการรักษาคุ้มครอง, ทรัพย์สมบัติ ก็เชื่อว่าไม่ได้รับการ รักษาคุ้มครอง, เปนที่ระแวงของผู้อื่น ในที่นั้นๆ, การพูดใส่ความ ย่อม

ประดังไปที่ผู้นั้น, ได้พบกับความลำบากเป็นอันมาก.”

การเที่ยวดูมหรสพ มีโทษทุกอย่าง

“บุตรศฤหบดี ! โทษทุกอย่างต่อไปนี้ เป็นโทษของการเที่ยวดูมหรสพ, คือ ทำให้เป็นผู้ที่มีเพื่อนที่เหินไปที่นั้น, มีเพลงขับที่เหินไปที่นั้น, มีติดสติเป่าที่เหินไปที่นั้น, มีขับพากย์ที่เหินไปที่นั้น, มีเพลงตบมือที่เหินไปที่นั้น, มีเถิดเทิงที่เหินไปที่นั้น.”

การเล่นการพนัน มีโทษทุกอย่าง

“บุตรศฤหบดี ! โทษทุกอย่างต่อไปนี้ เป็นโทษของการเล่นการพนัน, คือ เมื่อชนะถูกเขาจองเวร, เมื่อแพ้ก็อาลัยถึงทรัพย์ที่เสียไปแล้ว, พบกับความเสื่อมทรัพย์ทันตาเห็น, ในที่ประชุม ไม่มีใครเชื่อฟังคำของตน, เป็นที่ดูหมิ่นของเพื่อนฝูง, และเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้องการ ในการอวาหะและวิวาหะ.”

การคบเพื่อนชั่ว มีโทษทุกอย่าง

“บุตรศฤหบดี ! โทษทุกอย่างต่อไปนี้ เป็นโทษของการคบคนชั่วเป็นเพื่อน, คือ ได้มิตรสหายที่เป็นนักเลงการพนัน, นักเลงหัวไม้, นักเลงเหล้า, นักเลงใช้ของปลอม, นักเลงโกงซึ่งหน้า, และนักก่อการอุกฉกรรจ์.”

การเกียจคร้าน มีโทษทุกอย่าง

“บุตรศฤหบดี ! โทษทุกอย่างต่อไปนี้ เป็นโทษของการเกียจคร้านทำการงาน, คือ ทำให้มีนิสัยผัดผ่อนต่อการทำงานว่า ยังหนานัก, ยังร้อนนัก, เย็นเสียแล้ว, ยังเข้านัก, หิวเหลือเกิน, ระบายเหลือเกิน, เหล่านี้เมื่อเขามากไปด้วยเหตุผลเครื่องผัดผ่อนต่อการทำงานเช่นนี้แล้ว โภคทรัพย์ที่ยังไม่ได้มา ก็หาไม่ได้, ที่ได้มาแล้ว ก็มีแต่จะหมดไปถ่ายเดียว.” ครั้นตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำที่ผูกเข้าเป็นกาพย์กลอน ย้ำ

เนื้อความนั้นอีกว่า :-

โหติ ปานสชา นาม
โหติ สมมียสมมियो
โย จ อตเถสุ ชาเตสุ
สหา โย โหติ โส สชา.

.....

อุสสุร เสยยา พรทาร เสวนา
เวรบุปสงโค จ อนตถตา จ
ปาปา จ มิตตา สุกทริยตา จ
เอเต ฉ ฐานา ปุริสํ ธิสยนติ.

.....

ปาปमितโต ปาปสโช
ปาปอาจารย์ โคจโร
อสมมา โลกา พรหมหา จ
อุภยา ธิสเต นโร.

.....

อกุชิตถิโย วารุณี นจจคิตํ
ทิวา โสบุปิ ปาจริยา อกาเล
ปาปา จ มิตตา สุกทริยตา จ
เอเต ฉ ฐานา ปุริสํ ธิสยนติ.

.....

อกุเขหิ ทิพพุนติ สุริํ ปิวนติ
ยนติตถิโย ปาณสมมา ปเรสํ
นิหีนเสวี น จ วุทฒิเสวี

เพื่อนเพราะกิน เหล้าด้วยกัน นั้นมีมาก
เพื่อนแต่ปาก สักว่าเพื่อน ก็เกลื่อนหลาย
ส่วนเพื่อนใด ในเมื่อกิจ เกิดมากมาย
ช่วยจนตาย นั้นแหละเพื่อน อย่าเพื่อนเอย

.....

การนอนสลาย, การทำลาย ลูกเมียท่าน,
การก่อเรื่อง ร้าวราน, การเหลวไหล,
เพื่อนเลวทราม, ความตระหนี่ ถิ่นเกินไป,
หกอย่างนี้ นำให้ชาย ชั่วชาติเอย.

.....

มีมิตต์ชั่ว เพื่อนชั่ว พลอยกลัวบาป
มรรยาทหยาบ เที้ยวชุกชน คนฉุฉาย
ทั้งชาตินี้ ชาติโน้น เมื่อตนตาย
มีแต่ร้าย ทั้งสองชาติ พิณาศเอย.

.....

การพนัน, ผู้หญิง, เหล้า, ฝิ่นซัฟฟอน,
กลางวันนอน ให้นวดพื้น ไข่กาลไซร์,
เพื่อนเลวทราม, ความตระหนี่ ถิ่นเกินไป,
หกอย่างนี้ นำให้ชาย ชั่วชาติเอย.

.....

การพนัน มันเมา เหล้าดื่มคู้
ลอบทำชั่ว คู่ชีวิต ของมิตต์หลาย
หลบบัณฑิต มาสนิท คนสิ้นอายุ

นินิยนต์ิ กาลปกุเขว จนุทิมมา.

.....

โย วารุณิ อธโน อภิจจโน
 ปิปาโสสิ อตถปาคโต
 อุทกมิว อิณิ วิคาหติ
 อากุลิ กาทติ ขิปปมตตโน.

.....

น ทิวาสุปปสีเลน
 รตติณฺฐฐานเทศสินา
 นิจจํ มตฺเตน โสณฺฑเฑน
 สกกา อาวสิตุํ ฆริ.

.....

อติสีตํ อติอุณฺหํ
 อติสายมิทํ อหุ
 อิติ วิสสุณฺฐกมฺมนฺเต
 อตถา อตฺเจนฺติ มาณเว.

.....

โย จ สีตลฺลจ อุณฺหลฺลจ
 ตินฺนา ภียโย น มลฺลญฺติ
 กริ ปุริสกิจฺจานิ
 โส สุขา น วิหายติ.

.....

ค้อยๆ ตาย^๑ ลงเหมือนจันทร์ วันแรมเอย.

.....

เพนนกเหล่า เปลาทรัพย์ กลับอยากใหญ่ ๆ
 อยากเท่าไร ไม่ตั้งหน้า หาทรัพย์สรอย
 สู้เพนหนี ท่วมถม จมไม่ลอย^๒
 ต่อมาหน้อย ก็ยุบยับ ฉับพลันเอย.

.....

กลางวันนอน หอนเวียน เช่นนกเค้า
 กลางคืนเล่า หลีกงาน สันดานหนา
 เพนหัวไม้ เมามาย ไม่สร้างชา
 คนเช่นนี้ ไม่มีท่า ครองเรือนเอย.

.....

หนุ่มผู้อ้าง ว่าหนาวนัก, หรือร้อนนัก,
 หรือผอนพัก เกอะวันนี้ นี่เย็นเหลือ;
 งานทับถม บ่มเหม็น อยู่เพนเปื้อ
 ต้องกัดเกลือ เพราะประโยชน์ โดดพ้นไป.

.....

นายหนุ่มใด ไม่อาทร เรื่องร้อนเย็น
 สำคัญเห็น ไม่ยิ่ง กว่าหยักไย^๓
 งานของตน ตนขยัน ตะบันไป
 ก็จักไม่ เสื่อมสุข ทุกเมื่อเอย.

.....

๑. คุณความดี ตาย, คือ เสื่อม
 หลักฐานอะไรเลย ก็มีผู้ให้ตีความนี้

๒. สมัยโบราณ เรื่องหนี้สินเปนอาชญา คนไม่มี
 ๓. ในที่นี้หมายถึงเศษหญ้า เศษฟาง.

मित्तเทียม หรืออมิตต์สี่พวก

“บุตรคฤหบดี ! คนสี่จำพวกต่อไปนี้ ท่านพึงทราบว่าเป็นอมิตต์หรือ มิตต์เทียม, คือคนที่ดีแต่ชนไปถ่ายเดียว, คนดีแต่พูด, คนตามประจบ, คน ชักชวนในทางฉิบหาย.”

ลักษณะ คนดีแต่ชนไปถ่ายเดียว

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เป็นลักษณะของอมิตต์ที่ ดีแต่ชนไปถ่ายเดียว, คือ มีแต่นำไปถ่ายเดียว, วางอุบายใช้ของน้อยล่อเอา ของมาก, เมื่อมีภัยแก่ตน จึงรับทำกิจให้เพื่อน, คบเพื่อนเพราะเห็นแต่จะ ได้.”

ลักษณะคนดีแต่พูด

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เป็นลักษณะของคนดีแต่ พูด, คือ สนทนาด้วยสิ่งที่ล่วงไปแล้ว, สนทนาด้วยสิ่งที่ยังไม่มาถึง, ในกิจที่ เกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน พยายามแสดงว่าตนไม่สามารถช่วย, ช่วยเหลือในสิ่งที่ ไม่เป็นประโยชน์.”

ลักษณะคนตามประจบ

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เป็นลักษณะของคนตาม ประจบ, คือ เรื่องชั่วก็เอออวย, เรื่องดีก็เอออวย, ต่อหน้าพูดสรรเสริญ, ลับหลังตั้งนินทา.”

ลักษณะของคนชักชวนในทางฉิบหาย

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เป็นลักษณะของคนชัก ชวนในทางฉิบหาย คือ ชักชวนในการดื่มน้ำเมา, ชักชวนในการเล่นชุกชก กลางคืน, ชักชวนในการเที่ยวดูมหรสพ, ชักชวนในการเล่นการพนัน.” ครั้น ตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำที่ผูกเข้าเป็นกาพย์กลอน ย้า เนื้อความนั้น อีกว่า :-

อณฺฐทตฺถุหโร มิตฺโต
โย จ มิตฺโต วจีปรโม
อนฺุปฺปิยญฺจ โย อาหุ
อปาเยสุ จ โย สขา.
เอเต อมิตฺเต จตฺตารโ
อิตฺติ วิญญาย ปณฺทิตฺโต
อารกา ปรีวชฺเชยฺย
มคฺคํ ปฏิกฺกมฺ ยถา.

มิตต์หนึ่งคอย แต่ขนไป ไม่หยุดขน
มิตต์บางคน ดีแต่พูด ต้องอุดหู
อีกพวกหนึ่ง ตามประจบ ตั้งนบครู
มิตต์บางเหล่า ชะลอสู้ สิ่งเสื่อมทราม :
ทั้งสี่พวก นี้หรือ คือ “อมิตต์”
ปราชญ์พินิจ รู้แหว แล้วเกรงขาม,
ฟังหลีกห่าง อย่างพ้อคำ พยายาม
หลีกเขตต์คาม หรือมรรคา อันน่ากลัว.

มิตต์แท้ มีใจงาม สี่พวก

“บุตรคฤหบดี ! คนสี่จำพวกต่อไปนี้ ท่านพึงทราบว่าเป็นมิตต์แท้ มิตต์มีน้ำใจงาม คือ มิตต์ผู้กระทำอุปการะ, มิตต์ผู้ร่วมทุกข์ สุข, มิตต์ผู้บอกสิ่งที่เปนนประโยชน์, มิตต์ผู้มีความเอ็นดู.”

ลักษณะมิตต์ผู้ทำอุปการะ

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เปนลักษณะของมิตต์ผู้ทำอุปการะ คือ รักษาเพื่อนผู้เผลอประมาทแล้ว, รักษาทรัพย์ สมบัติของเพื่อนผู้เผลอประมาทแล้ว, เปนที่พึ่งอาศัยในเมื่อเพื่อนประสบภัย, เมื่อกิจจำเป็นเกิดขึ้นแก่เพื่อน ย่อมให้โรคทรัพย์สองเท่าของจำนวนที่เพื่อนออกปาก.”

ลักษณะของมิตต์ผู้ร่วมทุกข์สุข

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เปนลักษณะของมิตต์ผู้ร่วมทุกข์สุข, คือ บอกความลับแก่เพื่อนไม่ปิดบัง, รักษาความลับของเพื่อนไม่แพร่งพราย, ไม่ทอดทิ้งในยามวิบัติ, แม้ชีวิตของตน ก็สละเพื่อเพื่อนได้.”

ลักษณะมิตร์ผู้บอกสิ่งที่เปนนประโยชน์

“บุตรคฤหบดี ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เปนลักษณะของมิตต์ผู้

บอกสิ่งที่เป่นประโยชน์, คือ คอยคัดค้านห้ามกัน จากสิ่งที่เป่นบาป, คอย ส่งเสริมให้ดำเนินไปในทางที่ดีงาม, ให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง, บอกข้อ ปฏิบัติอันเป่นทางสวรรค์ให้.”

ลักษณะมิตต์ผู้มีความเอ็นดู

“บุตรศฤทษ์ ! ลักษณะสี่อย่างต่อไปนี้ เป่นลักษณะของมิตต์ผู้ มีความเอ็นดู, คือ เสียใจเมื่อเพื่อนเสื่อมเสีย, ยินดีด้วยในเมื่อเพื่อนเจริญ รุ่งเรือง, ค้านคนที่ตีเตียนเพื่อน, รับรองคนที่สรรเสริญเพื่อน.” ครั้น ตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำที่ผูกเข้าเป่นกาพย์กลอน ย้า เนื้อความนั้นอีกว่า :—

อุปกาโร จ โย มิตฺโต
 สุขทุกฺโข จ โย สขา
 อตถกฺขายี จ โย มิตฺโต
 โย จ มิตฺตานุภมฺปกโ.
 เอเตปิ มิตฺเต จตฺตารโ
 อิติ วิญญาย ปณฺชิโต
 สกฺกจฺจํ ปยิริปาเสยย
 มาตา ปุตฺตํ ฮอร์สั.

มิตต์หนึ่งเอื้ออุปการะเจือจามิตต์
 หนึ่งร่วมทุกข์ สุขสนิท ดั่งเมียผัว
 มิตต์หนึ่งพรำ สอนสั่ง ให้ตั้งตัว
 หนึ่งระรัว ด้วยเอ็นดู อยู่ทุกวัน :
 ทั้งสี่พวก นี้หรือ ชื่อ “มิตต์” แท้
 ปราชญ์พินิจ รู้แน่ แลกกล่าวขวัญ
 จุงคบหา ให้ดังงาม ความผูกพัน
 ผูกให้มั่น เหมือนแม่ลูก ผูกกันเอย

.....

.....

ปณฺชิโต สีลสมฺปนฺโน
 ชลํ อคฺคิวั ภาสตี
 โภเค สํหฺรมาณสฺส
 ภมฺรสฺเสว อิริยโต.
 โภคา สนฺนิจฺจยํ ยนฺติ
 วมฺมิโกวฺปจฺยติ

คนฉลาด ถึงพร้อม ด้วยสีลปวง
 ย่อมโชติช่วง เช่นเพลิง ฤกษ์แสง
 เมื่อขวยชวน ธนทรัพย์ อยู่กับแรง
 เสาะแสวง แข็งขัน ทนภมร^๑
 โภคทรัพย์ ขยับถึง ซึ่งผลดอก
 ค่อยงามออก วัมมิกา^๒ อุทาหรณ์

๑. แผลงภู, ฝั่งที่ชนเกษตรดอกไม้.
 ต. ๔

๒. วัมมิกา คือจอมปลวก.

เอว โภคะ สมหาริตวา
 อลมตโต กุเล คิหิ.
 จตุธา วิภเช โภคะ
 สเว มิตตานิ คนถติ
 เอเคน โภคะ ภูณเชยย
 ทวีหิ กมมํ ปโยชเย
 จตุตถญจ นิธาเปยย
 อาปทาสู ภวิสสติ.

โดยนัยนี้ ฐานา โภคากร
 อุทาหรณ์ ฆราวาส สามารถแท้
 ได้ทรัพย์แล้ว ฟังจำแนก แจกสี่ส่วน
 เจือจางทั่ว ท่านที่ควร เจือจางแ่
 รวมส่วนเดียว กับเลี้ยงตน ปนกันแล้
 อีกสองส่วน เพิ่มแก่ ต้นทุนงาน
 ส่วนที่สี่ เก็บไว้ ให้มั่นคง
 หากพลาดลง จักได้ ก่อภูฐาน^๑

ง. การปิดกั้นภัยอันอาจเกิดจากทิศทั้งหก

“บุตรครุฑบดี ! อริยสาวกเป็นผู้ปิดกั้นภัยอันจะเกิดจากทิศทั้งหก
 ที่ตนประพฤตินิยิตพลาด อย่างไรเล่า, คือพึงรู้จักทิศทั้งหกเหล่านี้ไว้, มารดา
 บิดา เปนทิศเบื้องหน้า, ครูอาจารย์ เปนทิศเบื้องขวา, บุตรภรรยาเปนทิศ
 เบื้องหลัง, เพื่อนฝูง เปนทิศเบื้องซ้าย, บ่าวไพร่ เปนทิศเบื้องต่ำ, สมณ
 พราหมณ์ เปนทิศเบื้องบน.”

มารดาบิดา - ทิศเบื้องหน้า

“บุตรครุฑบดี ! มารดาบิดาซึ่งเปนทิศเบื้องหน้า เปนผู้ซึ่งบุตรพึง
 บำรุง ประคับประคอง ด้วยอาการห้าอย่างคือ ท่านเลี้ยงเราแล้ว เราจักเลี้ยง
 ตอบ, จักช่วยทำกิจของท่าน, จักดำรงวงศ์ตระกูลให้ถาวร, จักประคับ
 ประคองมรดกที่ได้รับ ให้เปนปึกแผ่นยิ่งขึ้นไป, และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว

๑. บาทกลอนของบาลีหมดลงเสีย ก่อนที่จะครบคำของกลอนภาษาไทย ควรขยายความ
 ของคำว่า อาปทาสู ให้พิศดารออกไปอีกสองบาทกลอนดังนี้

[ภัยประชิด ปิดกั้น ได้ทันการ
 หรือด้านทาน พิบัติได้ ตั้งใจเอย]

จักบำเพ็ญทักษิณาแก่ท่าน.”

“บุตรคฤหบดี ! มารดาบิดาผู้ได้รับการบำรุงเช่นนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยอาการห้าอย่างคือ ห้ามกันจากความชั่ว, ส่งเสริมในความดี, จัดให้ได้รับการศึกษาศิลปะ, จัดหาคู่ครองที่สมควรให้, มอบทรัพย์มรดกให้ในสมัยอันสมควร.”

ครูอาจารย์ – ทิศเบื้องขวา

“บุตรคฤหบดี ! ครูอาจารย์เป็นทิศเบื้องขวา เป็นผู้ซึ่งกุลบุตรพึงบำรุงด้วยอาการห้าอย่างคือ ลูกขึ้นยืนรับ, เข้าไปคอยรับใช้, เชื้อฟุ้งด้วยดี, บำรุงเอาอกเอาใจ, เรียนวิชาความรู้โดยเคารพ.”

“บุตรคฤหบดี ! ครูอาจารย์ได้รับการบำรุงดังนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรด้วยอาการห้าอย่าง คือ อบรมแนะนำให้ประพฤติดี, สั่งสอนให้ได้รับความรู้เป็นอย่างดี, บอกศิลปะวิทยาให้อย่างสิ้นเชิง, ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อนฝูง, ช่วยทำความปลอดภัยให้ในที่ทุกแห่ง.”

ภรรยา – ทิศเบื้องหลัง

“บุตรคฤหบดี ! ภรรยาเป็นทิศเบื้องหลัง เป็นผู้ซึ่งกุลบุตรพึงบำรุงด้วยอาการห้าอย่างคือ ยกย่องหรือรับรู้ไว้ในฐานะเป็นภรรยา, ไม่ดูหมิ่น, ไม่นอกใจ, มอบความเป็นใหญ่ในบ้านเรือนให้, ให้เครื่องประดับกายเนื่องๆ.” (ส่วนเรื่องของบุตร มีอยู่แล้วในตอนทิศเบื้องหน้า)

“บุตรคฤหบดี ! ภรรยาได้รับการบำรุงดังนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรนั้นด้วยอาการห้าอย่าง คือ จัดการดูแลการงานเป็นอย่างดี, ส่งเคราะห์คนข้างเคียงเป็นอย่างดี, ไม่นอกใจ, รักษาทรัพย์ที่ผัวหามาได้แล้ว, ขยันไม่เกียจคร้านในกิจทั้งปวง.”

เพื่อนฝูง – ทิศเบื้องซ้าย

“บุตรคฤหบดี ! เพื่อนฝูงเป็นทิศเบื้องซ้าย เป็นผู้ซึ่งกุลบุตรพึงบำรุง

ไตรปิฎกแปลไทย-ทั่วไป

ด้วยอาการห่าอย่าง คือ การให้ปัน, คำพูดที่จับใจแสดงความรัก, การประพฤติสิ่งที่เปนประโยชน์, ไม่ถือตน, ไม่พูดเกินความเป็นจริง.”

“บุตรคฤหบดี ! เพื่อนฝูงได้รับการบำรุงดังนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรนั้นด้วยอาการห่าอย่างคือ รักษาคุ้มครองเพื่อนผู้เผลอประมาทแล้ว, รักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้เผลอประมาทแล้ว, เปนที่พึ่งในยามมีภัย, ไม่ทอดทิ้งในคราวได้รับอันตราย, นับถือตลอดถึงวงวารของเพื่อน.”

บ่าวไพร่ - ทิศเบื้องต่ำ

“บุตรคฤหบดี ! บ่าวไพร่เปนทิศเบื้องต่ำ เปนผู้ซึ่งกุลบุตรพึงสงเคราะห์ด้วยอาการห่าอย่างคือ ให้ทำงานตามสมควรแก่กำลัง, ให้อาหารและรางวัล, พยาบาลเมื่อป่วยไข้, แบ่งอาหารที่มีรสดีเป็นพิเศษให้ในบางคราว, ปล่อยให้ได้รับความสุขตามอำเภอใจในบางคราว.”

“บุตรคฤหบดี ! บ่าวไพร่ได้รับการสงเคราะห์เช่นนี้แล้ว ย่อมบำรุงกุลบุตรนั้นด้วยอาการห่าอย่างคือ ลูกขึ้นก่อนนาย, นอนทีหลังนาย, มีธรรมดาถือเอาแต่ของทีนายให้, ทำการงานให้ดีที่สุดฝีมือ, นำเกียรติคุณของนายไปสรรเสริญ.”

สมณพราหมณ์ - ทิศเบื้องบน

“บุตรคฤหบดี ! สมณพราหมณ์เปนทิศเบื้องบน เปนผู้ซึ่งกุลบุตรพึงบำรุงด้วยอาการห่าอย่าง คือ มีเมตตาทายกรรม, เมตตาเวจีกรรม, เมตตาโมกรรม, ต้อนรับไม่ปิดประตูเรือน, คอยจุนเจือด้วยอาหาร.”

“บุตรคฤหบดี ! สมณพราหมณ์ได้รับการบำรุงเช่นนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์ กุลบุตรด้วยอาการห่าอย่าง คือ ป้องกันเสียจากบาป, ส่งเสริมให้ได้ดำเนินไปในความดี, อนุเคราะห์ด้วยใจที่ดีงาม, ช่วยให้ได้ฟังสิ่งที่ไม่เคยฟัง, ขยายอรรถแห่งสิ่งที่ได้ฟังแล้ว ให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น, บอกทางสวรรค์ให้.”

“บุตรคฤหบดี ! ทิศนั้นๆ อันอริยสาวกประทับประคอง คือไม่
 ปล่อยให้เปนภัยขึ้นด้วยการทำผิดพลาดของตนเอง ได้ด้วยอาการเหล่านี้แล.”
 ครั้นตรัสคำร้อยแก้วเช่นนี้แล้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสคำอันผูกเข้าเป็นกาพย์
 กลอนย้าเนื้อความนั้นอีกว่า :-

มาตาปิตา ทิสา บุพพา
 อัจริยา ทกฺขิณา ทิสา
 ปุตฺตทารา ทิสา ปจฺฉา
 มิตฺตามจฺจา จ อุตฺตรา.
 ทาสกมฺมกรา เหมฐฺฐา
 อุทฺธิ สมณพฺรหฺมณา
 เอตา ทิสา นมสฺเสยฺย
 อลฺมตฺโต กุเล คิหิ.

ทิศเบื้องหน้า มารดา บิดาเรา
 อาจารย์เล่า เบื้องขวา อย่าหลงไหล
 ทิศเบื้องหลัง เมียลูก ซึ่งผูกใจ
 ทิศเบื้องซ้าย ญาติสนิท และมิตรปวง
 ทิศเบื้องต่ำ ป่าวไพร่ รับใช้ตน
 ทิศเบื้องบน สงฆ์ชี มีบุญหลวง
 ทิศเหล่านี้ พึงสักการ และบาลบวง
 ผู้เด่นดวง ฆราวาส อย่าพลาดเอย.

.....
 ปณฺทิตฺโต สีลสมฺปนฺโน
 สโณห จ ปฏฺิภาณวา
 นิวาตฺวุตฺตี อตฺถทฺโร
 ตาทิโส ลภเต ยสฺ.

.....
 บัณฑิตผู้ สดสวย ด้วยศีลธรรม
 พุดหวานฉ่ำ ปฏิภาณ ท่านคมสัน
 ถ่อมกายใจ ไม่ดันดี้อ และถึอรั้น
 ผู้เช่นนั้น ย่อมได้ยศ ปราบกฏเอย.๑

.....
 อฏฺฐานโก อนลฺโส
 อาปทาสุ น เวรฺติ
 อจฺฉิทฺวุตฺตี เมธาวิ
 ตาทิโส ลภเต ยสฺ.

.....
 ลูกขึ้นบก บันงาน ไม่คร้านเกียจ
 ภัยเบียนเบียด ยังคงมั่น ไม่สั่นเสียว
 ดำเนินงาน ไม่มีขาด ทั้งปราษฎ์เปรียว
 ผู้นั้นเทียว ประเทืองยศ ปราบกฏเอย.๑

.....
 สงฺคาทโก มิตฺตกโร

.....
 ผู้สงเคราะห์ หวานเพาะ ซึ่งมิตรภาพ

วทณฺญ วิตมจฺฉโร
เนตา วิเนตา อนฺเนตา
ตาทิโส ลภเต ยสฺ.

.....

ทานนฺจ ปิยวชฺชนฺจ
อตฺถจริยา จ ยา อิส
สมานตา จ ธมฺเมสุ
ตตฺถ ตตฺถ ยถารหฺ.
เอเต โข สงฺคหา โลเก
รตฺสฺสานิว ยายโต
เอเต จ สงฺคหา นาสฺสุ
น มาตา ปุตฺตการณา
ลภถ มาอํ ปุชฺ วา
ปิตา วา ปุตฺตการณา.
ยสฺมา จ สงฺคหา เอเต
สมเปกฺขนฺติ ปณฺทิตา
ตสฺมา มหตฺตํ ปปโปนฺติ
ปาสฺสา จ ภวนฺติเต.

[ท่านนั้นเป็น เช่นผู้นำ โลกดำเนิน
ไปสู่ความ จำเริญ อย่าเมินเฉย.]

.....

“ไฟเราะนั้ก ขอร้บกระผม, ไฟเราะนั้ก ขอร้บกระผม, ธรรมปริยาย
เป็นอันมาก ที่พระผู้มีพระภาคทรงประกาศแล้วนี้ เปรียบเหมือนการหางของ
ที่คว่าอยู่, เปิดของที่มีสิ่งอื่นปิดไว้, บอกทางแก่คนหลงทาง, หรือว่าจุดไฟ

รู้ซึ้มซาบ ธรรมวินัย ไม่แหนหวง
แนะนำชน ฝน, ดัด, ซึ่งสั้ตต์ปวง
ผู้เด่นดวง นั้นย่อมนได้ ยศใหญ่เอย. ฯ

.....

การให้ปัน, การพูด คำไพเราะ,
การประพฤติ ประโยชน์เหมาะ ใดๆ นั้น,
การวางตน กลเกลอ เสมอกัน
เป็นชั้นๆ เหมาะตาม ที่งามนั้ก
ในโลกต้อง มีอารี อย่างนี้ไซ้
รล่เล่นได้ ไม่หลุด เพราะหมุดสลั้ก
หากไม่เป้น เช่นนี้ ที่ร้ายนั้ก.
จากถูกรั้ก แม่ไม่ได้ รั้บผลใด
ความนั้บถือ หรือว่า บุชาคุณ
หรือลูกอาจ ทารุณ บิดาได้.
เพราะเหตุความ ไมตรี นี้ดีไซ้
ปราชญ์ทั้งหลาย จึงตั้งหน้า ตั้งตาเจริญ
และเหตุนั้น ท่านได้ ความยิ่งใหญ่
คนทั้งหลาย พากัน กล่าวสรรเสริญ

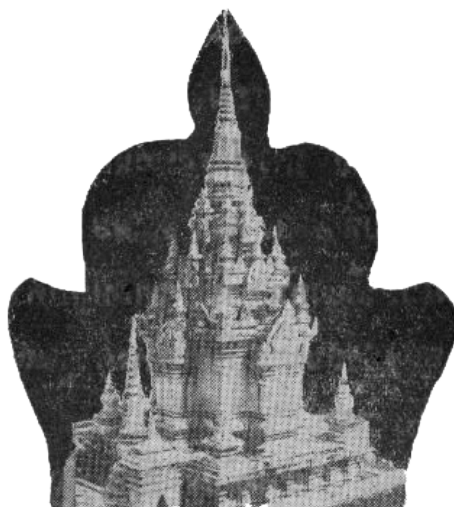
.....

ไว้ในที่มืด ด้วยหวังว่าคนมีตาจักได้เห็นรูปทั้งหลาย ฉันทใดก็ฉันทนั้น.”

“ข้าแต่พระพุทธรองค์ ! ข้าพเจ้านี้ขอถึง พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะ, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้า จงทรงจำข้าพไว้ว่าเป็น อุบาสกผู้ถือเอาพระองค์เป็นสรณะ จนสิ้นชีวิต จำเดิมแต่วันนี้ไป.”

เหล่านี้ เป็นคำกล่าวของสังคาลกะ ผู้บุตรคฤหบดี กราบทูลขึ้น ในเมื่อพระพุทธเจ้าตรัสเทศสนานี้จบลงแล้ว.

พระบาลีสังคาโลวาทสูตต์ จบ.

หนังสือพิมพ์ พระพุทธศาสนา

รายไตรมาส (ออกสามเดือนครั้ง) ของคณะกรรมการ

ค่าบำรุงปีละ ๑ บาท ต้องส่งพร้อมกับบอกรับ

เป็นหนังสือพิมพ์ทางพุทธศาสนา ที่จัดออกอย่างสมัยนี้ ตามทำนองหนังสือแถลงการของคณะแม่พุทธศาสนาต่างประเทศ เช่น หนังสือมหาโพธิในอินเดีย, บริติช พุทธิสต์ ในลอนดอน ฯลฯ. บรรจุข่าวและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเจริญของพุทธศาสนา ทั้งในและนอกประเทศ, เรื่องราวที่ร้อยกรอง และรวบรวมจากพระบาลีไตรปิฎก เป็นหลักในการปฏิบัติธรรม, คำอธิบายวิธีในพุทธศาสนา อันเกี่ยวข้องกับภารกิจของมนุษยให้ได้รับความสุขบริบูรณ์แท้ จริง, ฯลฯ มีเรื่องสำคัญที่ได้นำลงแล้วดังนี้.

ปีที่ ๑ พ. ศ. ๒๔๗๖ ไม่มีหนังสือเหลือ

ปีที่ ๒ พ. ศ. ๒๔๗๗

เล่ม ๑ มี พุทธศาสนาในประเทศพม่า, ปาติโมกขสังวร ฯลฯ.

เล่ม ๒ มี ความดับทุกข์, พระบาลีมหาสติปัญญาสูตรแปลไทยจบ. ฯลฯ

เล่ม ๓ มี การส่งเสริมปฏิบัติธรรม ข้อคิดสำหรับศีลข้อหนึ่ง, ฯลฯ.

เล่ม ๔ มี อินทริยสังวรศีล การสำรวมอินทริย์, ฯลฯ

ปีที่ ๓ พ. ศ. ๒๔๗๘

เล่ม ๑-๒ (รวมเล่มเดียวกัน) มี การปฏิบัติธรรม, บรรพชิตนารีเยอรมัน, พุทธศาสนาคือ ศิลปะแห่งความสุขสมปรารถนา, ความเชื่อที่เหลวไหล, ฯลฯ

เล่ม ๓ มี รัฐบาลสูงสุด สำหรับนักศึกษาหนุ่ม, อริยสัจจจากพระโอษฐ์ ฯลฯ

เล่ม ๔ มี จะเผยแผ่พุทธศาสนาให้เจริญได้อย่างไร ? ฯลฯ

การติดต่อโปรดส่งจดหมายดังนี้ :

นายธรรมทาส พานิช

คณะกรรมการ, ตลาดอำเภอเมืองไชยา สถานีไชยา

พระไตรปิฎกแปลไทย

ประเภทคัมภีร์ย่อย(ขุททกนิกาย)สำหรับนักศึกษาหนุ่ม

คัมภีร์ ขุททกปาฐ

คำนำของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้เลือกเฟ้นแปลข้อความในพระไตรปิฎกบาลี ที่
เหมาะแก่นักศึกษาหนุ่มและผู้ทีพอใจศึกษาอย่างนักศึกษาหนุ่ม ออกโฆษณา
ในหน้าหนังสือพิมพ์นี้เรื่อยมาแปลลำดับ. ทีแล้วมาเป็นชุดต่างๆ สั้นบ้าง
ยาวบ้าง และโดยมากก็จากทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย และอังคุต-
ตรนิกาย ยังไม่เคยมีทียกมาจากขุททกนิกาย. บัดนี้ ได้ตรวจค้นพบพระ
คัมภีร์ย่อยๆ แห่งขุททกนิกายทีเหมาะแก่นักศึกษาหนุ่มอีกพวกหนึ่ง จึงได้เริ่ม
นำลงแปลต้นไปตั้งแต่บัดนี้.

ขุททกนิกาย เป็นนิกายทีห้าแห่งพระสูตรต้นตปิฎก ประกอบด้วยคัมภีร์
ย่อยๆ ถึงสิบห้าคัมภีร์ สำหรับสี่คัมภีร์แรก คือ ขุททกปาฐ ธรรมบท อุทาน
และอิติวุตตกะ เหล่านี้ เป็นคัมภีร์สั้นๆ เริ่มตั้งแต่ขั้นต่ำทีสุดขึ้นไป จนถึงหลัก
อภิธรรมหรือปรัชญา ทีกล่าวไว้ในรูปคาถา หรือเรื่องสั้น เหมาะกับการ
ศึกษาใจความพร้อมทั้งการท่องจำ. แม้นักศึกษาชาววันออก ทีพอใจใน
พระคัมภีร์ย่อยๆ เหล่านี้ ดังทีท่านศาสตราจารย์ ริส เดวิดส์ ได้กล่าวถึงคัมภีร์
ทั้งสี่นี้ว่า

...“This tiny volume was simply a sort of first lesson book for
young neophytes when they joined the Order. At that time there had been

produced nowhere in the world any works approaching to these four booklets (the Khuddaka Patha, the Dhammapada, the Udana, and the Iti-vuttaka), in delicacy of construction, in exquisite beauty of terse enigmatic expression, in depth of earnestness, and in real grasp of the most difficult problems that mankind has had to face.”

สำหรับการนำลงได้จัดทำเป็นพิเศษ คือมีทั้งพระบาลีเดิมซึ่งคัดตอนออกมาจากพระไตรปิฎกโดยตรง คำแปลภาษาไทยของท่าน อ.ป. แห่งคณะธรรมทานเอง และคำแปลภาษาอังกฤษ เป็นคำแปลของท่าน อาร์ ซี. ซิลเดอรัสรวมเป็นไตรพากย์. การทำเช่นนี้ นอกจากจะหวังให้เป็นความรู้ในทางหลักธรรมโดยตรงแล้ว ยังหวังอยู่อีกว่า ผู้ที่สนใจในการศึกษาเป็นพิเศษ จะได้สังเกตเห็นการแตกต่างในแง่ความเห็นของนักแปลตะวันตก และนักแปลในสยามเรา และทั้งผู้ที่สนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศโดยอาศัยพระคัมภีร์ทางพระศาสนา ก็จะได้ถือเอาเป็นบทเรียนไปในตัวได้ อีกส่วนหนึ่งด้วย. เท่าที่เราจะสังเกตเห็นอย่างหยาบๆ ในที่นี้ ท่าน อ.ป. ได้แปลอย่างพยายามที่จะให้มีความหมายชัดเจนง่ายๆ แต่ตรงตามรูปบาลีเดิม ทั้งทางอรรถและพยัญชนะตามหลักแห่งภาษาบาลีที่ศึกษากันในสยามเรา. ส่วนพากย์อังกฤษนั้น เมื่อเทียบกับพระบาลีเดิมแล้ว บางแห่งเห็นได้ว่า ท่านเพ่งที่จะให้ได้ความชัดเจนเป็นที่เข้าใจง่ายแก่นักศึกษาชาวตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ และเป็นความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้น เช่นเนื่องจากชาวตะวันตกมิได้คุ้นเคยกับพระคัมภีร์ของเราเหมือนพวกเรา. แต่อย่างไรก็ดี เขาก็มิได้ทำให้ใจความของพระคัมภีร์กลายเป็นอย่างอื่นไปได้, แม้ว่าบางแห่งแปลผิดกันโดยรูปศัพท์ รูปประโยค, หรือสำนวนโวหาร อันเป็นเพราะหลักการศึกษาลีต่างกันบ้างในบางอย่าง. มิสเตอร์ ฟรานซิส เจ เพน ได้ทำเชิงอรรถ (ฟุต์โน้ต) แก่คำแปลของท่านซิลเดอรัสเข้าอีกส่วนหนึ่งด้วย แต่เห็นว่าไม่จำเป็นสำหรับพวกเรา จึงมิได้นำมาใส่ไว้ในที่นี้, เพราะเป็นเรื่องที่พวกเรามักเข้าใจและทราบกันอยู่แล้ว.

ครั้งแรกนี้ ได้นำคัมภีร์ขุททกปาฐลงก่อน และหวังอยู่ว่าเมื่อจบแล้ว จะได้นำคัมภีร์ธัมมบท อุทาน ลงสืบไปเป็นลำดับๆ จนกว่าจะเพียงพอแก่การศึกษาของนักศึกษาหนุ่มประเภทนี้.

ต่อไปนี้เป็นเนื้อความแห่งขุททกปาฐ ลงสลับกันสามพากย์ ทีละสูตรหรือเรื่อง.

.....

ขุททกปาฐ

พระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ หน้า ๑ ถึงหน้า ๑๓

นโม ตสส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสส

ขอความนอบน้อม จงมีแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, ผู้เป็นพระอรหันต์ ผู้ตรัสรู้ชอบแล้ว โดยพระองค์เอง.

PRAISE BE TO THE BLESSED ONE, THE HOLY ONE,
THE AUTHOR OF ALL TRUTH.

(ปฐม)

สรณคมนิ

พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ. ฌมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ. สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ.

พุทฺธยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ. พุทฺธยมฺปิ ฌมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ.

พุทฺธยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ.

ตติยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ. ตติยมฺปิ ฌมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ.

ตติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ.

(๑)

คำเครื่องถือเอาซึ่งสรณะ (ที่พึงของจิตต์)

ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ.

ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรมเจ้า เป็นสรณะ.

ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์เจ้า เป็นสรณะ.

แม้ครั้งที่สอง, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณ.

แม้ครั้งที่สอง, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระธรรมเจ้า เป็นสรณะ.

แม้ครั้งที่สอง, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระสงฆ์เจ้า เป็นสรณะ.

ถึงแม้ครั้งที่สาม, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ.

ถึงแม้ครั้งที่สาม, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระธรรมเจ้า เป็นสรณะ.

ถึงแม้ครั้งที่สาม, ข้าพเจ้าก็ถือเอาพระสงฆ์เจ้า เป็นสรณะ.

(I)

THE THREE REFUGES

I put my trust in Buddha,

I put my trust in the Law,

I put my trust in the Church.

Again I put trust in Buddha,

Again I put my trust in the Law,

Again I put my trust in the Church.

Once more I put my trust in Buddha,

Once more I put my trust in the Law,

Once more I put my trust in the Church.

(ทศติย)

ทสสิกขาปท

- ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปท สมာதியามิ.
อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
อปพรหมจริยา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
มุสาวาทา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
สุราเมรยมชชปมาทภูฏานา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
วิกาลโภชนา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
นัจจคีตวาทิตวิสุทตสสนา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
มาลาคนธวิลปนธารณมณฑนวิภูสณภูฏานา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
อุจจาสยนมหาสยนา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.
ชาตรูปรชฎูปฏิกคหนา เวรมณี สิกขาปท สมาதியามิ.

(๒)

บทแห่งการฝึกหัดสิบอย่าง

- ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือการเว้นจากการ
ทำสัตว์มีปราณให้ตาย.
ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือการเว้นจากการ
ถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้แล้ว.
ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือการเว้นจากการ
ประพฤติดันไม่ประเสริฐ (คือการเสพเมถุน).
ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือการเว้นจากการ

พูดไม่จริง.

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจาก (การดื่ม) สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งของความประมาท.

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจากการรับประทานอาหารในเวลาวิกาล.

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจากการฟ้อน, การขับเพลง, ดนตรี, และการดูการเล่นชนิดที่เปนข้าศึกต่อกุศล,

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจากการสวมใส่, การประดับ, การตกแต่งตนด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลิ่น และเครื่องผิดทา.

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจากที่นอนสูงและที่นอนใหญ่.

ข้าพเจ้ารับถือเอาด้วยดี ซึ่งบทแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ การเว้นจากการรับทองและเงิน.

(II)

THE TEN LAWS OF THE PRIESTHOOD

1. To abstain from destroying life.
2. To abstain from theft.
3. To abstain from impurity.
4. To abstain from lying.
5. To abstain from wine, spirits, and strong drink, which tempt men to sin.
6. To abstain from eating at forbidden times.

7. To abstain from dancing, singing, music, and stageplays.
8. To abstain from adorning and beautifying the person by the use of garlands, perfumes, and unguents.
9. To abstain from using a high or a large bed.
10. To abstain from receiving gold and silver.

(ตติย)

ทวตติสากาโร

อตถิ อิมสมิ กายะ : เกสา โลมา นขา ทนตา ตโจ มंसั
นหารุ อฏฐิ อฏฐิมิถขั วกั กหฬั ยกนั กิโถมกั ปหกั ปปผาสั อนตัง
อนตคณั อุทริยั กรีสั ปิตตัง เสมหัง ปุพโพ โลหิตัง เสโท เมโท อสสุ
วสา เขโล สีมานิกา ลสิกา มุตตัง มตถเก มตถลุงคนติ.

(๓)

อาการสามสิบสอง

ในร่างกายนี้มี : ผมหั่งหลาย ขนหั่งหลาย เล็บหั่งหลาย ฟัน
หั่งหลาย หน้ง เนื้อ เอ็นหั่งหลาย กระดูกหั่งหลาย เยื่อในกระดูก ไต หัวใจ
ตับ พังผืด ม้าม ปอด ลำไส้ ลำไส้ตอนล่าง อาหารในกระเพาะ อูจจาระ
น้ำดี เสลด หนอง โลหิต เหงื่อ มัน น้ำตา น้ำเหลือง น้ำลาย น้ำเมือก
น้ำสิ้นหล่อซ้อ น้ำมูตร และเยื่อมันสมองในกะโหลกศีรษะ.

(III)

THE THIRTY-TWO CONSTITUENT PARTS OF THE BODY

The parts of the body that are formed of this element (earth) are twenty in number; viz., the hair of the head, the hair of the body, the nails, the teeth, the skin, the flesh, the veins, the bones, the marrow, the kidneys, the heart, the liver, the abdomen, the spleen, the lungs, the intestines, the lower intestine, the stomach, the faeces, and the brain.

The parts of the body that are formed of this element (water) are twelve in number ; viz. , bile, phlegm. pus, blood, sweat, fat, tears, serum, saliva, mucus, the oil that lubricates the joints, and urine.

(จตุตถ)

สามเณรปัญหา

เอกนุนาม	กี้ ?	สพเพ สตตะตา อาหารภูฏิติกา.
เทว นาม	กี้ ?	นามญจ รูปญจ.
ตีณิ นาม	กี้ ?	ติสโส เวทนา.
จตตาริ นาม	กี้ ?	จตตาริ อริยสจจานิ.
ปญจ นาม	กี้ ?	ปญจูปาทานกขนธา.
ฉ นาม	กี้ ?	ฉ อชฌตติกานิ อายตนาณิ.
สตต นาม	กี้ ?	สตต โพชฌงคา.
อภูฏ นาม	กี้ ?	อริโย อภูฏงคิโก มคโค.
นว นาม	กี้ ?	นว สตตาวาสา.
ทส นาม	กี้ ?	ทสหงเคหิ สมมุนาคโต อรหาติวุจจติ.

(๔)

ปัญหาของสามเณร

อะไรชื่อว่าของสิ่งเดียว?	สัตว์ทั้งปวงตั้งอยู่ได้เพราะอาหาร.
อะไรชื่อว่าของสองอย่าง?	นาม และ รูป
อะไรชื่อว่าของสามอย่าง?	เวทนา (ความรู้สึกในอารมณ์นั้นๆ) สามอย่าง.
อะไรชื่อว่าของสี่อย่าง?	อริยสังขันธ์สี่ประการ.
อะไรชื่อว่าของห้าอย่าง?	ขันธ (คือส่วนย่อยของคนเรา) อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ, ห้าขันธ
อะไรชื่อว่าของหกอย่าง?	อายตนะ (เครื่องรับอารมณ์) ในตัวเราหกส่วน.
อะไรชื่อว่าของเจ็ดอย่าง?	โพชฌงค์ (องค์แห่งความที่สัตว์จะตรัสรู้ได้) เจ็ดองค์.
อะไรชื่อว่าของแปดอย่าง?	อริยมรรคอันประกอบด้วยองค์แปด.
อะไรชื่อว่าของเก้าอย่าง?	สัตตาวาส (ภาพเป็นที่อยู่ของสัตว์) เก้าอย่าง.
อะไรชื่อว่าของสิบอย่าง?	พระอรหันต์ประกอบด้วยองค์คุณสิบ

(IV)

THE NOVICE'S QUESTIONS

What is the one principle of Life ?

Food is the sustenance of all animals.

What are the Two ?

Essence and Form.

What are the Three?

The three Sensations.

What are the Four?

The four great truths (of Buddhism)

What are the Five?

The five Elements of Being.

What are the Six?

The six organs of Sense.

What are the Seven?

The seven branches of Knowledge.

What are the Eight?

The glorious eight-fold path of Nirvana.

What are the Nine?

The nine abodes of reasoning beings.

What are the Ten?

He is called a saint who is endowed with the ten forms of holiness.

(ปลงจมน้)

มงคลสูตร

เอวมเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา สาวตถิยํ วิรหติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสุส อาราเม. อถโข อญญตรา เทวตา อภิกกนตาย รตติยา
อภิกกนตวณณา เกวลกปปี เขตวนํ โอภาเสตวา, เยน ภควา เตนุปสง-
กมิ, อุปสงกมิตวา ภควนตํ อภิวาเทตวา เอกมนตํ อฏฐาสี เอกมนตํ
ฐิตา โข सा เทวตา ภควนตํ คากาย อชฌภาสี.

“พหู เทวา มนุสสา จ มงคลานิ อจินตยु
อากงขมานา โสตถานํ พุทธิ มงคลมุตม.”

“อเสวนา จ พาลานํ	ปณฺชิตานญจ เสวนา
ปูชา จ ปุชนียานํ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
ปฏฺฐิรูปเทสวาโส จ	ปุพฺเพ จ กตปุญฺญตา
อตฺตสมฺมาปณฺธิ จ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
พาหุสจฺจญจ สิปฺปญจ	วินโย จ สุสิกฺขิโต
สุภาสิตา จ ยา วาจา	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
มาตาปิตุอุปฏฺฐานํ	ปุตฺตทารุสฺส สงฺคโห
อนากุลา จ กมฺมนฺตา	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
ทานญจ ฌมฺมจริยา จ	ญฺาตกานญจ สงฺคโห
อนวชฺชานิ กมฺมานิ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
อารตี วิตตี ปาปา	มชฺชปาณา จ สญฺญโม
อปฺปมาโท จ ฌมฺเมสุ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
คารโว จ นิวาโต จ	สนฺตุภูตฺตี จ กตญฺญตา
กาเลน ฌมฺมสฺสวณํ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
ขณฺตี จ โสวจสฺสตา	สมณานญจ ทสฺสนํ
กาเลน ฌมฺมสากจฺฉา	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
ตโป จ พรหฺมจริยญจ	อริยสจฺจานทสฺสนํ
นิพฺพานสจฺฉิกิริยา จ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
ผุฏฺฐสฺส โลกฌมฺเมหิ	จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ
อโสภํ วิตฺตํ เขมํ	เอตมมํงคลมุตฺตมํ.
เอตาทิสานิ กตฺวาน	สพฺพตฺถมปราชิตา
สพฺพตฺถ โสตุถิ คจฺฉนฺติ	ตนฺเตสํ มํงคลมุตฺตมํ.”

(๕)

สูตรที่ว่าด้วยสิ่งที่เป็นมงคล

ข้าพเจ้าฟังมาแล้วอย่างนี้ : ครั้งหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับที่
อารามป่าเจ้าเซต ของอนาถปิณฑิกเศรษฐี. ในตอนดึก เทพองค์หนึ่ง มี
รัศมีรุ่งเรืองยิ่ง ทำให้ป่าเจ้าเซตนั้นสว่างไสวทั่วไป เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค
ถึงที่ประทับถวายอภิวาทแล้วยืนอยู่ ณ ที่ควร ได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคด้วย
คำที่ร้อยกรองเข้าเป็นคำขับ (คาถา) ว่า :—

“พวกเทพและมนุษย์จำนวนมากผู้หวังใคร่จะได้ความสวัสดิ ได้พากัน
คิดเรื่องสิ่งที่เป็นมงคล. ขอพระองค์จงตรัสบอกสิ่งที่เป็นมงคลอย่าง
สูงสุดเถิด.”

พระพุทธรองค์ตรัสว่า :—

“การไม่คบคนพาล, การคบบัณฑิต, และการบูชาสิ่งที่ควรบูชา
ทั้งหลาย —นั้นเป็นมงคลอย่างสูง.

การอยู่ในดินแดนที่เหมาะสม, ความเป็นคนเคยสร้างสมความดีไว้
แต่กาลก่อน, และความดำรงตนไว้ในสถานะที่ชอบ —นั้นเป็นมงคล
อย่างสูง.

ความเป็นผู้ศึกษามาก, ศิลปะ, ระเบียบวินัยที่ฝึกฝนแล้วเป็น
อย่างดี, และถ้อยคำที่เป็นสุภาสิต —นั้นเป็นมงคลอย่างสูง.

การบำรุงบิดามารดา, การสงเคราะห์ลูกเมีย, และการงานที่ไม่
หละหลวม —นั้นเป็นมงคลอย่างสูง.

การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, การประพฤติให้ถูกต้องธรรม, การสง—
เคราะห์หมู่ญาติ, และการงานที่เป็นไปอย่างปราศจากโทษ —นั้นเป็น
มงคลอย่างสูง.

การไม่พอใจ และการงดเว้นในสิ่งเลวทราม, การเว้นจากน้ำเมา และความไม่ประมาทต่อธรรม — นั้นเปนมงคลอย่างสูง.

การเคารพ, การไม่พองตัว, ความสันโดษรู้, ความรู้บุญคุณท่าน, และการพึงธรรมตามกาลที่ควร — นั้นเปนมงคลอย่างสูง.

การอดใจ, ความเป็นคนว่าง่าย, การได้พบเห็นผู้สงบจากบาป, และการสังสนทนาธรรมตามกาลที่ควร — นั้นเปนมงคลอย่างสูง.

ความเพียรละบาป, พรหมจรรย์, การเข้าใจอริยสัจจ์, และการทำให้แจ่มแจ้งในพระนิพพาน — นั้นเปนมงคลอย่างสูง.

เมื่อโลกธรรมมากระทบ จิตต์ไม่หวั่นไหว, จิตต์ไม่โศก, จิตต์ไม่กำหนด, และจิตต์ปลอดโปร่งจากเครื่องผูกมัดห่อหุ้ม — นั้นเปนมงคลอย่างสูง.

พวกใดทำได้เช่นนั้น ย่อมเป็นผู้ไม่แพ้ในที่ทั้งปวง, จักถึงความสวัสดิ์ ในที่ทุกสถาน, และนั่นแหละ คือมงคลอย่างสูงสุด ของพวกนั้น.

(V)

THE SOURCES OF HAPPINESS

Thus I have heard. On a certain day dwelt Buddha at Cravasti, at the Jetavana monastery, in the garden of Anathapindika. And when the night was far advanced a certain radiant celestial being, illuminating the whole of Jetavana, approached the Blessed One, and saluted him and stood aside. And standing aside addressed him with this verse,—

Many gods and men, yearning after good, have held divers things to be blessings; say thou, what is the greatest blessing.

Buddha :

To serve wise men and not serve fools, to give honour to whom

honour is due. This is the greatest blessing.

To dwell in a pleasant land, to have done good deeds in a former existence, to have a soul filled with right desires, this is the greatest blessing.

Much knowledge and much science, the discipline of a well trained mind, and a word well spoken, this is the greatest blessing.

To succour father and mother, to cherish wife and child, to follow a peaceful calling, this is the greatest blessing.

To give alms, to live religiously, to give help to relatives, to do blameless deeds, this is the greatest blessing.

To cease and abstain from sin, to eschew strong drink, to be diligent in good deeds, this is the greatest blessing.

Reverence and lowliness, contentment and gratitude, to receive religious teaching at due seasons, this is the greatest blessing.

To be long-suffering and meek, to associate with the priests of Buddha, to hold religious discourse at due seasons, this is the greatest blessing.

Temperance and chastity, discernment of the four great truths, the prospect of Nirvana, this is the greatest blessing.

The soul of one unshaken by the changes of this life, a soul inaccessible to sorrow, passionless, secure, this is the greatest blessing.

They that do these things are invincible on every side, on every side they walk in safety, yea, theirs is the greatest blessing.

(ฉ.สุ.จ.)

รัตนสุตตํ

ยานีธ ภูตานี สมาคตานิ

ภุมมานิ วา ยานี ว อนตลิกเข

สพเพว ภูตา สุขมนา ภวนตุ
ตสฺมา หิ ภูตา นิสาเมถ สพเพ
ทิวา จ รตฺโต จ หรนฺติ เย พลี
ยํ กิณฺจิจิ วิตฺตํ อีธ วา หุริ วา
น โม สมํ อตฺถิ ตถาคเตน

เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ขยํ วิรํคํ อมตํ ปณฺีตํ
น เตน ฌมฺเมน สมตฺถิ กิณฺจิจิ

เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยมฺพุทฺธเสฏฺฐโฐ ปวิวณฺณยํ สุจี
สมาธินา เตน สโม น วิชฺชติ

เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

เย ปุคฺคลา อฏฺฐ สตํ ปสฺสฺฐ ฐา
เต ทกฺขิณฺเอยยา สุกตสฺส สาวกา
อิทฺมปิ สงฺฆे รตฺนํ ปณฺีตํ
เย สุปฺยุตฺตา มนสา ทพฺเหน
เต ปตฺติปตฺตา อมตํ วิคฺยห
อิทฺมปิ สงฺฆे รตฺนํ ปณฺีตํ
ยถินฺทขีโล ปถวี สีโต สียา
ตถูปมํ สปฺปริสํ วทามิ
อิทฺมปิ สงฺฆे รตฺนํ ปณฺีตํ
เยรียสจฺจานิ วิภาวณฺติ
กิณฺจาปิ เต โหนฺติ ภูสฺบปมตฺตา
อิทฺมปิ สงฺฆे รตฺนํ ปณฺีตํ

อโถปิ สกฺกจฺจ สุขนฺตุ ภาสีตํ.
เมตตํ กโรถ มาณฺุสียา ปชาย
ตสฺมา หิ เน รกฺขถ อปฺปมตฺตา.
สคฺเคสุ วา ยํ รตฺนํ ปณฺีตํ
อิทฺมปิ พุทฺเธ รตฺนํ ปณฺีตํ

ยทชฺฌคฺคา สกฺยมนฺี สสมาหิโต
อิทฺมปิ ฌมฺเม รตฺนํ ปณฺีตํ

สมาธิมานนฺ นตฺริกณฺญมาหุ
อิทฺมปิ ฌมฺเม รตฺนํ ปณฺีตํ

จตฺตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนฺติ
เอเตสุ ทินฺนานิ มหฺปผลานิ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
นิกฺกามิโน โคตมสาสนมฺหิ
ลทฺธา มฺฐา นินฺพุตฺตี ภูณฺชมานา
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
จตฺพุทฺธิ วาเตภิ อสมฺปกมฺปิโย
โย อรียสจฺจานิ อเวจฺจ ปสฺสติ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
คมฺภีรปถฺญเณน สุเทสีตานิ
น เต ภาวํ อฏฺฐมฺมาทียนฺติ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

สหาวิสุต ทสสนสมปทาย
 สกุกยทิกฺกุชฺฐิ วิฉิกิจฉิตถยจ
 จตุหปาเยหิ จ วิปฺปมุตฺโต
 อิทมฺปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ
 กิณฺจาปิ โส กมฺมํ กโรติ ปาปกํ
 อภพฺโพ โส ตสฺส ปญฺ्ञิจฉทาย
 อิทมฺปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ
 วนปฺปคฺคุมฺเพ ยถา ผุสฺสีตคฺเค
 ตถูปมํ ฐมฺมวารี อเทสยิ
 อิทมฺปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺีตํ
 วโร วรณฺญ วรโท วราหโร
 อิทมฺปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺีตํ
 ชีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมฺภวํ
 เต ชีณพีชา อวิรุพฺพหิณฺนทา
 อิทมฺปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ
 ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ
 ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ
 ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ
 ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ
 ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ
 ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ

ตยสฺสุ ฐมฺมา ชหิตา ภวนฺติ
 สีลพพฺตํ วาปิ ยทตฺถิ กิณฺจ
 ฉ จาภิฐฺฐานานิ อภพฺโพ กาทฺตุ
 เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
 กาเยน วาจาเยทฺ เจตสา วา
 อภพฺพตา ทิกฺกุชฺฐปทสฺส วุตฺตา
 เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
 คิมฺหานมาเส ปฐฺมสมฺมํ คิมฺเห
 นิพฺพานคามํ ปรมํ หิตาย
 เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
 อนุตฺตโร ฐมฺมวารี อเทสยิ
 เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
 วิรตฺตจิตฺตตายติเก ภวสมฺมํ
 นิพฺพนฺติ อีธา ยถายมฺปทีโป
 เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
 ภูมฺมานิ วา ยานิ ว อนุตฺถิกฺเข
 พุทฺธํ นมฺสสาม สุวตฺถิ โหตุ.
 ภูมฺมานิ วา ยานิ ว อนุตฺถิกฺเข
 ฐมฺมํ นมฺสสาม สุวตฺถิ โหตุ.
 ภูมฺมานิ วา ยานิ ว อนุตฺถิกฺเข
 สํขํ นมฺสสาม สุวตฺถิ โหตุ.

(๖)

พระสูตร ว่าด้วยสิ่งที่ดีเป็นแก้ว

ขอบันดาญาติ (คือสัตว์ที่เป็นอยู่) ผู้มาประชุมกันแล้วในที่นี้ จะเป็นผู้อาศัยตามแผ่นดิน หรืออาศัยตามอากาศเป็นอยู่ ก็ตาม จงเป็นผู้เบิกบานจิตต์แล้ว และตั้งใจฟังธรรมภาสิต โดยเคารพ.

และจากนั้น ท่านทั้งปวงจงใคร่ครวญ, จงทำไมตรีจิตต์ต่อพวกมนุษย์, และเพราะเหตุนั้น จงเป็นผู้ไม่สะเพร่า ทำการอารักขาแต่ชนผู้ทำพลีทั้งกลางวันและกลางคืน.

ทรัพย์ใดๆ ในโลกนี้ หรือโลกไหน, หรือว่าดวงแก้วอันประณีตในสวรรค์ก็ดี, ในสิ่งเหล่านั้น ไม่มีอะไรเสมอด้วยพระตถาคตเจ้า. นี่แหละดวงแก้ว^๑ อันประณีตในพระพุทธองค์ —ขอความสวัสดิ์จึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

พระสากยมุณีผู้มีจิตต์เป็นสมาธิ ได้บรรลุแล้วซึ่งธรรมใด อันเป็นความสิ้นทุกข์ ปราศจากเครื่องข้อม เป็นอามฤตย์ และประณีต, —ไม่มีสิ่งใดที่เสมอธรรมนั้นเลย, นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระธรรม —ขอความสวัสดิ์จึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

สมาธิอันใด พระพุทธองค์ผู้ประเสริฐ ทรงสรรเสริญว่าเป็นสิ่งที่สะอาด (จากกิเลสซึ่งเป็นสิ่งสกปรก), พวกบัณฑิตก็กล่าวว่าเป็นสมาธิที่ให้ผลสูงขึ้นไปเป็นลำดับๆ, สมาธิอื่นที่จะเสมอด้วยสมาธินั้น เป็นอันไม่มีแล้ว. นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระธรรม —ขอความสวัสดิ์จึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

บุคคลเหล่าใด นับเรียงชนิดได้แปดชนิด จัดเป็นคู่ได้สี่คู่ เป็นบุคคล

๑ นี่แหละดวงแก้ว หมายความว่า นี่แหละคือความเป็นดวงแก้ว, เหมือนกันทุกแห่ง.

ซึ่งท่านผู้สงบพากันกล่าวสรรเสริญแล้ว, บุคคลเหล่านั้นแหละ เป็นผู้ควรรับ ทักขินาทานของชาวโลก, เป็นสาวกของพระพุทธองค์. ทานที่คนเราให้ แล้วในท่านเหล่านั้น ย่อมเป็นทานมีผลใหญ่หลวง. นี่แหละดวงแก้วอัน ประณีตในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

ในศาสนาของพระโคตมะเจ้านี้ บุคคลเหล่าใด ประกอบตนไว้เป็น อย่างดี มีใจมั่นคงแล้วต่อสิ่งที่มากระทบ เป็นผู้ปราศจากความอยากในอะไรๆ ทั้งสิ้น, บุคคลเหล่านั้นแหละ ได้ถึงแล้วซึ่งสถานะที่คนทุกคนควรพยายามเพื่อ ถึงให้จงได้ คือหยั่งลงสู่สภาพแห่งพระนิพพานอันไม่มีการตาย, ได้รับความ ดับสนิทแห่งความทุกข์ มาบริโภคอยู่เปล่าๆ (โดยไม่ต้องซื้อ) นี่แหละดวง แก้วอันประณีตในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะการกล่าวความ จริงอันนี้.

บุคคลผู้ใด พิจารณาเห็นความจริงอันประเสริฐ (อริยสัจ) ทั้ง หลายแล้ว เป็นผู้ไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์ใดๆ ในโลกนี้ ดุจเสาหินที่ฝังลงใน แผ่นดิน ไม่หวั่นไหวต่อลมอันพัดมาแต่สี่ทิศ เราเรียกบุคคลนั้นว่า เป็นผู้สงบ รำจับ (สัตบุรุษ). นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดี จึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

เหล่าพระโสดาบันน์ กำลังทำให้แจ่มอยู่ ซึ่งอริยสัจ ที่พระพุทธ องค์ทรงแสดงไว้เป็นอย่างดีด้วยพระปัญญาอันลึกซึ้ง. แม้ว่าพระโสดาบันน์ เหล่านั้นจะยังเป็นผู้ประมาทเพลิดเพลินอยู่บ้างก็ตาม ถึงกระนั้นท่านก็จะมี การเกิดครั้งที่แปด^๑ เป็นแน่แท้. นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระสงฆ์ —ขอ ความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

ความเห็นร่างกายนี้ของตน, การลั้งเลสงสัยในหลักการก้าวหน้าไปสู่ พระนิพพาน, และความเข้าใจผิดต่อจุดประสงค์ของการถือศีลและวัตร สาม

๑ พระโสดาบันน์ เวียนเกิดอีกอย่างมาก เพียงเจ็ดชาติ.

อย่างนี้เป็นสิ่งที่ท่านผู้เปนนโสดาบันนั้นละได้เด็ดขาดแล้ว ด้วยอำนาจความสมบูรณ์แห่งปัญญาเครื่องเห็นแจ้ง. เปนอันว่า ท่านพ้นไปแล้วจากอภัยทั้งสี่ด้วย ท่านไม่เป็นผู้เลวพอที่จะทำอภิวานะทั้งหก (คืออนันตริยกรรมห้าอย่าง กับ การถือสาสดาอื่น) อีกต่อไปด้วย. นี่แหละดวงแก้วอันประเสริฐในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

แม้ว่าพระโสดาบันนั้นๆ จะทำบาป ด้วยวาจา หรือด้วยใจ อยู่บ้างก็ตาม แต่ท่านไม่ถึงกับเป็นคนเลว ปกปิดบาปกรรมอันนั้นไว้เปนแท้. ข้อที่ท่านผู้เห็นลู่ทางแห่งพระนิพพานแล้ว จะไม่เป็นคนเลวพอที่จะปกปิดความชั่ว นั้น พระพุทธองค์ได้ตรัสรับรองไว้ ! นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

ครั้นถึงเดือนต้นๆ ของคิมหลดู หมูไม่ในป่าย่อมผลิยอดเขียวชุ่ม เบิกบานสดชื่นฉนั้นใด พระพุทธองค์ก็ได้ทรงแสดงทางแห่งพระนิพพานไว้อย่างราบรื่นและสดชื่นไว้เพื่อหมูสัตว์ทั้งหลาย ฉนั้นนั้น. นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระพุทธเจ้า —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

กรรมเก่าก็สิ้นแล้ว, กรรมใหม่ก็ไม่มีอีก, ท่านมีจิตต์ระอาต่อการเกิดใหม่. ท่านเหล่านั้นหมดพิษแห่งความงอกใหม่เสียแล้ว พอใจในความไม่มีการงอกอีกต่อไป, ท่านเป็นนักปราชญ์, ดับสนิทเหมือนดวงประทีปที่หมดเชื้อดับไปฉนั้น. นี่แหละดวงแก้วอันประณีตในพระสงฆ์ —ขอความสวัสดีจึงเกิดมีเพราะความจริงอันนี้.

บันดาญาติผู้ประชุมกันแล้วในที่นี้ จะเปนผู้อาศัยตามแผ่นดินหรืออากาศก็ดี พวกเราจงพร้อมกันนมัสการแต่พระพุทธองค์ ผู้มาแล้วดังกล่าวฉนั้น —ผู้ซึ่งเทวดาและมนุษย์บูชากันแล้ว. ความสวัสดีจึงมีเกิด !

บันดาญาติผู้มาประชุมกันแล้วในที่นี้ จะเปนผู้อาศัยตามแผ่นดินหรืออากาศก็ดี พวกเราจงพร้อมกันนมัสการแต่พระธรรมเจ้า ผู้มาแล้วดังกล่าวฉนั้น

—ซึ่งเทวดาและมนุษย์บูชากันแล้ว. ความสวัสดีจึงมีเกิด !

บันดาภูตผู้มาประชุมกันแล้วในที่นี้ จะเป็นผู้อาศัยตามแผ่นดิน หรือ
อากาศก็ดี พวกเราจงพร้อมกันมนัสการแต่พระสงฆ์เจ้า ผู้มาแล้วตั้งกล่าวนั้น
—ซึ่งเทวดาและมนุษย์บูชากันแล้ว. ความสวัสดีจึงมีเกิด !

(VI)

THE THREE JEWELS

All spirits here assembled, those of earth and those of air, let all such be joyful, let them listen attentively to my words.

Therefore hear me, O ye spirits, be friendly to the race of men, for day and night they bring you their offerings, therefore keep diligent watch over them.

Whatsoever treasure there be here or in other worlds, Whatsoever glorious jewel in the heavens, there is none like Buddha; Buddha is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

Did the tranquil sage of the race of Sakya attain to the knowledge of Nirvana, -Nirvana sin-destroying, passionless, immortal, transcendent ? There is nought like this doctrine; the Law is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

Did supreme Buddha extol a pure doctrine, have holy men told of an unceasing meditation? There is nought like this doctrine; -the Law is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

There are eight orders of men praised by the righteous, four that walk in the paths of holiness. And four that enjoy the fruits thereof. They are the disciples of Buddha, worthy to receive gifts, in them charity obtains an abundant reward. The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

Who are they that with steadfast mind, exempt from evil desire,

are firmly established in the religion of Gautama. They have entered on the way of Nirvana, they have bought it without price, they enjoy perfect tranquility, they have obtained the greatest gain. The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

As the pillar of a city gate, resting on the earth, is unmoved by the four winds of heaven, so I declare I the righteous man to be who has learnt and gazes on the four great truths. The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

They that clearly understand the four great truths well preached by the profoundly wise Being, however much they be distracted by the temptations of this world, they shall not again receive eight births, The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

He who is blest with the knowledge of Nirvana, and has cast off these three sins, vanity and doubt and the practice of vain ceremonies, the same is delivered from the four states of punishment, and cannot commit the six deadly sins, The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

If a priest commit sin in deed or in word or in thought he is wrong to conceal it, for concealment of sin is declared to be evil in one who has gained a knowledge of Nirvana. The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

As the tree tops bloom in grove and forest in the first hot month of summer, so did Buddha preach for the chief good of men his glorious doctrine that leads to Nirvana. Buddha is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

The noblest, the greatest of men, the finder of Nirvana, the giver of Nirvana, the bringer of Nirvana, preached his glorious Law. Buddha is this glorious jewel. May this truth bring prosperity.

Their old Karma is destroyed. No new Karma is produced. Their hearts no longer cleaving to future life, their seed of existence destroyed, their desires quenched, the righteous are extinguished like this lamp. The priesthood is this glorious jewel. May this truth bring

prosperity.

Ye spirits here assembled, those of earth and those of air, let us bow before Buddha, the Tathagata revered by gods and men. May there be prosperity.

Ye spirits here assembled, those of earth and those of air, let us bow before the Law, the Tathagata revered by gods and men. May there be prosperity.

Ye spirits here assembled, those of earth and those of air, let us bow before the Church, the Tathagata revered by gods and men. May there be prosperity.

(สวดนม)

ติโรกृतทุกณฺฑํ

ติโรกृतเทสุ ติภูณฺฑติ
 ทวารพาสสุ ติภูณฺฑติ
 ปทุเต อนนปานมहि
 น เตสํ โภจ สรติ
 เอวํ ททตติ ญูตินํ
 สุจี ปณฺฑิตํ กาเลน
 อิทํ โว ญูตินํ โหตุ
 เต จ ตตถ สมากนฺตวา
 ปทุเต อนนปานมहि
 จิรํ ชีวนตุ โน ญูตตี

สนธิสิงฆาภูเกสุ จ
 อากนฺตวาน สกํ ฆริ
 ขชชโภชเช อุกฺกุชฺฐิตะ,
 สตตทานํ กम्मปจฺจยา.
 เย โหนฺตติ อนุกมฺปกา
 กปฺปิยํ ปานโภชนํ
 สุขิตา โหนฺตตุ ญูตตีโย.
 ญูตตีเปตา สมากตา
 สกุกจฺจํ อนฺนโมทเร
 เยสํ เหสุ ลภามฺหเส

อมหากถจ กตา ปุชา	ทายกา จ อนิพผลา
น หิ ตตถ กสิ อตถิ	โคจรกเขตถ น วิชชติ
วณิชชา ตาทิสี นตถิ	หิรณญเณน กยากย
อิโต ทินฺเนน ยาเปเนติ	เปตา กาลกตา ตหิ
อุณฺนเต อุทกั วุฏฺฐิ	ยถา นิณฺนํ ปวตฺตติ
เอวเมว อิโต ทินฺนํ	เปตานํ อุปกปฺปติ
ยถา วาริวหา ปุรา	ปริปุเรณติ สาคร
เอวเมว อิโต ทินฺนํ	เปตานํ อุปกปฺปติ
“อทาสี เม อทาสี เม	ญาติमितฺตา สขา จ เม”
เปตานํ ทกฺขิณํ ทชฺชา	ปุพฺเพ กตมฺนุสฺสร
น หิ รุณฺณํ วา โสโก วา	ยาวณฺญา ปรีเทวนา
น ตํ เปตานมตถาย	เอวํ ติฏฺฐนฺติ ญาตโย.
อถจ โข ทกฺขิณา ทินฺนา	สงฺฆมฺหิ สุปฺติฏฺฐิตา
ทีฆรตฺตํ หิตายสฺส	ฐานโส อุปกปฺปติ.
โส ญาติธมฺโม จ อยํ นิทสฺสีโต	
เปตานปุชา จ กตา อุพารา	
พลถจ ภิกฺขุณฺนมฺนุปฺปทินฺนํ	
ตุมเหหิ ปุณฺณํ ปสฺสํ อนปฺปกนฺติ.	

(๗)

เปรตผู้มาแล้วกระทั่งข้างฝาเรือน

ฝูงเปรต พวกมันมาสู่เรือนของตน ยืนอยู่ข้างนอกฝาเรือนบ้าง ที่ทางสี่แยกบ้าง สามแยกบ้าง ที่ข้างประตูเมืองบ้าง.

ที่เมื่อข้าวปลาอาหารอันเป็นอาหารมือและอาหารว่าง ถูกตระเตรียมไว้อย่างเพียงพอแล้ว ก็หาใครระลึกถึงเปรต^๑ ผู้มาแล้วไม่. ทั้งนี้ก็เพราะกรรมแห่งสัตว์ผู้เป็นเปรตนั่นเอง.

ชนพวกใด ใจดีมีความเอ็นดู ก็ให้ของกินและเครื่องดื่มที่สะอาด ประณีตและสมควร แก่เปรตผู้เป็นญาติเหล่านั้นตามกาลที่สมควร กล่าวว่ “ของนี้จงเป็นประโยชน์แก่พวกญาติเถิด ! ญาติทั้งหลายจงมีความสุขเถิด !” ดังนี้.

เปรตผู้เป็นญาติ ที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นั้น เหล่านั้น แสดงอาการขบใจอนุโมทนาด้วยความเคารพ ในเพราะข้าวและน้ำอันเขาจัดให้อย่างเพียงพอ, กล่าวว่ :

“พวกญาติของเรา จงมีอายุยืนนานเถิด, —เหล่าญาติที่ให้อาหารแก่เรา. การบูชาเป็นอันว่าพวกท่านได้กระทำแล้วแก่เราด้วย, พวกทายกก็ไม่ไร้ ผลแห่งบุญด้วย”

“เป็นความจริงแท้, ในหมู่พวกเปรตนั้น ไม่มีการทำกสิกรรม ไม่มีไคร้กขกรรม ไม่มาพาณิชย์กรรมที่จะให้ได้สมบัติเห็นปานนั้นเลย ไม่มีการซื้อขายด้วยเงิน.”

“ในที่นี่ ผู้ที่ทำกาละแล้วเป็นเปรต ย่อมดำรงอัตตภาพให้เป็นไปได้ ด้วยวัตถุทานที่พวกญาติให้แล้ว จากที่นี่.”

“ฝนตกในที่สูง ย่อมไหลไปสู่ที่ต่ำเป็นธรรมดาฉันใด ทานที่ญาติให้แล้วแต่ที่นี่ ก็เข้าไปสำเร็จผลแก่พวกญาติ(เปรต) ทั้งหลายฉันนั้น. แม้น้ำล้นเอ่อแล้วย่อมทำทะเลให้เต็มฉันใด ทานที่ญาติให้แล้วแต่ที่นี่ ก็สำเร็จผลแก่เปรต โดยลำดับกันๆ ฉันนั้น.”

๑ เปรตเป็นสัตว์ชนิดไหนน่าคิด แต่อย่าลืมนึกว่าฉันกินอาหารของคนเราๆ อย่างคนเราๆ นี้เองกรรมมัง ? คำว่า เปรต แปลว่าผู้ผละไปแล้ว.

“อันพวงญาติผู้ระลึกถึงความดีที่เปรตเคยทำแล้วแก่ตน ในกาลก่อน เช่นระลึกได้ว่า ‘ผู้นั้นเคยให้สิ่งนี้แก่เรา ผู้นั้นเคยทำสิ่งนี้ให้เรา คนนั้นเป็นญาติเป็นมิตรของเรา’ ดังนี้แล้ว, ก็ควรบำเพ็ญทักษิณาทานเพื่อเปรตเหล่านั้น.”

“เขาไม่ควรทำการร้องไห้ หรือเศร้าโศก หรือการรำพันอย่างอื่นอย่างใด, เพราะว่ามันไม่เป็นประโยชน์แก่เปรตทั้งหลายเลย ญาติมาเป็นเช่นนั้นไปเปล่าๆ”

“แต่ว่า ทักษิณานี้ที่ท่านถวายแล้ว ตั้งไว้เฉพาะด้วยดีแล้วในสงฆ์, นั้นแหละ ย่อมสำเร็จประโยชน์ สุขโดยควรสิ้นกาลนาน.”

“โอ, ญาติธรรม ก็เป็นอันว่าพวกท่านได้ทำให้ปรากฏแล้วด้วย ! การบูชาแก่พวกเปรต พวกท่านก็ได้ทำแล้วเป็นอย่างดีด้วย ! การเพิ่มกำลังให้แก่ภิกษุสงฆ์พวกท่านก็ได้ทำแล้วด้วย ! บุญมีใช้น้อย ที่พวกท่านได้พากันชวนถวายแล้ว.” –ดังนี้.

(VII)

THE SPIRITS OF THE DEPARTED

They stand outside our dwellings, at our windows, at the corners of our streets; they stand at our doors, revisiting their old homes.

When abundant food and drink is set before them, by reason of the past sins of these departed ones, their friends on earth remember them not.

Yet do such of their kinsmen as are merciful bestow upon them at due seasons food and drink, pure, sweet and suitable. Let this be done for

your departed friends, let them be satisfied.

Then, gathering together here, the assembled spirits of our kinsmen rejoice greatly in a plentiful repast.

“Long,” they say, “may our kinsmen live through whom we have received these things : to us offerings are made and the givers are not without reward.”

For in the land of the dead there is no husbandry, no keeping of flocks, no commerce as with us, no trafficking for gold : the departed live in that world by what they receive in this.

As water fallen upon a height descends into the valley, so surely do alms bestowed by men benefit the dead.

As the brimming rivers fill the ocean, so do alms bestowed by men benefit the dead.

Let a man consider thus-“Such a one gave me this gift, such a one wrought me this good deed; they were my kinsmen, my friends, my associates.” Then let him give alms to the dead, mindful of past benefits.

For weeping and sorrow and all manner of lamentation are of no avail, if their relatives stand thus sorrowing it benefits not the dead.

But this charity bestowed by you, well secured in the priesthood, if it long bless the dead, then does it benefit them indeed.

And the fulfillment of this duty to relatives to the dead is a great service rendered, to the priests a great strength given, by you no small merit acquired.

(อนุกรม)

นิธิกณฑ์

นิธิ นิเชติ ปุริโส

อตเถ กิจเจ สมุปปนเน

คมภีเร อุทกนฺติเก

อตถาย เม ภวิสสติ

ราชโต วา ทุรุตตสส
 อิณสส วา ปโมกขาย
 เอตทตถาย โลกสมิ
 ตาวสสุนิหิต สนโต
 น สพโพ สพพทา เยว
 นิธิ วา ฐานา จวติ
 นาคา วา อปนาเมนติ
 อปปียา วาปี ทายาทา
 ยทา ปุณญกขโย โหติ
 ยสส ทาเนน สีเลน
 นิธิ สุนิหิต โหติ
 เจติยมหิ จ สงฆे วา
 มาตริ ปิตริ วาปี
 เอโส นิธิ สุนิหิต
 ปหาย คมนิเยสุ
 อสาธารณเมญญเฐ
 กยิราถ ธีโร ปุณญานิ
 เอส เทวมนุสสานัน
 ยัม ยัม เทวาภิพตเถนติ
 สุวณฺณตา สุสรตา
 อาธิปจจัม ปริวารो
 ปเทสรชชัม อีสสรियัม
 เทวรชชมปิ ทิพเพสุ
 มานุสสิกา จ สมฺปตติ

โจรโต ปีฬิตสส วา
 ทุพภิกฺเข อาปทาสุ วา
 นิธิ นาม นิธิยติ.
 คมภีเร อุทกนฺติเก
 ตสส ตัม อุกกปฺปติ
 สญญา วาสส วิมฺยุหติ
 ยกฺขา วาปี หรณฺติ นัม
 อุทฺธรณฺติ อปสฺสโต
 สพพเมตัม วินสฺสติ.
 สญญเมน ทเมน จ
 อิตฺถิยา ปริสสฺส วา
 ปุคฺคเล อติถีสฺสุ วา
 อโถ เชฏฐมฺหิ ภาตริ
 อเชยโย อนฺคามิโก
 เอตัม อาทาย คจฺจติ.
 อโจรหฺรโณ นิธิ.
 โย นิธิ อนฺคามิโก
 สพพกามทโท นิธิ
 สพพเมเตน ลพฺภติ
 สุสณฺฐานันํ สุรฺูปตา
 สพพเมเตน ลพฺภติ.
 จกฺวตฺตีสฺสุขัม ปิยัม
 สพพเมเตน ลพฺภติ
 เทวโลเก จ ยา รติ

ยา จ นิพพานสมปตติ
 มิตตสมปทมาคมม
 วิชชาวิมุตติวสีภาโว
 ปฏิสมุภทา วิโมกขา จ
 ปจเจกโพธิ พุทธภูมิ
 เอว มหิตถิกา เอสา
 ตสฺมา อีรา ปัสสนติ

สพุพเมเตน ลพฺภติ
 โยนิโส เจ ปยุชฺชโต
 สพุพเมเตน ลพฺภติ
 ยา จ สาวกปารมี
 สพุพเมเตน ลพฺภติ
 ยทิทํ ปุณฺณสมปทา
 ปณฺชิตา กตปุณฺณตนฺติ.

(๘)

ขุมทรัพย์ที่ฝังไว้แล้ว

คนเรา ฝังขุมทรัพย์ไว้ลึกถึงที่สุตระดับน้ำ ก็ด้วยหวังว่า “เมื่อกิจ
 ที่เราประสงค์เกิดขึ้น มันจะเป็นประโยชน์แก่เรา และ—

เพื่อเปลือกตนออกจากราชภัย ในเมื่อถูกใส่โคลนกล่าวหา, หรือเมื่อ
 โจรเบียดเบียน ก็เปลือกทุกชิ้นนั้นได้, เปลือกหนึ่งชิ้นก็ได้ ช่วยตัวในยามทุพ-
 ภิกขภัย หรือในคราวอันตรายใดๆ ก็ได้.”

ชาวโลกพากันฝังขุมทรัพย์ไว้ ก็ด้วยความประสงค์ดังนี้แล จึงพา
 กันฝังพยายามให้ปลอดภัย ลึกถึงที่สุตระดับน้ำ

แต่ว่า การทำเช่นนั้น ไม่อาจสำเร็จประโยชน์แก่เขาตามต้องการ
 เสมอไป ด้วยว่าขุมทรัพย์เคลื่อนที่เสียบ้าง ความจำหมายของตนเองพินเพื่อน
 ไปเสียบ้าง พวกนาครหรือยักษ์นำไปเสียบ้าง ทายาทที่ไม่ชอบกัน ชะโมยรื้อ
 ลับหลังบ้าง, หรือในเวลาสิ้นบุญ มันก็พลอยฉิบหายไปหมด.

ส่วนว่าขุมทรัพย์คือบุญ อันบุรุษหรือสตรีใดฝังไว้เป็นอย่างดีแล้ว

ด้วย การบำเพ็ญทาน การรักษาสีล การสำรวมจิตต์ การบังคับตัวเอง เขากระทำไปในเจตีย์กัถิ ในสงฆ์กัถิ ในเพื่อนมนุษย์ ในแขกหรือ หรือใน บิดามารดา พี่ชาย กัถิ ชุมทรัพย์ นั้นแน่นอนว่าฝังไว้ดีแล้ว ไม่มีใครทำลายได้ และเป็นของติดตามตนไปได้จริง.

เขาต้องละโภคทรัพย์ ทั้งหลายอื่น แต่อาจถือเอาชุมทรัพย์คือบุญนั้น ไปได้. ชุมทรัพย์ชนิดนี้ ไม่สาธารณะแก่ใครอื่น กระทั่งโจรก็ลักไปไม่ได้.

คนฉลาดพึงทำบุญ ซึ่งอาจเป็นชุมทรัพย์ติดตามตนได้นี้เกิด, มัน เป็นชุมทรัพย์ที่อาจให้สิ่งที่ต้องการทุกๆ อย่าง แก่มนุษย์และเทพ. เทวดา และมนุษย์ปรารถนาสิ่งใดกันนัก สิ่งนั้นๆ จะสมประสงค์ เพราะชุมทรัพย์คือ บุญนั้นๆ.

ความมีวรรณะสดใส เสี่ยงไพเราะ ทรวดทรงงาม รูปสวย ความ เป็นใหญ่ และความมีบริวาร ทั้งหมดนี้ จะสำเร็จได้ด้วยชุมทรัพย์นั้น. ความ เป็นพระราชานครองประเทศ, อิศรภาพ, สุขของจักรพรรดิที่น่าใคร่ แม้ที่สุดแต่ความเป็นเทวราชในชั้นทิพย์ ทั้งหมดนั้น จะสำเร็จได้ด้วยชุมทรัพย์ นั้น.

สมบัติในวิสัยมนุษย์ สมบัติในวิสัยเทพ และนิพพานสมบัติ เป็นที่สุดทั้งหมดนั้น ย่อมสมประสงค์ได้ด้วยชุมทรัพย์นั้น.

ความคล่องแคล่วในวิชาและวิมุติ ในเมื่อเขาได้อาศัยความพร้อม หน้าด้วยกัลยาณมิตรผู้ตักเตือนชี้แจงแล้ว ประพฤติตามอยู่โดยแยกกาย นั้น จะมีได้ก็ด้วยอาศัยชุมทรัพย์นั้น.

ปฏิสัมภิทาปัญญา วิโมกข์ สาวกปารมีญาณ ปัจเจกโพธิญาณ และพุทธภูมิญาณ ทั้งหมดนั้น จะสำเร็จได้ก็ด้วยชุมทรัพย์นั้น.

บุญญสัมปทานี้ มันเป็นไปได้เพื่อประโยชน์อันใหญ่หลวงเห็นปานนี้, เพราะเหตุนั้น บัณฑิตจึงพากันสรรเสริญผู้ที่ได้ทำบุญไว้.

(VIII)

THE HIDDEN TREASURE

A man buries a treasure in a deep pit, reasoning thus within himself, "When occasion arises this treasure will be of use to me,-if I am accused by the king, or plundered by robbers, or for release from debt, or in famine or in misfortune." Such are the reasons for which men conceal what in this world is called treasure.

Meanwhile all this treasure, lying day after day concealed in a deep pit, profits him nothing.

Either the treasure vanishes from its resting place, or its owner's sense becomes distracted with care, or Nagas remove it, or malignant spirits convey it away, or his enemies or his kinsmen dig it up in his absence. The treasure is gone when the merit produced it is exhausted.

There is a treasure that man or woman may possess, a treasure laid up in the heart, a treasure of charity, piety, temperance, soberness.

It is found in the sacred shrine, in the priestly assembly, in the individual man, in the stranger and sojourner, in the father, the mother the elder brother.

A treasure secure, impregnable, that cannot pass away. When a man leaves the fleeting riches of this world, this he takes with him after death.

A treasure unshared with others, a treasure that no thief can steal. Let the wise man practice virtue : this is a treasure that follows him after death.

A treasure that gives every delight to gods and men; for whatsoever they desire with this treasure it may be bought.

Bloom, a sweet voice, grace and beauty, power and pomp, all these this treasure can procure.

Sovereignty and lordship, the loved bliss of universal empire, yea celestial rule among the gods, all these this treasure can procure.

All human prosperity, every pleasure in celestial abodes, the full

attainment of Nirvana, all these this treasure can procure.

Wisdom, enlightenment, tranquility, in one who lives wisely for the sake of virtuous friends, all these this treasure can procure.

Universal science, the eight emancipations of the mind, all the perfections of the disciple of Buddha, supernatural knowledge, supreme buddhaship itself, all these this treasure can procure.

Thus this possession of merit is of great and magical effect, therefore are good works praised by the wise and learned.

(นวม)

กรณียเมตตสุตต์

กรณียมตถกุสเลน
 สกโก อุชฺฐ จ สุหุชฺฐ จ
 สนตฺตสสโก จ สุภโร จ
 สนตฺตนิทริโย จ นิปโก จ
 น จ ชุทฺทํ สมาจเร กิณฺจิ
 สุชินโน วา เขมิโน โหนตฺ
 เยเกจิ ปาณญุตตฺถิ
 ทีฆา วา เย มหนตฺตา วา
 ทิฏฺฐา วา เย จ อทิฏฺฐา
 ญตฺตา วา สมภเวสี วา
 น ปโร ปรี นิกุพฺเพถ
 พยาโรสนา ปฏีฆสณฺญา
 มาตา ยถา นียํ ปุตฺตํ

ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ อภิสเมจฺจ.
 สุวโจ จสส มุทฺธ อนตฺตมานี
 อปฺปกิจฺจโจ จ สลลหุทฺตติ
 อปฺปคพฺโภ กุเลสุ อนนฺตฺติทโร.
 เยน วิณฺญ ปเร อุปวเทยฺยํ
 สพฺเพ สตฺตา ภวนฺตฺ สุชิตฺตตา.
 ตสา วา ถาวรา วา อนวเสสา
 มชฺฌิมา รสฺสกา อญฺกถฺถา
 เย จ ทูเร วสนฺติ อวิทฺทูเร
 สพฺเพ สตฺตา ภวนฺตฺ สุชิตฺตตา.
 นาติมณฺเฑถ กตฺถจิ นํ กิณฺจิ
 นาณญฺมณฺญสฺส ทุกฺขมิจฺเฉยฺย.
 อายฺสา เอกปฺตฺตมนฺรฺกฺเข

เอวมปิ สพพภูเตสุ
 เมตตตยจ สพพโลกสมิ
 อุทธี อโธ จ ตริยญจ
 ติฏฐญจริ นิสินโน วา
 เอตํ สตี อธิญญุชย
 ทิฏฐิญจ อนุคคम्म
 กามเส วิเนยย เคธ

มานสมภาวเย อปริมาณ,
 มานสมภาวเย อปริมาณ
 อสมพาทิ อเวริ อสพตติ.
 สยาโน วา ยาว ตสส วิคตมิทโธ
 พรหมเมตํ วิหาริ อิทมาหุ.
 สีลวา ทสสเนน สมปนโน
 น ทิ ชาตุ คพพเสยยํ ปุนเรตีติ.

(๙)

สูตรที่ว่าด้วยมิตรภาพที่ควรกระทำ

พระอริยเจ้าได้ลูถึงแล้วซึ่งสานตอันใด, กุลบุตรผู้ฉลาดในประโยชน์
 พึงกระทำเพื่อสานตอันนั้น.

เขาพึงเป็นผู้องอาจ, ตรง, ตรงอย่างงดงาม, ว่าง่าย, อ่อนโยน,
 ไม่ไว้ตัวอย่างกระด้าง, สันโดษรู้จัก, เลี้ยงง่าย, ไม่มีกิจเหลือล้น, ประพฤติ
 เพื่อเบากายเบาใจ, มีอินทรีย์อันระงับ, มีปัญญาพอตัว, ไม่คะนอง, ไม่
 คลุกคลีในตระกูลทั้งหลาย.

ผู้รู้ ท่านติเตียนคนพาลเหล่าอื่นด้วยการกระทำอันใด เขาไม่พึง
 กระทำกรรมนั้น แม้แต่เล็กน้อย.

เขาพึงแผ่ไมตรีจิตต์ในสรรพสัตว์ว่า “สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จงเป็น
 ผู้มีสุข มีความเกษม มีตนอันถึงแล้วซึ่งความสุข.

สัตว์เหล่าใด ยังเป็นผู้สตั้งก็ตาม หมดตณหาเครื่องสตั้ง(คือเป็น
 พระอรหันต์แล้ว)ก็ตาม, เป็นสัตว์ยาวก็ตาม ใหญ่ ปานกลาง สั้น เตี้ย หรือ

ผอม พื ก็ตาม เราเห็นแล้วหรือมิได้เห็นก็ตาม อยู่ใกล้หรือไกลก็ตาม เกิดแล้วหรือกำลังแสวงหาแดนเกิดอยู่ก็ตาม สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด จงเป็นผู้มีตนถึงแล้วซึ่งความสุขเถิด !”

สัตว์อื่น อย่าข่มเหงสัตว์อื่น. ไม่พึงดูหมิ่นเขาด้วยเรื่องใดๆ ในที่ใดๆ เลย. เพราะความฉุนแค้น หรือความรู้สึกกระเทือนใจ ก็ไม่พึงปรารถนาทุกขีใส่กันและกัน.

พึงปลุกมิตรภาพแห่งใจ ในสัตว์ทั้งสิ้น โดยไม่มีขีดชั้น เช่นเดียวกับมารดาถนอมบุตรน้อยอันเป็นที่รักคนเดียว ของตน จนตลอดอายุ ฉะนั้นเกิด.

จงเจริญมิตรภาพอันไม่คับแคบ ไม่มีเวร ไม่มีข้าศึก ไม่มีขีดจำกัดในใจ ในสัตว์โลกทั้งสิ้น ทั้งเบื้องบนเบื้องต่ำและโดยรอบเถิด!

ยืน, เดิน, นั่ง, นอน, ก็ตาม, ยังตื่นอยู่เพียงใด ก็พึงกำหนดสติกล่าวคือความรู้สึกในมิตรภาพนั้น เพียงนั้น. บัณฑิตในศาสนานี้ กล่าวอากัปกิริยานี้ ว่าเปนพรหม.

คนชนิดนี้ ไม่ถือทิฏฐิ มีศีล สมบูรณ์ด้วยปัญญาเครื่องพิจารณา, ทำลายความเกี่ยวข้องในกามทั้งหลาย เขาย่อมไม่เข้าถึงการเกิดใหม่ อีกต่อไปแล.

(IX)

GOOD WILL TO ALL

This is what should be done by him who is wise in seeking his own good, who has gained a knowledge of the tranquil lot of Nirvana. Let him be diligent, upright, and conscientious; meek, gentle, not vainglorious.

Contented and cheerful, not oppressed with the cares of this world, not burdened with riches. Tranquil, discreet, not arrogant,
 ต. ๑๔

not greedy for gifts.

Let him not do any mean action for which others who are wise might reprove him. Let all creatures be happy and prosperous, let them be of joyful mind.

All beings that have life, be they feeble or strong, be they tall or of middle stature or short, be they minute or vast.

Seen or unseen, dwelling afar or near at hand, born or seeking birth, let all creatures be joyful.

Let no man in any place deceive another, nor let him be harsh towards any one; let him not out of anger or resentment wish ill to his neighbour.

As a mother so long as she lives watches over her child, her only child, so among all beings let boundless good will prevail.

Let good will without measure, impartial, unmixed with enmity, prevail throughout the world, above, below, around.

If a man be of this mind so long as he be awake, whether standing or walking, or sitting or lying, then is come to pass the saying, "This place is the abode of holiness."

He who has not embraced false doctrine, the pious man endowed with a knowledge of Nirvana, if he conquer the love of pleasure he shall never again be born in the womb.

The Book of the Lesser Readings is ended.

หมายเหตุ

คำแปลของอาการสามสิบสอง ตามที่เคยแปลกันมาแต่โบราณ และใช้ปนแบบศึกษากันอยู่ในเมืองเรานั้นบางศัพท์แปลอย่างหนึ่ง ชาวต่างประเทศแปลไปอีกอย่างหนึ่ง ยากที่จะวินิจฉัยเด็ดขาดลงไปว่าอันใดผิดอันใดถูก. ในบาลีของเรา เช่นคัมภีร์วิสุทธิมรรค มีอธิบายไว้แต่ลักษณะว่าของสิ่งนั้นมีลักษณะเช่นนั้นๆ เช่นอธิบายว่า วุกกั มีลักษณะดุมะม่วงสองผลขั้วเดียวกัน,

เราแปลกันว่า ม้าม, แต่ชาวต่างประเทศเช่นท่าน ซิลเดอรัส แปลว่า ไต (kidney) เช่นนี้เปนต์ัน จึงต้องขอฝากไว้ให้ช่วยวินิจฉัยหาหลักฐานสืบไปก่อน. ส่วนที่ข้าพเจ้าแปลในที่นี้ นั้น แปลตามพอใจของข้าพเจ้าเอง ที่หลังจากได้สอบสวนแบบแผนทั้งฝ่ายไทย, ฝ่ายเทศ และฝ่ายบาลีเสร็จแล้ว เป็นการเสนอโดยหวังให้ท่านผู้รู้ช่วยพิจารณาวินิจฉัยซ้ำอีกต่อหนึ่ง. ที่จริงเรื่องนี้ไม่สู้สำคัญสำหรับนักปฏิบัติ เพราะว่าเปนต์ันเพียงชื่ออวัยวะภายในกายเท่านั้น ผู้พิจารณาหยิบยื่นพิจารณาจนทั่วก็ใช้ได้, แต่สำหรับนักศึกษานอกวงการเจริญกัมมฐานออกไป เช่นนักศัพทศาสตร์เปนต์ัน ย่อมต้องการที่จะทราบให้ถ่องแท้ว่าศัพท์ไหนแปลว่าอย่างไรแน่. ต่อไปนี้จะนำคำบาลีเดิม และคำแปลสามชนิด คือที่เราแปลกันมาแต่โบราณ ๑ ที่ข้าพเจ้าสอบสวนและสันนิษฐานแปลใหม่ ๑ และที่ชาวตะวันตกแปล ๑ เปนต์ันสี่ประเภทด้วยกัน เรียงลำดับลงไปทางล่างเพื่อให้ดูง่ายดังนี้ :-

บาลี ที่เคยแปลกันมา ที่สันนิษฐานใหม่ ชาวตะวันตก (ฉบับซิลเดอรัส)

เกสา	ผม	ผม	hair of the head
โลมา	ขน	ขน	hair of the body
นขา	เล็บ	เล็บ	nails
ทนต์	ฟัน	ฟัน	teeth
ตโจ	หนัง	หนัง	skin
มังสั	เนื้อ	เนื้อ	flesh
นหารู	เอ็น	เอ็น	veins
อณฐิ	กระดูก	กระดูก	bones
อณฐิมิณขั	เยื่อในกระดูก	เยื่อในกระดูก	marrow
๑วรกั	ม้าม	ไต	kidneys

บาลี	ที่เคยแปลกันมา	ที่สันนิษฐานใหม่	ชาวตะวันตก
หทัย	หัวใจ	หัวใจ	heart
ยกนั	ตับ	ตับ	liver
๑ กิโถมกั	พังผืด	พังผืด	abdomen ๑
๑ ปิหกั	ไต	ม้าม	spleen
ปปผาสั	ปอด	ปอด	lungs
๑ อนนตัง	ไส้ใหญ่	ลำไส้	intestines
๑ อนนตคฺคณั	ไส้สั้น	ลำไส้ตอนล่างสุด	lower intestines
๑ อุทริยั	อาหารใหม่	อาหารในกะเพาะ	stomach ๑
๑ กรีสิ	อาหารเก่า	อุจจาระ	faeces
ปิตตัง	ดี	ดี	bile
เสมหัง	เสมหะ	เสมหะ	phlegm
พุพฺโพ	หนอง	หนอง	pus
โลหิตัง	เลือด	เลือด	blood
เสโท	เหงื่อ	เหงื่อ	sweat
เมโท	มันชั้น	ไขมัน	fat
อสนฺสุ	น้ำตา	น้ำตา	tears
๑ วสา	เปลวมัน	น้ำเหลือง	serum
เขโล	น้ำลาย	น้ำลาย	saliva
๑ สีฆานิกา	น้ำมูก	น้ำเมือก(ทั่วไป)	mucus
๑ ลสิกา	ไขข้อ	น้ำมันหล่อข้อ	oil that lubricates the joints
มุตตัง	มูตร	น้ำมูตร	urine
มตถลฺลุงคัง	เยื่อสมอง	เยื่อสมอง.	Brain
๑ ศัพท์ใดที่เห็นไม่ตรงกันทั้งสามประเภท	ได้หมายดอกจันทน์ไว้แล้ว.		

ระเบียบการ

หนังสือพิมพ์พระพุทธศาสนา ของคณะธรรมทาน

บรรณาธิการและผู้จัดการ : นายธรรมทาส พานิช (ยี่เก้าย พานิช)

สำนักงาน : ห้องธรรมทาน ริมทางรถไฟ สถานีไชยา

กำหนดออก : ออกเป็นรายไตรมาส ในเดือน พฤษภาคม สิงหาคม พฤศจิกายน กุมภาพันธ์. (ปีละ ๔ เล่มหรือสามเดือนครั้ง) เล่มแรกออกในเดือน พฤษภาคม.

อัตราค่าบำรุง ส่งไปทางไปรษณีย์ ธรรมดาปีละ ๑ บาท. ส่งไปต่างประเทศ ปีละ ๑ บาท ๒๕ สตางค์. รับที่ห้องธรรมทาน (ไม่มีค่าส่ง) ปีละ ๗๕ สตางค์. รับประเภทถาวร ส่งค่าบำรุงอย่างต่ำครั้งละ ๕ บาท (สำหรับตลอด ๕ ปี) รับประเภทกระดาศดีพิเศษ เสียค่าบำรุงสองเท่า, คือทางไปรษณีย์ธรรมดา ปีละ ๒ บาท ประเภทถาวรกระดาศดี ส่งค่าบำรุง ๑๐ บาท (สำหรับตลอดห้าปี)

การส่งเงิน ต้องส่งเงินพร้อมกับบอกรับ เงินจำนวนน้อยโปรดส่งธนบัตร หนึ่งบาท ต้องรียิสเตอร์ ของจดหมายนั้นด้วย, ควรส่งรวมกันหลายราย จึงจะเป็นการท่นค่าส่ง อย่าส่งธนบัตรในซองจดหมายที่ส่งโดยธรรมดา. เงินจำนวนมากต้องส่งทางธนาณัติ ในนามนายธรรมทาส พานิช ผู้จัดการคณะธรรมทาน อำเภอเมืองไชยาเป็นผู้รับ ส่งจ่ายเงินที่ทำการธนาณัติจังหวัดสุราษฎร์ธานี. เฉพาะในกรุงเทพฯและธนบุรี จะส่งเงินบอกรับได้ที่ร้านมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศ, ศึกษานุมิตรสมาคม สี่แยกวัดตึก, ร้านมณีศรีภัทร ๖๓๗ ถนนบำรุงเมือง.

ใบรับเงินและความรับผิดชอบ

เมื่อคณะได้รับเงินค่าบำรุง หรือได้รับ ใบแจ้งจากผู้รับเงินแทน ก็จะส่งใบรับเงินมีลายเซ็นนามผู้จัดการ มาพร้อมด้วยหนังสือเล่มแรกโดยทันที. คณะไม่รับผิดชอบในค่าบำรุงที่ส่งไปไม่ถึง. ผู้ชำระค่าบำรุงแล้ว จะได้รับใบรับเงินไว้เป็นสำคัญเสมอ. ท่านที่รับหนังสือทางสาขาจำหน่าย เมื่อไม่ได้รับหนังสือเล่มใด โปรดทวงที่สาขาชำระเงินไว้ คณะกรรมการไม่รับผิดชอบในการเงิน และการจัดส่งหนังสือทางสาขาจำหน่าย. บำรุงประเภทถาวร และรับหนังสือกระดาศดี โปรดรับจากคณะกรรมการโดยเฉพาะ. เพื่อเป็นที่มั่นใจของท่าน คณะขอแถลงไว้ว่า หนังสือพิมพ์นี้จะไม่หยุดออกเป็นอันขาด ถ้าหากมีความจำเป็นด้วยประการใด จะได้แจ้งให้ทราบทั่วกันโดยทางหนังสือนี้ หรือใบแจ้งความ.

บางท่านอาจได้รับหนังสือล่าช้าไปบ้าง เป็นเพราะไซยาเป็นบ้านนอก การไปรษณีย์ และการจัดส่งหนังสือขึ้นรถไฟล่าช้า บางทีก็ต้องแยกส่งสองครั้ง. เพราะฉะนั้นท่านที่ได้รับช้า โปรดรอเมลล์ต่อไป.

หนังสือ
พุทธประวัติ
จากพระโอษฐ์

พิมพ์เป็นเล่มเสร็จแล้ว

ได้รับอนุญาตให้ใช้แบบเรียน ประกอบหลักสูตรมัธยมศึกษา และประถมศึกษาทุกชั้น ตามสำเนาใบอนุญาตของกองตำรากรม มกุฏราชวิทยาลัย ที่หลังปกนี้.

คณะกรรมการได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ขึ้นเป็นเล่ม เพื่อสมควรแก่ ความเห็นดีเห็นชอบของผู้เรียบเรียง และสะดวกแก่การศึกษาของผู้ใดในการ ศึกษาทั่วไป. จำหน่ายด้วยราคาเพียงแต่เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ ทุกๆ ประการ เสร็จแล้ว คณะกรรมการจะได้ต้นทุนเป็นตัวเงินจริงๆ มาพิมพ์เรื่องอื่นๆ ซึ่ง ควรจัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่ม สืบไปเป็นลำดับ.

ในการพิมพ์ครั้งหลังนี้ ตอนต้นได้แก้ไขเล็กน้อยจากที่ลงพิมพ์ ใน หนังสือพิมพ์, พิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี (๖๐ ปอนด์) และได้ทำปทานุกรมคำ สำคัญพร้อมทั้งบรรพธรรมท้ายเล่ม และสารบาญอย่างละเอียดเพิ่มขึ้น เพื่อ อำนวยความสะดวกเป็นอย่างมาก รวมทั้งหมดเป็นหนังสือ ๓๓ ยก จำหน่ายที่ คณะกรรมการเล่มละ ๑ บาท. ค่าส่งทางไปรษณีย์เล่มละ ๒๐ สตางค์. ถ้า สั่งซื้อในนามสมาชิกรับหนังสือพิมพ์พระพุทธศาสนา คณะกรรมการจะช่วย ออกค่าส่งให้เสร็จ. (สั่งก็เล่มก็ได้), และที่จำหน่ายตามสาขาที่รับไป จำหน่ายนั้น เล่มละ ๑.๒๐ บาท.

การส่งเงิน โปรดส่งธนบัตร ในซองริยิสเตอร์ หรือส่งทางธนาณัติ. เพื่อเป็นการทุนค่าส่ง ควรส่งรวมกับค่าบำรุงหนังสือพิมพ์.